This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF
CALIFORNIA

BINDING
PREP. DIV.
9

EINAR CHRISTIANSEN

FÆDRELAND

EN TRAGEDIE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK
FORLAG · KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCX

FÆDRELAND

EINAR CHRISTIANSEN

FÆDRELAND

EN TRAGEDIE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCX

KØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

GIFI

PT8125
C6F3
1910

MIN LÆGE

GUSTAV J. FROBERG

I TAKNEMMELIGHED TILEGNET

M830498

FORSPIL

FØRSTE SCENE

MIRAMARE

MIRAMARE

SOMMERNAT

Duftfyldt. Stille. Der er lyst af Stjerner. Den gamle Gaard staaer som et tungt Skyggerids mod den funklende Himmel. Nedenfor bugner Haven af Blomster. I det Fjerne en Anelse af Havbrus.

MONA, blond, purung, træder ud paa den stenbygte Veranda, omhyggeligt lukkende Døren, hun kom fra. Hun gaaer hen til Balustraden, støtter sig til sine Hænder, og lytter en Stund, foroverbøjet. Hendes hvide Skikkelse lyser. Lidt efter slaaer hun Hænderne om Nakken, staaer og aander dybt, med lukkede Øjne. Lytter paany. Gaaer derpaa langsomt ned ad Trappen, med let løftet Kjole. Hun er slank og fintbygget. Haaret sidder højt, saa at den kjække Nakkelinie er fri.

Saasnart hun er kommen ned i Haven, lytter hun atter et Øjeblik, løber saa over den store Plæne og ind ad en beskygget Sti. Af og til seer hun sig tilbage uden at standse. Blomster fra Buskene slaaer hende i Ansigtet. En enkelt Gang staaer hun stille og trykker Kind og Mund ind i en Syrenklase. Hun suger Duften og Duggen i sig, mens hun hvisker i overstrømmende Glæde:

Han kommer! han kommer!

Nu kan hun ikke se Gaarden længer. Hun løber hastigere til, næsten dansende; hun aander stærkere, giver sig efterhaanden til at kalde, først ganske svagt, siden højere og højere: „ho! ho! — ho! ho!“

Tilsidst saa stærkt, at hun farer sammen ved sin egen Stemme. Hun bliver staaende, ængsteligt seende sig tilbage, lister derpaa videre om ad en Sidesti, sagtner Gangen. Skridtene bliver tøvende, næsten frygtsomme. Hun mærker Hjertet banke i sin Hals. Det er nu helt mørkt omkring hende.

Da naaer hun pludselig frem til en stor Lysning, en Terrasse, med Udsigt over en rund Bugt, som er indrammet af lave, stejle Klipper. Bagved disse breder Havet sig, uendeligt, i mægtig Ro. Men fra Dybet stiger Bølgeslaget,

uafbrudt. Det dønner mod Klipperne og naaer Stranden i lange, brusende Fald, der regelmæssigt fylder Natten med deres hvide Glimt og friske Bulder.

Mona bliver staaende et Øjeblik, lænende sig mod et Træ.

I en af de Klipper, der begrænser Terrassen, er en Grotte hugget ind. Halvt skjult af denne staar EN UNG MAND. Han er slank, mørk og skjægløs, med et Par hede, tungsindige Øjne. Han har ikke seet hende; men nu skimter hun ham, kalder jublende og dog dæmpet:

Richard!

Og i et Spring er han hos hende.

Han løfter hende op fra Jorden, mens han kryster hende til sig. Saa staaer de begge, skjælvende og betagne, en Stund uden at tale. Han seer længe paa hende, inden han kysser hende.

MONA. Hørte Du ikke, jeg kaldte?

RICHARD. Vist hørte jeg.

MONA. Ja nu. Men før, mens jeg var paa Vejen herned.

RICHARD. Jeg turde ikke svare. Tænk, om En havde hørt os. Der maa ikke komme Nogen og tage Lykken fra os inat.

MONA. Ingen i Verden kan tage Lykken fra os.

RICHARD. Nej, ikke den Lykke, at vi elsker hinanden, men den, at vi er sammen.

Han stryger hende over Haaret.

Aa, hvor har dog denne Dag været lang!

MONA. Men dejlig.

RICHARD. Dejlig?

MONA. Ja. Hver Dag er dejlig, naar jeg veed, at

Du kommer. Om jeg saa skulde vente et Aar, saa vilde hver eneste Dag være dejlig, blot jeg vidste, at Du kom.

RICHARD. Siig dog ikke *det*.

MONA. Hvorfor ikke, Richard? — Jeg elsker at længes. Det er slet ikke Noget, der piner eller tynger. Tvertimod. Det er, som om jeg blev baaret — som om jeg fløj. Jeg kunde synge og danse hele Dagen.

Men naar jeg seer Dig, saa bliver jeg stille. Jeg kan høre mit eget Hjerte. Jeg bliver angst — af Lykke — fordi, naar vi er sammen, saa er Alting saa kort og saa hurtigt forbi. Men naar jeg kun længes, saa kan Ingen tage Dig fra mig.

RICHARD. Mona —

MONA. Saa sidder jeg og seer mod Klipperne derovre og lytter efter Bølgerne. Det er alle dine Vers, der kommer springende mod Stranden.

Hun slaaer ud med Haanden; hendes Stemme jubler.

Tidevandet, det tusindaars-unge,
maanebestemte, drages og drager —
væder og slipper det nøgne Land,
mens uophørlig de samme tunge
Bølger brister i lysende Flager
hen over den evige Strand.

RICHARD. Vers — det er jo ikke Livet, Mona.

MONA. Jeg synes det, Richard.

RICHARD. Livet, det er, at to Mennesker er sammen, altid. Det er *det,* som vi to skulde være.

Han drager hende til sig.

Jeg hader Alt, hvad der skiller os ad, baade Mennesker og Mure, baade Dagen og Natten. Jeg kunde slaa ihjel for at komme derhen, hvor Du er.

MONA gjør sig lempelig løs. Saa, saa! vær nu god.

Hun tørrer ham over Panden.

Du er blevet saa hed. Er Du klatret over Klipperne?

RICHARD. Nej, Vandet er lavt inat. Jeg er løbet hele Vejen langsmed Stranden.

MONA jubler.

Stranden er blank af Vandet, der veg.
Men Dybets fjerne Atlanterhavsleg
fornemmes i Luftens salte Strøm
og i Søernes stødvise Kogen.
Havet har vugget sig selv i Drøm —
Himlen er straalende vaagen!

Hen til ham.

Kom, giv mig din Arm. Saa gaaer vi lidt ned gjennem Haven.

RICHARD drager hende til sig paany. Nej bliv. Jeg vil se Dig. Du skal være mig saa nær, som Du kan.

Han seer en Stund paa hende.

Mona, der er Noget, jeg vil sige Dig.

MONA. Ja —?

RICHARD. Det faldt over mig en Dag, bedst som jeg sad og læste, pludselig, som om En tog og klemte mig om Struben. Og siden tænker jeg ikke paa Andet, naar jeg sidder derhjemme i min Ensomhed.

MONA. Men hvad er det da, Kjære —?

RICHARD. Det er Ingenting, naar jeg siger det til Dig; for saa er det kun Ord, som vi kan smile os fra. Men om Natten, naar jeg ligger vaagen, og naar de Tanker, jeg tænker, ligesom er større og stærkere end jeg selv —

MONA. Siig det nu, siig det.

RICHARD tager hende om Hovedet og seer paa hende. — Mona, ogsaa Du skal jo dø.

MONA. Dø?

RICHARD. Engang — som alle Andre — ogsaa Du.

MONA har seet forskrækket paa ham et Øjeblik; nu smiler hun. Jamen nej, hvor falder Du dog paa? — Vi er jo saa unge.

RICHARD. Ja ja, forstaaer Du da ikke? Just derfor — derfor —

MONA pludselig. Der er hændt Dig Noget. Jeg vil vide, hvad det er.

RICHARD. Ikke Andet end det, at jeg aldrig tilfulde har vidst, hvad det var at holde af et Menneske, før denne Angst for at miste Dig slog ned i mit Sind.

Og derfor *maa* vi altid være sammen — altid — sagte — saalænge vi kan.

MONA. Vi maa være glade, Richard, blot for den Lykke, vi har havt, og for den, vi har i Vente. Vi maa være saa taknemmelige, synes jeg.

Hvorfor er Du ikke *det?* Om Dagen, naar Du er alene, saa skal Du tænke paa, at jeg sidder og drømmer om det Hjem, hvor vi to engang skal have det godt. Og om Natten skal Du sove — slaaer ham paa Kinden — Du — Digter! ligesom *jeg* gjør det.

RICHARD kysser hende. Mona — kjæreste.

MONA. Kom, giv mig saa Armen. Ti nu lidt stille, og hør, hvor dejligt her er.

De gaaer lidt frem og tilbage Arm i Arm.

Hvad forlanger Du mer, end at jeg kommer til Dig ved Nattetid, uden en eneste Skrupel? — Og Natten, blot Natten! saa henrivende den er! At vi lever en Time som denne, er det ikke nok? Alt det, som er udenom os, det er ogsaa *i* os — Blomsterne — og Havet derude — og

Stjernerne — hele Evigheden! Alt det Skjønneste i Verden er vort, saa tidt vi er sammen.

RICHARD standser. Men imorgen?.

MONA. Imorgen?

RICHARD. Ja. Hvor er saa Herligheden henne?

MONA. Saa lukker vi Øjnene, og saa har vi den igjen.

RICHARD. Ogsaa — hvis den *for Alvor* er taget fra os?

MONA. For Alvor? — hvorledes?

RICHARD. — Hvis de skilte os ad!

MONA. Det kan de, for en Tid, fordi vi er saa unge. Men der kommer den Dag — naar vi blot holder ud —

RICHARD. Jeg tænker paa noget Andet.

MONA. Paa hvad da?

RICHARD tøvende. Ifald — jeg maatte rejse? — hvis man tvang mig dertil —?

MONA. Rejse? — hvorhen?

RICHARD. Ja, hvorhen troer Du, Mona?

Tænk Dig om. Der er Mange her til Lands, som tager Afsked for Tiden.

MONA griber fat i ham. I Krig?

RICHARD. Ja.

MONA. De tager ikke *Dig*.

RICHARD. Der skal udskrives nye Folk, nu igjen. Jeg er tyve Aar, og Loven gjør ingen Forskjel.

MONA. Det er ikke sandt. — Ikke nu? — ikke snart? — ikke i Sommer? med et Skrig. Richard!

RICHARD. Det *er* sandt. Ordren ligger hjemme paa mit Bord.

MONA. Ordren?

RICHARD. Ja. Indkaldelses-ordren.
Den kom igaar Aftes. Imorgen tidlig skal jeg afsted.

MONA. Hvorhen?

RICHARD. Over til Scint.

MONA. Til Scint? — hvor der er Pest og Feber, og hvor de ikke agter et Menneskeliv mer end en Flue —?

RICHARD. Det er jo *der*, det gaaer løs.

MONA om Halsen paa ham. Jeg holder det ikke ud. Gud kan ikke nænne det imod mig.

Og var det endda herhjemme, i vort eget Land! men dernede, blandt vilde Folk, tusinde Mile herfra — —

Nu forstaaer jeg, hvorfor Du sagde *det* før.

RICHARD. Hvilket?

MONA. — Det — om at dø.

RICHARD lidt efter. Tak, fordi Du kom her inat.

Han kysser hende inderligt.

De staaer tause en Stund. Nattestilheden øver sin Magt over dem. De klynger sig til hinanden.

RICHARD. Jeg kan ikke beskrive Dig det, Mona. Men jeg har følt det hele Dagen, som om Verden med Et var bleven tusinde Gange saa stor — som om jeg saae Billeder og Skikkelser, jeg aldrig har drømt om, og forstod Tanker, der før har staaet for mig som en Mur eller som en Afgrund. Jeg synes, Ret og Uret er blevet noget Nyt. Hvor jeg seer hen, saa er det, ligesom om alt det, jeg holder af, har mistet sin Hjemlighed: Vejen, jeg kom ad før, er ikke den samme — Stjernerne deroppe ikke heller — Du ikke heller. Om det saa er mig selv, saa føler jeg mig som et fremmed Menneske, der gaaer omkring i nogle Klæder, som jeg ikke kjender.

MONA staaer og seer op, holder ham i Haanden. Stjernerne er gode, Richard. Naar Du er langt borte, saa vil de minde Dig om inat, og saa vil Du mærke, at jeg er hos Dig, uafbrudt, ligesom et lille varmt Haandtryk.

RICHARD. Stjernerne — Mona — der er ikke Noget i Verden, der kan gøre et Menneske ensomt og fortvivlet som de.

Han slipper hendes Haand.

Det er ikke Krigen, jeg gruer for. Vi slaaes jo for en stor Sag, for en helt ny Verden, som Fader siger. Men at skilles fra *Dig!* — hvor *kan* det være sidste Gang nu, naar jeg gaaer fra Dig inat? hvor kan det være muligt? Hvad Ondt har vi gjort? Der maa dog være Mening i Livet!

Han kaster sig fortvivlet ned foran hende.

MONA stille. Kom. Sæt Dig hos mig. Natten er lang endnu. Vi maa tale roligt sammen.

De sætter sig paa en Bænk ved Indgangen til Grotten.

RICHARD. Natten er jo gaaet allerede, fordi vi kun kan tænke paa imorgen. Hvert Kys er bittert af Skilsmisse. Vi sidder her og kysser hinanden til Blods.

Jeg er ikke fejg, det troer Du ikke heller. Men jeg vil længes til Døde. Du veed ikke, hvor jeg længes, selv nu, blot der gaaer en Dag, hvor jeg ikke har seet Dig. Mine Øjne er tunge af den

Graad, jeg bekæmper. Jeg gjentager alle de Ord, Du sagde mig sidst, og varmer mig i dem, men jeg fryser alligevel. Jeg er slet ikke til uden *Dig*. Jeg har hverken Øjne til at se med eller Hjerne til at tænke med, naar vi ikke er sammen. Jeg gaaer rundt som et Dyr — først hos *Dig* er jeg skabt i Guds Billede.

Han sidder sammensunken, med Ansigtet skjult i sine Hænder.

MONA. Richard.

RICHARD uden at røre sig. Ja.

MONA. Se mig i Øjnene, og siig mig saa en Ting.

RICHARD seer paa hende.

MONA. *Troer* Du mig, Richard?

RICHARD. Om jeg troer Dig?

MONA. Saaledes som Du troer Dig selv, naar Du tænker bedst om Dig selv.
Troer Du mig saaledes?

RICHARD tager hendes Hænder. Ja, Mona. Det er jo derfor, jeg er lykkelig.

MONA. Hvad mere kan jeg give Dig?
Der er Ingen, som skal se paa mig, at jeg er bange; men min *Kjærlighed* — den skal de Alle kunne se. Den lægger jeg ikke Skjul paa. Jeg er stolt af den Mand, jeg har valgt; det vil jeg have Lov til at vise.

Og jeg vil kunne sige frit ud, at den Dag, Du kommer hjem, saa kommer Du til *mig*.

RICHARD. Mona —

MONA. Det kan ikke nytte længer, at de kalder os Børn. Man sender ikke Børn i Krig, og man volder ikke Børn den Angst, vi maa lide. De har selv lagt vore Hænder i hinanden. Den Afsked, de tvinger os til at tage, den forener os just. Det skal de forstaa.

Hun lægger sig ind til ham.

Inat er jeg blevet din — saa inderligt, Richard, som jeg aldrig har været det før.

RICHARD. Mona — Mona —!

Han knuger hende til sig.

Kan Du huske —? Har Du nogensinde tænkt over *det* —? at Kjærligheden, den var slet ikke til her i Verden, før Menneskene fik at vide, de skulde dø? De kjendte den slet ikke forinden. De fik den som en Trøst for den Død, de skulde lide — som en ny Evighed for den, de havde tabt!

Men derfor *giver* den ogsaa Alt, ligesom Døden *tager* Alt.

MONA stille. Jeg elsker Dig, Richard, og jeg gav Dig gjerne mit Liv.

RICHARD. Saa giv mig det nu, da Døden er over os.

MONA. Du kommer tilbage. Jeg veed, at Du kommer.

RICHARD. Du veed, at Du har mig, har mig *nu*. Og Du veed kun den eneste Ting i Verden.
I denne Nat er hele vort Liv, hvis jeg falder.

MONA. Gjør mig ikke saa angst.

RICHARD. Og saa sidder vi her og græder det bort.

MONA dækker hans Ansigt med sin Haand. Luk dine Øjne.

RICHARD. Jeg lukker dine med Kys.

Han holder hende tæt omslynget.

Nu seer jeg ikke *Dig*, og Du seer ikke *mig*. Men jeg veed, at Du smiler. Jeg kan mærke dine Smil, de skjælver helt ind i mit Hjerte.

MONA. Aldrig faaer Døden Magt over *Dig*, saa stærk som Du er.

RICHARD. Dit Haar er gledet ned, Mona —

Han skjuler sit Ansigt i det.

— dit dejlige Haar!

MONA. Det er, fordi det længes efter Dig. Alt, hvad der er mit, længes efter Dig — mine Arme, min Mund, mine Øjne —

Hun stryger hans Haar fra hans Pande.

Jeg vil se din Kjærlighed — se din Sjæl —

Hun seer længe paa ham.

Der boer jeg nu inde, dybt inde i dit Øjes dybeste Himmel —

RICHARD. Og jeg i *din* Himmel —

MONA. Altid — altid —

RICHARD. Mona!

ANDEN SCENE

SCINT

HOVEDSTADEN

EFTERAARSDAG

Et stort højloftet Værelse paa første Sal i et gammelt Palæ. De tre langbuede Vinduer naaer næsten til Gulvet. Det midterste af disse er en Dør, som fører ud til en Altan, hvorfra en Flagstang med vajende Fane er stukket ud. Gjennem Ruderne er der Udsigt til en Park, som nu næsten er afbladet. Det suser i Trætoppene derovre, og det fyger med visne Blade. Paa den anden Side Parken sees Tage over Tage og op over det Altsammen en urolig Himmel med jagende Skyer, og under disse en gullig-graa, stormfyldt Horisont.

Der er store, tunge Møbler i Værelset, lid i Kaminen. Halvkoldt. Lyset i Stuen er skarpt og trist.

Fanen udenfor blaffer og smelder i Blæsten. Fra Gaden lyder der uafbrudt Summen af mange passerende Mennesker.

MONA sidder ved et af Vinduerne i en stiv højrygget Stol, med Ryggen mod Gaden. Men Hovedet, som hun støtter i sin venstre Haand, er vendt mod Vinduet. Hun stirrer tomt ud over Parken. Ansigtet er blegt og stramt, ligesom udgrædt. Af og til rystes hun af korte Kuldegys, men hun rører sig ikke. Hun er hvidklædt.

Selv ikke, da hun hører sin Fader komme, forandrer hun Stilling.

GREVEN er en ældre, fintbygget, lidt rundrygget Mand, echaufferet i Kinderne. Haarvæxten er næsten hvid, meget tynd. Næsen er fremtrædende og nervøs, Munden smal og mild, Øjnene stikkende og flygtige i Blikket.

Han gaaer med hurtige, knirkende Trin hen til det midterste Vindue, seer ud en Stund, trommer paa Ruden. Skotter af og til hen til Datteren, som ikke møder hans Blik.

GREVEN. Det varer længe.

MONA. Ja.

GREVEN aabner Altandøren, gaaer ud og seer ned ad Gaden. Ikke

til at øjne endnu. Folk begynder at blive utaalmodige.

Ind igjen, lukker Døren.

Fy, hvor det blæser! Festvejr kan man ikke kalde det.

Hvad Tid var det, de skulde komme?

MONA. Klokken tre.

GREVEN. Den er over halv fire.

Han gaaer lidt op og ned, bestandig skottende til Datteren. Tilsidst standser han hos hende.

Se, se! Du har taget en hvid Kjole paa. Det fornøjer mig.

MONA. Det er en gammel en — fra i Sommer.

GREVEN. Der er sandelig Grund til at vise lidt Glæde, nu, da det er forbi, og vi endelig har faaet Fred.

MONA. *Du* seer ikke glad ud, Fader.

GREVEN. Saa er det, fordi det gjør mig saa ondt at se *Dig*.

MONA. Ingen er glad. Læg blot Mærke til de Folk, der gaaer forbi, og hør efter Klangen i deres Stemmer. Det lyder, som om de skjændtes.

GREVEN. Du hører og seer kun *det*, Du selv vil. Der *er* Glæde paa Bunden, fordi der er Trøst i

den Død, vore Tropper har lidt. De er falden med Ære for Guds Sag og for Fædrelandets. Det maa vi ikke glemme.

MONA. Jeg troer ikke længer paa alt det.

GREVEN. Paa hvad —?

MONA. Paa *det,* Du der siger. Jeg troer ikke, det er sandt.

GREVEN. Er det ikke sandt? — Hvad er det for noget Nonsens?

MONA. Du veed ikke, hvor tidt og hvor inderligt jeg har sagt til mig selv: han er død for sit Land. han er død under Korset. Jeg har klamret mig til de Ord, fordi jeg syntes, der maatte findes Trøst for mig i den Tanke. Og jeg trængte saa haardt til en lille Smule Hvile.

Men jo oftere jeg sagde dem — *bad* dem, ja, bad dem paa mine Knæ — des bitrere og blodigere blev min Sorg.

GREVEN klapper hende paa Haaret. Stakkels lille Pige, Du er meget at beklage.

MONA Stemmen ryster, Hænderne er knyttede. Han er *dræbt,* af vilde Mennesker, tusinde Mile herfra. Det er ikke at dø for sit Land eller sit Lands Ære.

Hun seer op paa ham.

For *Penges* Skyld er han død. Ja. For at *I*

kunde faa Penge fra fremmede Folk, som I sendte ham ud for at plyndre.

GREVEN har slaaet Hænderne sammen. Men Barn dog! hvad er det for Aviser, Du læser?

MONA. Gid jeg kun havde læst det! — saa led jeg vel ikke saa meget ved at tro paa det. Men jeg *maa* jo sige det af mig selv. For der gives ikke i Verden en Død saa helt uden Mening som den, Richard har lidt.

Til hvad Nytte? til hvis Ære? — Ja, siig mig det, om Du kan.

GREVEN gaaer op og ned. Jeg vil ikke disputere med Dig, Mona, for Du er ikke Dig selv. Men saa Meget maa Du dog kunne begribe, at naar man lever i et stort Samfund, saa maa man ofre til det Samfund. Ikke sandt? Fordi det er Samfundet, der gjør En til det, man er. Jo rigere og mægtigere det Land er, som man tilhører, jo rigere og mægtigere er man ogsaa selv. Naa ja. Altsaa.

Det er en stor Lykke at tilhøre et Folk, som fører an. Men et Folk kan kun holde sig paa Højden af sin Værdighed, saalænge det bestandig sørger for at aabne sig nye Ressourcer, nye Rigdomskilder. Det er *det,* vi gjør gjennem vore Kolonier. Her er slet ikke Tale om Penge. Her er Tale om ... om ny Rejsning af vor Selvtillid, ny Omsætning af vore nationale Værdier. Du

kan læse det Altsammen i en Tale, jeg holdt i Rigsdagen i forrige Uge.

Richard er *ikke* falden forgjæves. Vær Du sikker paa *det*.

Han standser.

— Og hvad troer Du, han var blevet til, hvis han havde siddet herhjemme og skrevet Digte?

MONA. Hvad han var blevet til —!

GREVEN. Skulde han nogensinde opnaa en Stilling i Verden, der kunde gjøre baade Dig og ham Ære, saa maatte han først og fremmest bort. Han maatte prøve sine Chancer.

Nu er han død undervejs. Ja —. Stakkel. Men Forsøget var nødvendigt; det maa Du kunne indsee.

MONA gjentager, med et Smil; hun har ikke hørt efter. Hvad han var blevet til —!

GREVEN gaaer hen til hende. Jeg bebrejder Dig ikke, at Du sørger. Jeg sørger selv med Dig. Jeg siger Dig kun dette, fordi jeg mener at kunne mildne din Sorg ved at retlede din Forstand.

Der er Ingen, der holder saa meget af Dig som jeg; det veed Du jo.

MONA brister pludselig i Graad. Naar jeg blot kunde gaa ud og sidde paa hans Grav!

GREVEN. Det kan Du, min Ven. Saasnart Rigsdagen slutter, kan vi rejse derned.

MONA. Troer Du, han kom i Kiste? — Aa, hvor han har lidt!

GREVEN. Ikke saa meget. Det gjør ikke saa ondt at blive skudt, som man troer.

MONA. Det er ikke den Smerte, jeg tænker paa. Men da han mærkede, at han skulde dø — da han vilde holde paa Blodet — men det løb og løb — mellem Fingrene paa ham — og jeg *var* der ikke, og jeg *kunde* ikke komme — og han vilde aldrig mere faa mig at se —

Aa! aa! blot han maa være død med det Samme! uden at tænke. Blot Gud maa have været saa god!

GREVEN. Mona, vær nu fornuftig.

MONA. Veed Du, hvor jeg var, da han døde? — Hvis han faldt Klokken fire, hvor de siger, at Slaget var hedest, saa stod jeg i en Butik og prøvede et Par Handsker.

Og siden gik der hele sex Dage, hvor jeg Ingenting vidste. Jeg synes nu, at de Dage er de værste, jeg har levet. Jeg var glad, da han blev skudt — jeg var glad, da han døde — jeg var glad, da han blev begravet. Er det muligt at tænke sig noget mere Bespotteligt?

GREVEN. Du hidser Dig op. Gaa ind og hvil. Jeg skal kalde paa Dig, naar de kommer.

MONA. Alt Andet veed vi. Vi veed, hvad de spiller paa Theatret, og vi veed, naar Dampskibet gaaer. Men det Eneste, vi *skulde* vide, som det er Liv og Død for os at vide — det aner vi ikke, og det er der Ingen i Verden, som kan sige os.

GREVEN. Alligevel — tænk, om vi ikke havde kjendt Telegrafen — hvor længe Du saa havde maattet vente.

MONA tager hans Haand og læner sin Kind imod den. Maa jeg komme ind til Dig om Natten, naar det bliver for slemt?

Jeg ligger og stirrer, men kan ikke faa fat paa hans Billede. Jeg kan se hans Ryg, men sit Ansigt viser han mig ikke. Hvor højt jeg saa kalder, han vender sig ikke om. Han bare gaaer og gaaer — helt ud i den blaa Himmel — bliver mindre og mindre og tager mine Øjne med sig tilsidst. Det er, som om glødende Naale stak dem ud. Og græde kan de heller ikke mere.

GREVEN. Saa, saa. Imorges var Du jo saa rolig. Og jeg blev saa glad, da jeg saae, Du havde taget den hvide Kjole paa.

MONA seer fast paa ham. Det var ikke derfor.

GREVEN. Ikke derfor? — ikke fordi Tropperne kommer hjem?

MONA springer pludselig op. Hør. Der er de. De spiller. Der er Toget.

GREVEN. Endelig.

Han gaaer hurtigt hen og aabner Altandøren.

Lyden af de summende Menneskestemmer bliver stærkere, næsten øredøvende. Ind i denne høres en sig nærmende Marsch og et stort Soldatertogs Fodslag. Fjerne Leveraab.

GREVEN. Kom. Kom og se.

MONA rejser sig, men bliver staaende med Ryggen mod Døren.

GREVEN. Vi maa have nogen Blomster. Hvor er Margrethe? Jeg sagde, hun skulde sørge for Blomster til idag. Du maa staa og kaste dem ned over Folkene.

MONA. Jeg kan ikke, Fader. Jeg tør ikke se paa de Mennesker.

GREVEN. Vist saa. Vi maa have nogen Blomster.

Han kalder ud.

Margrethe! Margrethe!

MARGRETHE, lille, alvorlig, c. 30 Aar, kommer.

GREVEN. Hvor er Blomsterne, Margrethe? Nu skulde de være her. Toget er i Sigte.

MARGRETHE. Greven maa undskylde. Frøkenen mente ikke, hun havde Lyst.

GREVEN. Ikke Lyst! Visse-vas! Skynd Dem ned i Vinterhaven og pluk, hvad der er. Men De maa rappe Dem, Margrethe.

Margrethe bort.

GREVEN hen til Mona; han taler sig varmere og mere hidsig, alt som Lyden af Toget nærmer sig.

Ikke Lyst! — naar vore tapre unge Mænd kommer hjem fra et tre Aars Felttog, fra fyrretyve Maaneders glorværdige Strabadser! Maa jeg nu bede Dig tage Dig sammen.

Tænk paa Richard. Ja, det siger jeg. Det er *hans* Kammerater. Han var en loyal ung Mand. Han vilde tale som jeg, hvis han levede; han vilde plyndre Huset til dets sidste Kvist i Dagens Anledning. Og nu vil Du ikke en Gang hædre hans Minde! — Du er en daarlig Datter af dit Land og af mig med, naar ikke dit Sind kan løftes til Begejstring paa en Dag som idag.

Marschen nærmer sig. Raabene stiger.

Det blæser skarpt ind i Stuen gjennem den aabne Dør. Grevens hvide Haar staaer ret op fra Hovedet. Mona er sunket sammen i sin Stol. Nu synger Soldaterne, og Folk stemmer i med.

I det Samme kommer Margrethe med nogle Blomster.

GREVEN. Det er godt. Giv dem til min Datter. Og hent mig min Hat.

— Hvor er Tjenerskabet henne?

MARGRETHE lægger Blomsterne ved Siden af Mona. De staaer paa den anden Balkon.

GREVEN. Hvad *jeg* raaber, det raaber I efter. Siig det til dem.

MARGRETHE. Hvis vi bare kan høre det.

GREVEN. Jeg svinger med Hatten. Hent mig min Hat.

Margrethe bort.

GREVEN Kom saa, Mona. Nu er de her strax — lige under Vinduet. Og nu faaer vi Solskin. Det er virkelig en opløftende Stund.

Toget drager forbi.

Mona rejser sig og gaaer ud paa Altanen, hvor hun stiller sig ved sin Faders Side. Hun stirrer uden Blikke ned paa Gaden, staaer blot og ryster paa Hovedet, uden selv at vide af det.

Imidlertid er Margrethe kommen med Grevens Hat.

GREVEN svinger Hatten og raaber. Leve Hæren! leve vore tapre Soldater! leve hans Majestæts uovervindelige Armee!

Mange deltager i Raabet.

GREVEN sætter Hatten paa. Prægtigt! sikke Karle! det er, ligesom om man saae selve Junglen komme vandrende ind gjennem Gaderne. — Magre er de jo blevet, de Fleste af dem. Men Lyn er der i Øjnene — og skraale kan de, Gud være lovet!

Han leer og vinker ned.

Det kan nok være, vi skal svælge i de hjemlige Kjødgryder, hvad! og sove i en ordentlig

Seng, det skal ogsaa gjøre godt. Brave Knægte! trofaste Knægte!

Han faaer Taarer i Øjnene.

Gud være med Jer! Gud lønne Jer for Alt, hvad I har gjort for Landet og hans Majestæt. — Stakkels Fyre! Skind og Ben! se, hvor Klæderne hænger om dem! — men stolte i Rejsningen, ikke forknytte!

Leve Hæren! leve hans Majestæts uovervindelige Armee!

Han svinger med Hatten.

Nye Raab.

MONA. Margrethe!

MARGRETHE hen til hende. Ja, Frøken.

MONA. Jeg har aldrig seet noget saa Sørgeligt.

MARGRETHE. Det er næsten som et Ligtog.

MONA. Og alle de visne Blade, der fyger hen over dem! Det er ganske uhyggeligt.

MARGRETHE. Vil Frøkenen ikke kaste Blomsterne?

MONA. Jo. Giv mig dem.

GREVEN. Det var Ret. Nu gjør vi vor Pligt.

Margrethe rækker Mona Blomsterne.

MONA staaer med lukkede Øjne og lader Blomsterne falde ud over Altanen, mens hun hvisker. De er til Dig, Richard. Det er over din Grav, jeg strøer dem. Det er alle

de Kys, som Du aldrig har faaet. Det er alle de Smil, som Du aldrig vil faa at se.

Hun bliver staaende med tomme, udstrakte Hænder, ubevægelig, med et halvt forstyrret Udtryk.

Soldaterne raaber op til hende.

Musiken bruser.

Hun hører Ingenting. Saa vakler hun pludselig og er lige ved at falde.

MARGRETHE griber hende. Frøken! — Er Frøkenen syg?

GREVEN. Mona — hvad er der?

Han støtter hende.

Kom. Lad os gaa ind.

MONA. Tak. Tak. Det var blot Musiken. Jeg kan ikke taale Musiken.

GREVEN leder hende hen til en Stol, gaaer saa hen og lukker Altandøren.

MARGRETHE pusler om hende. Vil Frøkenen ikke lægge sig rigtigt?

MONA. Nej Tak, jeg vil helst — her sidder jeg godt.

Gaa De kun, Margrethe. Jeg vil helst være alene med Fader.

MARGRETHE. Nu?

MONA. Ja.

MARGRETHE bøjet over hende. Kjære Frøken — stakkels, kjære Frøken!

MONA klapper hende. De er god, Margrethe. Og det er godt, jeg har *Dem.* Men De skal ikke være bange for Noget.

GREVEN kommer hen til hende. Drik Dig et Glas Portvin, Mona. Jeg er ogsaa blevet kold.

Han skjænker af en Karaffel, som staaer paa Bordet, og drikker.

Imidlertid er Margrethe gaaet.

Toget fjerner sig. Musiken bliver svagere. Stemmerne fra Gaden taber sig.

Mona sidder tilbagelænet i Stolen med lukkede Øjne.

GREVEN sætter Glasset. Jeg siger ikke Noget til det. Det var virkelig et rystende Syn. Jeg blev selv ret ilde berørt.

Kom. Lad os ikke blive siddende herinde.

Han gaaer nogle Skridt mod Døren.

MONA. Fader — der er Noget, jeg maa sige Dig.

GREVEN standser. Sige mig?

MONA. Ja, Noget, Du nu maa have at vide.

Sæt Dig her hos mig.

GREVEN sætter sig. Hvad er det, Mona?

MONA klapper ham over Kinden.

GREVEN. Hvad er det, min Ven?

MONA vedbliver at klappe ham.

GREVEN. Din Haand er helt kold. Hvorfor taler Du ikke?

MONA lægger sin Haand paa hans Mund. Nej, nej, Du skal ikke spørge. Jeg skal sige Dig det af mig selv — ganske roligt. Jeg er slet ikke angst. Kun for *Dig* er det Synd. Det er det Eneste, som gjør mig ondt.

GREVEN lidt urolig. Synd? hvad er Synd?

MONA. Du veed, hvor meget jeg holdt af Richard. Jeg har fortalt Dig det Altsammen — hvorledes vi saaes, naar Du var gaaet til Ro. Han klatrede over Klipperne eller kom løbende langsmed Stranden.

GREVEN. Ja — ja —

MONA. Den sidste Nat — den Nat, da han fortalte, at nu maatte vi skilles, for nu skulde han bort — den Nat, lille Fader — den Nat blev jeg hans, som Moder har været din.

Og nu skal jeg være Moder til hans Barn.

GREVEN er sprunget op. Moder! — til hans Barn!

staaer fortabt og stirrer.

Det er umuligt. Det er ikke sandt.

MONA nikker stille.

GREVEN klynkende. Aa nej! aa nej!

pludselig med stor Heftighed.

En saadan Ulykke! en saadan Skam! for mig

og for Dig selv og for os Alle! — det har Du ikke kunnet —!

MONA seer roligt paa ham. Det var Dagen, efterat Dødsfaldet blev meldt os. Jeg sad der ved Vinduet og græd. Saa kom det over mig, saa ubeskriveligt. Mit Hjerte blev tungt — jeg kunde høre det sukke. Det var, som om Richard kaldte paa mig, som om jeg havde ham igjen.

Hun rejser sig.

Jeg kan ikke føle nogen Skam. Men jeg vil gjerne bede Dig om Tilgivelse.

Vær god imod mig. Jeg har ikke Andre end Dig.

GREVEN. Mona — det er utænkeligt. Du tager fejl.

MONA. Du vil snart kunne *se,* at jeg ikke tager fejl.

GREVEN griber hende i Armen og seer ned ad hende. Især i den Kjole!

Han slipper hende.

Er det derfor — maaske— at Du har taget den paa?

MONA Ja. Nu maa jeg se at blive glad.

GREVEN knytter Hænderne i Vrede. Barn! Barn! Vorherre vidste nok, hvad han gjorde, da han skaanede din Moder for denne Dag.

MONA. Du saarer mig ikke ved det, Du siger. For den Trøst, jeg har i Vente, tager Brodden af alt Ondt. Jeg er skyldig — lad saa være — og bedrøvet til Døden. Men mer end alt det er jeg lykkelig.

GREVEN. Lykkelig?

MONA. Ja, jeg gaaer jo nu og vogter paa hans Liv. Og lever jeg selv, skal jeg se ham igjen — i hans Barn. Alt, hvad der var smukt og godt ved ham, skal jeg se. Og det skal være mit. Jeg skal kunne lægge hans Kind til min og hans Hoved i mit Skjød. Tænk, hvad det bliver for en Glæde! Det maa *Du* ogsaa kunne føle. For *min* Skyld maa Du kunne det, Fader.

GREVEN er sunket ned i en Stol. Mona, jeg er en gammel Mand. Alt dette gaaer over mine Kræfter.

MONA lægger sin Haand over hans. *Kan* Du ikke tilgive?

GREVEN. Det er ikke *Dig*, jeg er vred paa. Dig maa jeg beholde, og Du vidste ikke, hvad Du gjorde.

Men *han* vidste det — han — den brutale, formastelige Dreng!

MONA. Brug ikke saa haarde Ord; de gjør os kun fremmede for hinanden. For Du maa huske, at Du og jeg — vi følges kun ad, saalænge vi selv vil holde sammen. Men han og jeg — vi har eet

Liv. Hvert Drag, jeg aander — det aander han med. De har lagt ham under mit Hjerte, og af mit Hjerte skal han opstaa paany. Du kan ikke støde ham fra Dig uden ogsaa at trampe paa *mig*.

GREVEN. Hvem trampes der paa — af os to? Det er nok *mig*, der bliver den Lille herefter. Jeg, som altid har solet mig i Lyset, jeg maa nu sætte Skodder for mit Hus.

MONA. Aa, Fader —

GREVEN efter et kort Ophold, med et hastigt Blik paa hende. — *Hvis* det da ikke kunde tænkes —

MONA møder hans Blik. Hvilket?

GREVEN rejser sig. — Er der Andre, der veed det?

MONA. Jeg har spurgt Margrethe. Hun har selv havt et Barn.

GREVEN. Ingen Andre end hun?

MONA. Nej, Fader.

GREVEN. Saa rejser Du og Margrethe ud til Miramare iaften og afventer der mine nærmere Ordrer.

MONA. Ja. Det skal jeg gjøre. Og jeg skal lyde Dig i Alt saa langt, som jeg kan.

Kun een Ting vil jeg sige Dig, og jeg vil sige Dig den nu, med det Samme, fordi jeg kan mærke, at Du tænker Dig ind i Noget, som aldrig kan ske.

Det Barn, jeg skal føde, det er *mit*. Og aldrig i Verden giver jeg det fra mig.

GREVEN træt. Gaa, Mona, gaa nu.

Han sætter sig og vender sig fra hende.

MONA et Skridt imod ham. *Kan* Du ikke tilgive?

GREVEN. Jeg har ikke Noget at tilgive. Jeg har kun et Liv til at græmme mig i.

MONA. Og jeg har min Kjærlighed. Jeg elsker ogsaa *Dig*.

Hun kysser ham og gaaer.

GREVEN bliver siddende sammensunken i Stolen.

FØRSTE DEL

FØRSTE SCENE

ANTHIO

FEM OG TYVE AAR DEREFTER

HOVEDSTADEN

Et Modtagelsesværelse hos Landets Kronprins.

Sen Rococo-stil. Stuen har Karakter af et Arbejdsværelse og domineres af et stort Skrivebord, som staaer midt i Rummet, og som er overbygget med Hylder, der er fulde af Bøger og Blomster. Paa Væggene hænger gamle Malerier, udelukkende Landskaber fra Midten og Slutningen af det 18de Aarh., baade franske, engelske og hollandske. Paa Skrivebordet staaer, under en Glasklokke, en Model af et lille Flyveplan.

Foraarsdag. Det er smukt Vejr udenfor, men Solen trænger kun sparsomt ind gjennem Vinduerne, der sidder i brede Fordybninger. En svag Ild brænder i Kaminen.

KRONPRINSEN sidder ved Skrivebordet, optaget af Arbejde; han besørger en stor Korrespondance og ryger mange smaa, stærke Cigaretter. Det er en Mand midt i Trediverne, mørk og mager, en Kjende skallet. Øjnene er nærsynede, men indtagende i deres vage Sørgmodighed. Mundens Linier er fine, men usikre. Over Panden og Tindingepartiet er der noget Fornemt og Nervøst, som vidner om gammel Race, der er stærk trods sin forfinede Kultur. Han er civilklædt.

EN TJENER kommer fra den store Dør, som fører ud til Forværelset.

KRONPRINSEN hører ham strax og seer op. Er det den Dame?

TJENER. Ja, Deres kongelige Højhed.

KRONPRINSEN. Om et Øjeblik. Jeg skal selv —

Tjeneren bort.

Kronprinsen ryger stærkt et Par Drag af sin Cigaret, kaster den derpaa i Kaminen. Søger et Brev frem, som han gjennemlæser med en vis dvælende Omhu. Derpaa flytter han en Lænestol frem og aabner Døren til Forværelset.

KRONPRINSEN. Vær saa artig, naadige Frue.

MONA kommer fra Forværelset.
Hun er smuk endnu, af en egen stilfærdig Skjønhed. Øjnene er dybere og roligere end før; kun Munden er blevet gammel.

MONA. Jeg beder Deres kongelige Højhed mange Gange undskylde —

KRONPRINSEN. Der er Ingenting at undskylde. Jeg blev meget glad ved at faa Brev fra Dem.

Han byder hende Plads.

MONA. Jeg tager Deres kostbare Tid.

KRONPRINSEN. Jeg har altid god Tid.

De sætter sig.

MONA. Deres kongelige Højhed mindes mig altsaa endnu?

Og De har ikke glemt, at De har givet mig Lov til at henvende mig til Dem, hvis jeg engang skulde trænge til en Mands Raad?

KRONPRINSEN. Jeg husker det meget tydeligt. Det var ved Deres Faders Begravelse, ikke sandt?

MONA. Jo.

KRONPRINSEN. Hvor længe er det nu siden?

MONA. Sex Aar.

KRONPRINSEN. Sex Aar. Hm. Ikke mere.

De har opholdt Dem i Udlandet siden den Tid?

MONA. Dels i Udlandet, dels ude paa mit Gods.

KRONPRINSEN. Sammen med Deres Søn?

MONA. Ja.

KRONPRINSEN. Det vil vist more Dem at høre. Sidste Sommer var her en stor international Ingeniørkongres i Anledning af de nye Dokker, som er under Arbejde. Der traf jeg Professor Marke —

MONA. Aa —

KRONPRINSEN. Professoren talte i høje Toner om den unge Mand.

MONA. Ja, Anthio har studeret under ham.

KRONPRINSEN. Han havde endogsaa et Slags Øgenavn til ham. Det maa sikkert betragtes som en stor Ære. Hvad var det nu —?

MONA. Slusekongen.

KRONPRINSEN. Rigtigt. Slusekongen.

De leer begge. Latteren døer hen i en kort Pause.

KRONPRINSEN. Jeg har en Formodning om, at det er for hans Skyld, De har søgt mig idag.

— Er der Et eller Andet, hvormed De troer, at jeg kan være ham til Hjælp?

MONA. Ja, der er, Deres kongelige Højhed. Hvis jeg —

KRONPRINSEN. Han har fuldendt sine Studier?

MONA. Allerede for to Aar siden.

KRONPRINSEN. Og han har i Sinde nu at slaa sig ned herhjemme?

MONA. Det seer saaledes ud. For Øjeblikket. Ja.

KRONPRINSEN. De udtrykker Dem meget forsigtigt —?

MONA. Han er lidt uberegnelig. Han bekymrer sig aldrig for den Dag imorgen.

KRONPRINSEN. Det var et stort Ord.

MONA. Synes De?

KRONPRINSEN. Jeg synes, det maa være lykkeligt.

Men saa er det sagtens Dem selv —? *De* er neppe saa sorgløs? De ønsker ham noget Fast, saaledes som Mødrene gjerne plejer.

MONA ryster paa Hovedet. Det er ikke i den Retning, at mine Bekymringer gaaer, og det er ikke af

den Grund, at jeg idag har tilladt mig at ulejlige Deres kongelige Højhed.

KRONPRINSEN studser en Kjende. Ja saa?

MONA. Det er noget Andet — noget Specielt —

Hun holder inde.

KRONPRINSEN. — som det falder Dem svært at sige?

MONA. Sagen er maaske lidt vanskelig at forstaa.

KRONPRINSEN. De troer dog sikkert, at *jeg* kan, siden De er kommen her idag.

MONA. Deres kongelige Højhed har altid viist mig saa megen Sympathi. Det er maaske dristigt af mig at tilstaa det; men naar der af og til i de senere Aar — siden Anthio er bleven voxen — har været Et eller Andet angaaende hans Fremtid, som har sat mit Sind i Uro, saa har det altid gjort mig godt at tænke paa den Støtte, jeg turde søge hos *Dem*.

KRONPRINSEN. Det glæder mig, at De har den Tillid til mig — ja, det er ikke af Høflighed, jeg siger det.

Jeg skal nemlig betro Dem en Ting. De er et af de første Mennesker, som jeg for Alvor har beundret — sværmet for, kan jeg godt kalde det — af de Levende, vel at mærke, af dem, jeg kunde faa at se og lære at kjende.

Jeg husker saa tydeligt, da Deres Oplevelser for første Gang blev fortalt mig, og hvad Indtryk de gjorde paa mig. Og jeg forsikrer Dem: endnu den Dag idag staaer det for mig som en hel Bedrift, at De dengang, for saa mange Aar siden, havde Mod til at være Deres lille Dreng bekjendt, og at De satte det igjennem. Hvor mange vilde have gjort *det* — saa ung som De var, i Deres Stilling, og med den Modstand, som De sikkert mødte?

Han bøjer sig let frem imod hende.

Ja, nu forstaaer De forhaabentlig, at vi to kan tale sammen ganske menneskeligt.

MONA. Tak.

KRONPRINSEN. — Hvad er det saa, De har paa Hjerte?

MONA. Det gjælder Anthios Militærtjeneste.

KRONPRINSEN. Ja, han maa jo være i den Alder.

MONA. Hvis han bliver herhjemme, er det hans Pligt at melde sig nu, om kort Tid.

KRONPRINSEN. Vil den Ulykke være saa stor?

MONA. Ja.

KRONPRINSEN. Hvorfor?

MONA. Fordi — —

Hun seer paa ham.

Han gjør det ikke.

KRONPRINSEN. Hvad skal *det* sige?

MONA. Han finder sig ikke i det. Han vil ikke underkaste sig den Pligt.

KRONPRINSEN. Den maa vi jo Allesammen underkaste os. Jeg har ogsaa været Soldat. Siig ham *det*.

MONA. Der er mange unge Mennesker nutildags, Deres kongelige Højhed, der tænker som han, og ikke af de ringeste.

KRONPRINSEN. Jeg har nok hørt om det. Der skal endogsaa existere et helt Forbund, som har til Hensigt at rejse en formelig Bevægelse paa det Grundlag.

Jeg troer ikke, man skal tillægge den Slags Drengepaafund for megen Betydning.

MONA. Jeg kan kun svare for min Søn, Deres kongelige Højhed. Han er ikke nogen Dreng længer.

KRONPRINSEN. Hm.

Og *De* kan ikke tale ham til Rette?

MONA stille. Jeg *vil* ikke. Jeg er enig med ham.

KRONPRINSEN seer paa hende.

MONA lidt efter. Og det er just derfor, at Sagen gaaer mig nær — hvis Deres kongelige Højhed forstaaer mig.

KRONPRINSEN med en vis Vægt. Ja. Jeg forstaaer Dem godt.

MONA. Hvis jeg var *u*enig med ham, saa vilde jeg maaske slet ikke tro paa, at han tog Konsekvenserne af sit Standpunkt. *Nu* troer jeg det, fordi jeg føler, at jeg selv vilde gjøre det, i hans Sted.

KRONPRINSEN. Og De er *bange* for Konsekvenserne?

MONA. Jeg er i Vaande, fordi de gjælder *ham*.

KRONPRINSEN. Og De føler et Ansvar, fordi han handler under *Deres* Indflydelse.

MONA. Det gjør han ikke.

KRONPRINSEN. Under Mindet om sin Fader i hvert Fald.

MONA. Heller ikke.
Det er Hensynet til hans Arbejde, der er det Afgjørende for ham.

KRONPRINSEN. Hans Arbejde —?

MONA. Han sysler med Planer, som han ikke vil rives ud af. Al Forklaring ligger i *det*. Deres kongelige Højhed skulde blot vide, hvor optaget han var, helt lidenskabeligt, allerede som Dreng. I hver eneste Ferie, saasnart han kom hjem til Miramare — strax var han paa Færde ude mellem Klipperne, hvor han laa og tumlede med sine Maalinger og Forsøg.

KRONPRINSEN. Allerede dengang? — Hm. Men siig mig — det er da utænkeligt — jeg mener — at De ikke skulde have opdraget ham i Minderne om hans Fader? Han kan da umuligt være uvidende om —?

MONA. Han veed Alting om sin Fader og mig. Jeg har selv fortalt ham det, engang, da jeg mente, han burde have det at vide.

KRONPRINSEN. Og alligevel er De i Tvivl om, at de lidt stejle Ideer, der fylder ham nu — ja, at de altsaa først og fremmest skyldes, hvad De dengang betroede ham?

MONA. — Veed Deres kongelige Højhed, hvad han sagde, da jeg fortalte ham det?

KRONPRINSEN. Nu?

MONA. „Det er godt Altsammen," sagde han, „naar Du blot ikke skammer Dig."

KRONPRINSEN. Sagde han *det?*

MONA. Og jeg kunde trygt svare ham, at det havde jeg aldrig gjort.

Kort Stilhed.

KRONPRINSEN. Hm. — Ja.
Det er altsaa for hans *Arbejdes* Skyld, siger De —?

MONA. Udelukkende.

KRONPRINSEN. Og det er altsaa paa den Basis, eller, med andre Ord, det er for hans særlige Evners Skyld, at De mener, jeg skulde kunne hjælpe —?

MONA. Deres kongelige Højhed er den Eneste, som kan.

KRONPRINSEN. Paa hvad Maade? — Ja, hvad har De egentlig tænkt Dem?

MONA tøvende, men dog fast. Jeg har tænkt mig, at Deres kongelige Højhed kunde give mig et Raad, saa at denne Angst kom ud af mit Liv, og han fik Fred til sit Arbejde.

KRONPRINSEN efter et Øjebliks Taushed. Kjære Frue — De tiltroer mig en Magtfuldkommenhed, som jeg ikke har, og som jeg ikke en Gang ønsker at have.

MONA en Kjende forundret. Heller ikke ønsker?

KRONPRINSEN. Nej.

Han studser et Øjeblik.

Hvorfor mener De? Har De nogen Grund til at tro *det?*

MONA. Ja. Har jeg ikke?

Hver Gang jeg i disse Dage har tænkt paa, at jeg skulde tale med Deres kongelige Højhed — det indrømmer jeg — saa har jeg følt mig tryg, ikke saa meget, fordi jeg jo nok haabede, at De vilde høre paa mig for min egen Skyld, som fordi jeg saa levende mindedes Alt, hvad jeg har læst om Dem i det sidste Aars Tid —

KRONPRINSEN. Aa —

MONA. Alt, hvad De har sagt og skrevet — just om det Spørgsmaal.

KRONPRINSEN. Det er min Optræden ved Fredskongressen, som De tænker paa?

MONA. Ingen nulevende Mand har med større Alvor end Deres kongelige Højhed tilraadet en almindelig Afvæbning. Og De har gjort det hensynsløst, med Fare for at miste Deres Popularitet i Deres eget Land.

KRONPRINSEN smiler. Og ud fra det Synspunkt

slutter De, at jeg passende kunde begynde min Fredsgjerning med at afvæbne Deres Søn?

Kjære Frue —

MONA. Jeg slutter, at Deres kongelige Højhed i hvert Fald burde give ham Ret.

KRONPRINSEN. Ret? — Ja. Kan være, at han har Ret. Men han maa gjøre sin Pligt alligevel.

Andet Raad har jeg ikke at give ham. Og andet Raad findes overhovedet ikke. Det vil han ogsaa selv indsee, naar Øjeblikket kommer.

MONA. Jeg troer ikke, Deres kongelige Højhed. Naar Noget forarger ham, saa hugger han det af. Det befinder han sig bedst ved. Og ingen Mennesker kan faa ham fra det.

Kort, forlegen Pause.

Mona gjør Tegn til at rejse sig.

I det Samme peger Kronprinsen paa den lille Model.

KRONPRINSEN. Kan De se den Motor?

MONA. Det er et Luftskib?

KRONPRINSEN. Ja, et ganske lille, der er indrettet for en enkelt Person. Ikke nogen Krigsmaskine eller noget Lokomotiv. Men en let transportabel Coupé, som De eller jeg skulde kunne staa op i ligesaa let, som vi sætter os op paa en Cykel. Jeg har tilbragt mange søvnløse Nætter paa den Maskine.

Veed De, hvad jeg kalder den?

MONA. Nej —?

KRONPRINSEN. Jeg kalder den Guds Rige.

MONA. Guds Rige?

KRONPRINSEN. Ja — smiler — ikke fordi den kan stige til Vejrs. Men fordi vi først faaer den, naar vi har fortjent den.

MONA. Ja saa?

KRONPRINSEN. Og det er der længe til. Fik vi den *nu,* saa vilde den sprænge hele Samfundet, fordi Menneskene endnu ikke er modne nok til at bære den Fornemmelse af det Grænseløse, som den vil føre med sig.

MONA. Og dog arbejder De paa den — Dag og Nat?

KRONPRINSEN. Naturligvis. Ellers naaer vi jo ikke fremad. Der maa arbejdes paa Guds Rige, men det maa ikke tages med Vold.
Det er *det,* Deres Søn vil gjøre.

MONA lidt reserveret. Jeg veed ikke, hvad vi fortjener, Deres kongelige Højhed. Og jeg kan derfor heller ikke tro paa, at det just er *det,* som vi faaer.

KRONPRINSEN betragter hende et Øjeblik smilende og hovedrystende. De har ladet Dem skræmme, kjære Frue. Det er derfra, at hele Ulykken stammer.

MONA. Skræmme? Af hvad?

KRONPRINSEN. Af alt det, der staaer i Aviserne i disse Dage.

MONA. Hvorledes mener Deres kongelige Højhed?

KRONPRINSEN. Alle de løse Krigsrygter, der for Øjeblikket svirrer omkring i Bladene — det er *dem,* der har opskræmt Deres Fantasi og pludselig bibragt hele denne Sag en akut Karakter, som den slet ikke har til Hverdag.

Har jeg ikke Ret i *det?*

MONA. Forholdene i Scint er dog meget urolige.

KRONPRINSEN. De er urolige alle Vegne.

Men tro mit Ord og vær uden Bekymring for Deres Søn. Faren driver over, ogsaa denne Gang. Der er Ingen, som tør begynde. Det koster for meget.

MONA. Det koster ogsaa at lade være.

KRONPRINSEN. Ja, det koster Altsammen. Livet bliver dyrere at leve for hver Dag, der gaaer — hele Verden over.

Men lad os være glade for *det*. Det er ad den Vej, Maalet kan blive fuldt, saa at der endelig en Gang maa siges Stop for Alvor.

Da hun stadig sidder og seer ned.

Jeg har altsaa slet ikke kunnet berolige Dem?

MONA. Nej. Men jeg takker Dem, fordi De har hørt paa mig.

Hun rejser sig.

De maa tilgive en Moder, Deres kongelige Højhed.

Lev vel.

KRONPRINSEN rækker hende Haanden. Jeg vilde sætte Pris paa at lære Deres Søn at kjende. Det kan jo ske ganske selvfølgeligt. I Slutningen af Ugen giver jeg stort Bal. Hvis De og han vil gjøre mig den Glæde at komme?

MONA. Jeg takker Deres kongelige Højhed.

KRONPRINSEN. Saa skal jeg sørge for, at De faaer en Indbydelse.

Han følger hende til Døren, men standser undervejs foran et Maleri.

Er det ikke smukt?

MONA. Jo.

KRONPRINSEN. Det er af en gammel Englænder. Man veed ikke rigtigt hvem. Jeg har kjøbt det i disse Dage.

Se paa de Træer! se, hvor de nyder at være til! De staaer og velsigner Jorden for al den dejlige Fred, de har til at voxe i — og for *den*, de selv har Magt til at skabe.

MONA. Ja. Jorden er skjøn. Det gjælder blot om at *se* det.

KRONPRINSEN peger paa Maleriet. Den Mand, han kunde se det. Han elskede Jorden lige til den Gjødning, der gjør Græsset grønt og Jordbærrene røde. Derfor er det, han giver os Andre en Anelse af Fred.

Han seer paa Mona.

Nu fik jeg Dem dog til at smile.

MONA. Ja, fordi jeg troer, at det dog bliver Dem, Deres kongelige Højhed, der skal hjælpe mig.

KRONPRINSEN. Det troer jeg ogsaa — hvis De vil tage imod den Hjælp, jeg kan yde.

Paa Gjensyn, kjære Frue.

MONA. Paa Gjensyn, Deres kongelige Højhed.

Bort.

ANDEN SCENE

EFTER KRONPRINSENS BAL

MAJNAT

UDENFOR HOVEDSTADEN

Overgeneralens Villa. Et Soveværelse i første Etage.

FRØKEN GEMMA sidder balklædt, i en hvid moiré Kjole, ved sit Toiletbord. Hun er fire og tyve Aar, høj og elegant. Hendes Skjønhed er harmonisk, men uden Særpræg. Kun Haaret er ejendommeligt, af en egen glansfuld Mørkhed.

Hun er begyndt langsomt at tage sine Smykker af, men distraheres bestandig af sit eget Billede, som hun møder i Spejlet. Hun forbauses over sit straalende Udseende: ingen Baltræthed at spore hverken i Teint eller Øjne; og dette Indtryk af Friskhed forøger den Følelse af Ungdom og Glæde, som i Forvejen fylder hende.

Hun har ingen Ro paa sig, hun opgiver, foreløbig, at klæde sig af, hun rejser sig, hun gaaer op og ned, af og til nynnende, hun læner sig en kort Stund til en Vinduespost, hun kaster sig i sin Chaiselongue, hun aabner et Vindue, tænker et Øjeblik paa at trække frisk Luft i Haven — da hun pludselig, just som hun, med et smilende Skuldertræk, paany vil sætte sig foran Spejlet, udenfor Vinduet hører den samme Melodi blive fløjtet, som hun selv nylig har nynnet.

Hun lytter et Øjeblik; saa farer hun voldsomt sammen, vred, forskrækket, lykkelig — Altsammen paa een Gang. Hun staar ubevægelig i nogle Sekunder, slukker saa i en pludselig Indskydelse det elektriske Lys og venter, at Tonerne skal ophøre. Men de bliver kun stærkere i samme Øjeblik, som det bliver mørkt i Værelset, tilsidst helt jublende, og samtidig slaaer det hende, at Slukningen kan opfattes som et Tegn paa Forstaaelse. Saa bliver hun angst for, at Fløjtningen skal høres af Andre, og hun aabner med et rask Greb Døren til den lille Balkon, som vender ud til Haven.

I samme Nu ophører Fløjtningen, og hun seer i den halvklare Nat en ung Mand gøre nogle Skridt mod hendes Vindue. Han er balklædt, har en lys Frakke kastet over sine Skuldre og fører en Cykel med den ene Haand, medens han med den anden tager sin Hat af. Hans Haar lyser af Blondhed. Øjnene er smilende og heftige.

Det er Monas Søn, ANTHIO.

ANTHIO dæmpet og muntert. God Aften igjen!

GEMMA vinker tyssende med Haanden, idet hun seer sig om for at undersøge, om der er Lys i noget Vindue. Hys! —
Hvor kan det dog falde Dem ind —!

ANTHIO. Kan De ikke huske, hvad jeg lovede Dem?

GEMMA endnu ikke helt rolig, skjøndt hun har forvisset sig om, at der er slukket i hele Huset. Jo — jo —

ANTHIO staaer og hvisker op til hende. De sagde, at De gjerne vilde høre den Vals blive spillet, en Nat, ude i en Have, naar det var ganske stille.
De maa undskylde Instrumenterne. Jeg havde dem ikke bedre.
Han nærmer sig.
Er De vred for det?

GEMMA. Nej.

ANTHIO gaaer helt hen under Balkonen. Tak, fordi De ikke var gaaet i Seng.

GEMMA læner sig ud over Balkongitret. Tag Dem i Agt. De forkøler Dem.

ANTHIO. Jeg er slet ikke blevet varm.
Men *De* skal være forsigtig.

GEMMA. Jeg?

ANTHIO. De skulde tage en Kaabe om Dem.

GEMMA. Hvad mener De? Tænker De maaske, at vi skal tilbringe hele Natten her — paa denne Maade?

ANTHIO. Nej. Jeg tænker mig, at De kommer herned.

GEMMA. Er det *det,* De kalder at være forsigtig?

ANTHIO. Det er i hvert Fald forsigtigere end at staa der.

Da hun gaaer mod Døren.

Kommer De —?

I det Samme lukker Gemma Balkondøren efter sig.

ANTHIO staaer nogle Øjeblikke og seer efter hende. Ikke en Lyd.

Saa stiller han sagte Cyklen op mod Muren og gaaer nogle dæmpede Skridt mod Villaens Hovedindgang.

Her lytter han, næsten svimmel af Spændthed. Hans Hjerte hamrer saa voldsomt, at han maa tage sig med Haanden om Øjnene, da han lidt efter hører hende aabne Døren.

GEMMA har slaaet en mørk Kaabe om sin Dragt. Han vil strax gribe hendes Haand, men hun vinker ham fra sig og lukker stilfærdigt Døren i Laas efter sig.

Saa gaaer hun roligt hen til ham og lader ham tage sin fremstrakte Haand.

ANTHIO hans Stemme skjælver. Tak.

GEMMA. De skal ikke takke mig. Jeg synes slet ikke, jeg begaaer noget Uforsigtigt.

ANTHIO. Saa har jeg jo netop Grund til at takke.

GEMMA. Jeg kunde dog ikke sove.

ANTHIO. Nej. Kunde De vel?

GEMMA smiler. De har kjørt godt, maa jeg sige. De er ogsaa helt stakaandet endnu.

ANTHIO. Ja — at tænke sig! — for knap en Time siden fulgte jeg Dem ned til Deres Vogn. Og nu — allerede — —
— Vil De give mig Deres Arm?

GEMMA. Gjerne. Jeg kan vise Dem Haven. Den er meget smuk. Og det bliver vist ikke mørkere.

Hun tager hans Arm. De gaaer ned ad Grusgangen sammen.

Det varer lidt, inden de taler.

ANTHIO. Ja — her gaaer vi to altsaa — ud i den vide Verden.

GEMMA. I Laksko og Balkjole!
— Pas paa. Her er vaadt.

ANTHIO. Jeg tænkte et Øjeblik paa at faa fat i mit Automobil. Vilde De saa være kjørt med mig?

GEMMA. Hvorhen?

ANTHIO. Ud til Miramare.

GEMMA. Nu inat? — Det er jo en hel Dagsrejse.

ANTHIO. Har De nogensinde været der?

GEMMA. Nej.

ANTHIO. Maa jeg hente Dem en af Dagene?

GEMMA. Vær dog fornuftig. Vi har jo kun danset sammen paa et Bal.

ANTHIO seer hen paa hende, med et halvt Smil. Er De saa vis paa *det?*

GEMMA. Paa hvad?

ANTHIO. Jeg synes snarere, vi har været ude at rejse sammen.

GEMMA lidt usikker. Saa? — hvor?

ANTHIO. Der, hvor vi helst vil hen, tænker jeg. Som Dreng vilde jeg altid helst til Ildlandet. Nu holder jeg mere af Schweiz.
Gjør *De* ikke ogsaa?

GEMMA. Jeg kjender ikke Ildlandet.
Undskyld — vil De give mig min Arm? Jeg maa passe lidt paa min Kjole.

Hun samler sin Kjole sammen og gaaer i Forvejen.

ANTHIO. Hvor gaaer vi hen?

GEMMA. Op til Udsigten; der er lysere.
Det er denne Vej.

De gaaer videre, hun foran.

Lidt efter opdager hun, at han staaer stille.

GEMMA. Nej, kom nu.

ANTHIO staaer og snuser. Hvor kan det være? Her er slet ingen Blomsterduft.

GEMMA. Rhododendrons dufter ikke.

ANTHIO. Er det Rhododendrons Altsammen her?

Han gaaer efter hende.

GEMMA. Ja, alle Buskene. De maa komme og se dem en Dag, naar Solen skinner. De er ligesom Blomsterbaal, saadan lyser de.

Lidt efter standser Anthio igjen.

ANTHIO. Og hvad er *det?* Her er jo en hel Sø.

GEMMA bestandig gaaende. Ja, det er *mit* Domæne. Jeg holder Fugle.

ANTHIO efter hende. Hvad for Fugle?

GEMMA. Mest Svaner og Ænder. Meget sjældne Arter. Krikænder og Dukænder og japanske Ænder. Her er ogsaa Paafugle og Guldfasaner. Og Perlehøns. Og her er Traner og Pelikaner.

ANTHIO. Pelikaner? — De flyver da bort?

GEMMA. Vingerne er stækkede. De kan kun baske lidt med dem.

ANTHIO. Og det kan De lide at se paa?

GEMMA. Jeg kan godt lide Pragt. Og jeg synes, at alle disse store, brogede Fugle — det er Pragt. Men vend Dem nu om.

De er naaet op paa en Høj, hvor der er Udsigt.
Svagt Morgenskjær, saa at alle Farver og Linier tydeligt sees.

ANTHIO seer sig om. Det er jo Byen dernede.

GEMMA. Ja, det er Byen. Den tager sig ud, ikke sandt? — selv i denne Belysning — med alle Trætoppene her som Forgrund. De bliver kappet hvert Aar for at give Ramme.
Er der ligesaa pænt hjemme hos *Dem?*

ANTHIO. Pænt? — Nej.

GEMMA. Hvad er der da?

ANTHIO. Der er Hav, og der er Strand — to lange, rene Farver, saa langt man kan se. Og saa er der Maagerne, der kommer og forsvinder, ligesom om de blev skudt ud af den blaa Luft. Og der er Klipper, brat op og brat ned.

GEMMA. Er det ikke lidt ensformigt?

ANTHIO. Ensformigt? — Stranden er ikke den samme to Timer i Træk.
Naar vil De saa komme?

GEMMA sætter sig paa en Bænk. Rejser De snart derud selv?

ANTHIO sætter sig ved Siden af hende. Jeg skulde allerede for flere Dage siden have været i Gang med mit Arbejde.

Men saa fik jeg Kronprinsens Indbydelse.

GEMMA. Ja, ham kan man jo ikke sige Nej til.

ANTHIO. Det var ikke derfor.

GEMMA. Hvorfor da?

ANTHIO med det samme Smil som før. Fordi jeg ventede at træffe Dem der.

GEMMA. Mig? —

Men De kjendte mig jo ikke.

ANTHIO. Er De saa vis paa *det?*

GEMMA. Siger De nu det igjen?

ANTHIO. — Og De veed slet ikke, *hvorfor* jeg siger det? — De kan slet ikke huske, at vi to har seet hinanden engang før?

GEMMA. Hvornaar?

ANTHIO. Jeg har villet sige det til Dem hele Aftenen.

GEMMA. Hvorfor har De da ikke gjort det?

ANTHIO. Fordi jeg vilde vide, om *De* ogsaa, den-

gang, havde lagt Mærke til *mig?* Og det har jeg ikke kunnet blive klog paa.
Havde De?

GEMMA smiler. Ja.

ANTHIO. Hvor var det da?

GEMMA. Det var ombord paa et Dampskib — i Schweiz.

ANTHIO. Paa Genfersøen. Rigtigt. For et halvt Aar siden. Vi var sammen næsten en hel Dag. *De* laa i en Flugtstol, og jeg gik op og ned ad Dækket. Jeg gik et Par Mil, troer jeg nok, den Formiddag — for at faa Dem at se saa hyppigt som muligt.

GEMMA. De vidste — dengang — hvem jeg var?

ANTHIO. Moder kjendte Dem.
— Og De?

GEMMA. Jeg fik ogsaa Deres Navn at vide. Og saa kunde jeg jo strax huske, at jeg havde hørt om Dem før.

ANTHIO livligt. Saa? havde De *det?* — Hvad havde De hørt?

GEMMA undvigende. Aa —

ANTHIO lidt forundret. Kan De ikke sige det?

Et Øjeblik efter.

Ah — nu forstaaer jeg. Det var om mine Forældre, ikke sandt?

GEMMA. Ogsaa om *dem,* ja.

ANTHIO. Om at Fader og Moder ikke har været gifte. Ja, det er Noget, alle Mennesker er svært optaget af.

Det har *De* altsaa ogsaa været?

GEMMA lidt stødt. Hvorfor siger De dog alt det?

ANTHIO. Det er da ganske naturligt.

Fordi jeg gjerne vil vide, om det har været Dem ubehageligt at maatte mindes „alt det" nu, da De traf mig.

GEMMA. Slet ikke. Hun tager sig i det. Jo, maaske, en Smule, *før* jeg fik talt med Dem. Men siden efter slet ikke — slet ikke. Saa var jeg kun optaget af *det,* jeg havde hørt om Dem selv.

Da han gjør en Bevægelse.

Nej, det faaer De ikke at vide.

— Og jeg mærkede, at jeg havde tænkt — ofte — paa Dem, siden den Dag i Schweiz.

Kort Stilhed.

ANTHIO. De har sandelig skjult Dem godt — hele Aftenen.

GEMMA. Jeg gjorde det med Villie.

ANTHIO. Hvorfor?

GEMMA. Fordi jeg vilde undersøge, om De svarede til det Billede, jeg havde dannet mig af Dem.

ANTHIO. Hvad var *det* for et Billede?

GEMMA. Jeg veed ikke. Jeg kan ikke huske det længer.
— Jeg kan overhovedet slet ikke blive klog paa, hvad Slags Menneske De er.

ANTHIO. Kan De ikke? — Det er ellers meget lige til.

GEMMA seer paa ham. Saa?

ANTHIO. Jeg er et Menneske, som kun kan een Ting til Gavns, og som ikke bryder mig om Andet i Verden.

GEMMA. Mener De — bygge Sluser?

ANTHIO. Til en Begyndelse — ja.

GEMMA. Kun til en Begyndelse?

ANTHIO leer lidt. — Veed De, hvad jeg altid gik og ønskede som Dreng? — ja, jeg var vel en fjorten, femten Aar.

GEMMA. Nej —

ANTHIO. At der maatte komme en ny Syndflod.

GEMMA. En Syndflod?

ANTHIO. Ja, for at *jeg* kunde standse den, regulere Vandet bort, forstaaer De, benytte Kraften.

GEMMA leer. Det er da ikke lige til, som De kalder det.
— Og nu? hvad gaaer De nu og ønsker?

ANTHIO. Jeg maa først vide, hvad jeg kan.

GEMMA. Og det veed De ikke?

ANTHIO. Nej. Ikke endnu. Jeg gaaer kun og brænder efter at komme til at tage fat. Det er ligesom en Slags Sult, jeg har — eller — hvorledes skal jeg udtrykke det? — ligesom Gnister, der maa udløses.

GEMMA. Men der er dog noget Bestemt, De sysler med?

ANTHIO. Det er der.

GEMMA. Det er det Arbejde, De har for derude ved Miramare?

ANTHIO. Har De Interesse for den Slags Ting?

GEMMA. De kan jo prøve paa at interessere mig for dem.

Men jeg kan maaske ikke forstaa det? — De kan ikke sige det ganske — populært?

ANTHIO. Jo — det kunde jeg vel nok —

GEMMA. Saa forsøg det da.

ANTHIO efter en kort Betænkning. Kan De huske — har De nogensinde lagt Mærke til Havet ved Flodtid, en Dag, naar det var stille Vejr, og hele den uhyre Vandflade laa som et svulmende Spejl?

GEMMA. Ja. Hvad saa?

ANTHIO. Det bruser ved Kysten alligevel — og de Bølger, der slaaer mod Stranden, er høje som under en Storm. Og de falder tungt i Sandet med et Vandfalds Kraft.

GEMMA. Ja. Det kan jeg huske.

ANTHIO. Seer De — det er altsaa *det:* jeg har tænkt mig, at Havets Kraft — Bølgerne, forstaaer De — Pulsslaget derudefra — al den bundne Vælde, som Havet ligger inde med — ja, at den altsaa — at den kunde fanges ind i Baner og føres over i Menneskehaand.

GEMMA. Og det troer De, den kan?

ANTHIO. Under visse Forudsætninger, ja — som *jeg* altsaa skal skabe.

Jeg har faaet Tanken ude ved Miramare, hvor jeg kjender Alting saa nøje fra mine Drengeaar, baade Tidevandsforhold og Strømforhold. Der er det Mærkelige ved Kysten der, at Klipperne danner smaa runde Havne, mange Favne dybe under den stejle Væg. Og derinde, i disse Smaabugter, der samles Vandkraften paa en ejendommelig Maade, ret uafhængigt af Vejr og Vind — paa Grund af Indelukkerne, forstaaer De. Og det er den Kraft altsaa, som jeg mener skulde kunne omsættes i Varme — i Lys — i Drivkraft —

— Fryser De?

GEMMA. Nej, nej, tvertimod. Det var blot — det var Havet, troer jeg. Jeg saae det saa tydeligt.

Hun smiler til ham.

Det lyder jo som en hel Fornyelse, det, De *der* siger.

ANTHIO. Det skal det ogsaa blive. Men jeg tør ikke tænke saa langt — endnu. Det er foreløbig kun Tal for mig, Altsammen.

GEMMA. Og nu rejser De altsaa derud — til Deres Arbejde, en af Dagene?

ANTHIO. Ja.

GEMMA. Hvornaar?

ANTHIO tøver med Svaret. Det kommer an paa *Dem*,

Kort Stilhed.

GEMMA. Siig mig engang — ja, det er noget ganske Andet — men er De blevet forestillet for Fader?

ANTHIO. Ja. Kronprinsen var saa venlig.

GEMMA. Talte De Noget med ham?

ANTHIO. Nej.

GEMMA. Det skulde De have gjort. Han interesserer sig meget for unge Teknikere.

ANTHIO. Han var i Uniform.

GEMMA. Naturligvis. Han er jo General. Hvorfor siger De *det?*

ANTHIO. Jeg vil hellere vente, til jeg træffer ham civil. — Kan det ske snart, troer De?

GEMMA. Imorgen, om De vil.

ANTHIO. Imorgen? — det er jo idag.

GEMMA seer sig om og smiler. Ja. Det er blevet helt lyst.

Lidt efter.

Tak for Alt, hvad De har fortalt mig.

Pause.

Morgenen breder sig. Det lufter svagt.

ANTHIO. Her er smukt.

GEMMA. Det syntes De ikke før.

ANTHIO. Jeg elsker det Lys, lige før Solen staaer op. Det falder i Øjnene ligesom Dugg, saa underlig mildt og uskyldigt.

Mennesker skulde se det Lys hver Dag. Saa troer jeg, de vilde lyve mindre.

GEMMA. Hvorfor dog det?

ANTHIO. Kunde *De* lyve paa denne Tid af Døgnet? Jeg troer ikke, *jeg* kunde.

GEMMA sidder et Øjeblik taus. De sagde før, at det kom an paa *mig*, om De rejste eller ikke. — Hvorfor sagde De *det?*

ANTHIO. De tager mig nok paa Ordet.

Han seer paa hende.

Det er, fordi jeg synes, at vi to hører sammen.

GEMMA rejser sig langsomt.

ANTHIO rejser sig ogsaa. De maa ikke gaa fra mig nu.

GEMMA. Jo, jeg maa. Der kunde komme Nogen og se os her. Ude fra Markerne for Exempel.

Det maa ikke ske. Vel? — Det har været saa smukt.

Godnat.

ANTHIO leer. Siger De Godnat?

GEMMA. Jeg kan da ikke sige Godmorgen.

ANTHIO. Hvorfor ikke? — De kunde ikke sige noget Smukkere.

Jeg har saa ofte tænkt paa, at det Skjønneste, jeg kunde opleve, det vilde være engang at faa en Morgenhilsen af den Kvinde, jeg holdt af.

GEMMA smiler og rækker ham Haanden. Saa Godmorgen da.

ANTHIO drager hende ind imod sig. Godmorgen.

Han kysser hende.

Hun strider et Øjeblik imod; saa gjengjælder hun pludselig Kysset varmt og stærkt.

GEMMA farer op. Hys —

De staaer og lytter.

ANTHIO. Det er Fuglene.

Uvilkaarligt, med Latter.

Det er Pelikanen, der vaagner.

GEMMA. Ja, tag De Dem i Agt. Den er ikke til at spøge med.

Hvad er Klokken?

ANTHIO seer paa sit Uhr. Den er strax fire.

GEMMA. Saa mange. Nu maa De lade mig gaa.

ANTHIO. Naar tør jeg komme igjen?

GEMMA. Altid.

Hun gaaer fra ham for at gaa ned ad Højen.

ANTHIO. Gemma!

GEMMA standser. Ja.

ANTHIO. Nej, gaa kun. Jeg vilde blot sige Deres Navn.
Kan De huske mit?

GEMMA. Troer De?

ANTHIO. Siig det.

GEMMA tager ham om Skuldrene og seer ham ind i Øjnene. Slusekongen!

ANTHIO det giver et Sæt i ham. Hvem har lært Dem det Ord?

GEMMA. Det har Kronprinsen. Han talte saa meget om Dem. Veed De, hvad han ogsaa fortalte? — Det var *det*, jeg ikke vilde sige til Dem før.

ANTHIO. Nu —?

GEMMA. Det var Noget, Deres Professor havde sagt om Dem: at naar Andre kunde se en Mil

frem med Kikkert, saa kunde *De* se ti Aar frem med blotte Øjne.
Er det sandt?

ANTHIO. Det maa gjøre ondt i Øjnene at se saa langt.

GEMMA. De vilde dog gjerne kunne.

ANTHIO. Ikke, naar jeg tænker paa *Dem*. Og nu tænker jeg ikke paa Andet.

GEMMA trykker hans Haand. Vi sees.

Hun skynder sig ned ad Højen.

Han følger efter, men hun vinker ham bestandig fra sig, indtil hun tilsidst, halvt i Løb, naaer Villaen og lukker sig ind.

Hun vinker til ham endnu en Gang fra sit Vindue. Saa tager han sin Cykel og kjører henrykt ud i den vaagnende Dag.

TREDIE SCENE

PENTAGRAMMET

NOGEN TID EFTER

HOVEDSTADEN KLUBLOKALE

Træpaneler og mørke Møbler. En Række Vinduer vender ud til en Hovedgade. Spredte over hele Rummet staaer store magelige Læderstole med smaa Borde imellem. Et enkelt, midt i Værelset, er lidt større end de andre. Herpaa findes en Klokke samt Skrivematerialier. Paa Væggene hænger Billeder af Darwin, Nietsche, Fridtjof Nansen, Pasteur, Gorki, Zeppelin o. fl.

Sommeraften. Det elektriske Lys er tændt.

Et Par Snese unge Mennesker er forsamlede, alle i 24-Aars Alderen, i forskjellige Livsstillinger.

I en større Gruppe ved et af Vinduerne staaer blandt adskillige Andre Grev VAN HELL, Grev RUDIN, Ingeniør CALVI, Journalist HARMAN, Karrikaturtegneren ROSSIGNOL samt SMITH, en ung Kjøbmand, i højrøstet Diskussion.

Andre mindre Grupper er spredt over Værelset.

ANTHIO sidder sammen med Lægen ERNST i en Sofakrog.

CALVI. Ja, jeg har ikke selv læst Telegrammet. Men Efterretningen trænger sikkert til Bekræftelse.

VAN HELL. Rozel er gaaet hen paa „Tiden"s Redaktion.

SMITH. Var der Løbesedler?

HARMAN. De siger det.
Hvem var det, der sagde, der var Løbesedler?

ROSSIGNOL. Saa maatte Vedkommende vel have bragt dem med.

HARMAN. Spørg Opvarteren!

RUDIN. Veed Anthio ikke Besked?

CALVI. Det er sandt; han har jo en Svigerfader. — Anthio!

Anthio og Ernst rejser sig og kommer hen til de Andre.

CALVI. Kan *Du* ikke give os Oplysninger? Du kommer jo sammen med alle de Mennesker.

ANTHIO. Jeg har ikke været i Byen i de sidste fjorten Dage. Jeg er rejst herind expres i Anledning af Mødet.

SMITH. Der er Rozel med Avisen.

ROZEL, en bleg, nervøs ung Mand, kommer til. Alle hen imod ham.

STEMMER. Naa, hvad staaer der saa? — Er det sandt? — Var der Løbesedler? — Lad os høre!

ROZEL. Der er ingen Telegrammer kommet siden. Der staaer ikke Andet, end hvad vi vidste i Forvejen.

STEMMER. Læs op! læs op!

ROZEL læser op af Avisen. „Scint. 7de Juli. Inat blodigt Sammenstød mellem Tropperne og de Ind-

fødte. De indfødte Batailloner støtter Opstanden."

Og nu kommer Hovedsagen:

„Kolonialregeringen har opdaget et stort Vaabendepot i Rha-templet i Gory. Vaabnene var alle af frankisk Fabrikat."

HARMAN. Der har vi det. Det er *det,* de vil benytte, de samvittighedsløse Mennesker!

CALVI. Benytte? til hvad?

HARMAN. Til at hidse den saakaldte nationale Stemning op med.

CALVI. Ingen er vel saa taabelig at tro, at Regeringen under de nuværende Forhold vilde udsætte os for en Krig i vort eget Land.

ROZEL. Udfordringen kunde være saa fræk, at den ligefrem blev tvunget til det.

ERNST. Der er Noget, som hedder Noter, Gudskelov.

CALVI. En privat Forretning kan aldrig opfattes som en Udfordring.

ROSSIGNOL. Privat Forretning! ja, bild mig *det* ind. En Privatmand skulde vove at sælge Vaaben til et andet Lands Undersaatter uden at have sin egen Stats Sanktion!

HARMAN. Inden fjorten Dage kan det Hele staa i Flammer —!

ROSSIGNOL. Hvis Opstanden ikke undertrykkes — *ja*. Efter al Sandsynlighed.

Men da det jo desværre er Regeringen selv, som har fremkaldt den —

Stærke Modsigelser fra flere Sider. Han gjentager Ordene.

— *Regeringen selv, som har fremkaldt den!* — De behøvede blot at have stukket Krucifixerne i Lommen. Men i Stedet for — saa lod de dem forgylde og slog dem op! — selv i de offentlige Nødtørftshuse —

STEMMER. Det er ikke sandt! — hvor veed De *det* fra? — det er utroligt! — det er Karrikaturtegnerfantasi!

HARMAN. Og derfor skal vi — *vi!* — sendes over og dø af Dysenteri!

Stor Tummel.

CALVI. Mine Herrer! stærkere. Mine Herrer! vi er vel ikke kommen sammen her for at bruge Skjældsord eller sige Vittigheder —

ANTHIO. Nej, det forekommer ogsaa mig, at Sagen er for alvorlig.

CALVI. Og den pludselige Situation har vel ikke gjort den mindre alvorlig.

Jeg foreslaaer, at vi sætter Mødet og drøfter vor Dagsorden sagligt og uden Nervøsitet.

HARMAN. Jeg tænker ikke, det vil være vanskeligt hurtigst mulig at fastslaa en Resolution.

CALVI. Kun en ganske lidenskabsløs Betragtning af Forholdene vil kunne føre til et Resultat af varig Værdi. Og jeg henstiller derfor, at enhver, som ikke vil underordne sig denne Fremgangsmaade, gjør bedst i, baade for sin egen og for Sagens Skyld, at trække sig tilbage fra Mødet. Det staaer jo i saa Fald Vedkommende frit for at handle for egen Risiko.

Der er kommet mere Ro over Forsamlingen.

Er vi enige heri?

STEMMER. Selvfølgelig.

HARMAN. Er det Meningen at lægge Baand paa Ytringsfriheden?

CALVI. Tvertimod. Men Ytringsfriheden, kjære Harman, har til Opgave at oplyse en Sag, ikke at forplumre den. Tænk paa *det,* før De ytrer Dem.

Skal vi sætte os? — Hvem skal præsidere idag?

STEMMER. Doktor Ernst har Tour.

CALVI. Ernst — vil *Du* tage Affære.

ERNST ved Bordet midt i Værelset. Maa jeg bede Herrerne tage Plads.

Man placerer sig, under nogen Støj, ved Bordene. Først naar Ernst ringer, bliver der Stilhed.

ERNST som er høj og fint skabt, paa een Gang fornem og frisk. Jeg seer, at nogle af Medlemmerne har rekvireret Drikkevarer, og at andre har taget Cigarer frem. Jeg benytter herved min Ret som Præsident og forlanger begge Dele fjernede, idet jeg ønsker ved denne Fordring at fastslaa, hvor betydningsfuld jeg anseer den Diskussion for at være, som nu skal finde Sted.

Cigarerne lægges bort, og Glassene skydes til Side.

Det glæder mig, at De Alle, ved saa redebont at efterkomme min Opfordring, har tilkjendegivet, at De er enige med mig i den Opfattelse, jeg her har gjort gjældende.

Man sætter sig til Rette.

Inden vi gaaer over til at behandle vor Dagsorden, vil jeg gjerne sige et Par forberedende Ord.

Jeg vil, paa det nuværende Tidspunkt af Aftenen, slet ikke forsøge paa at tage Standpunkt i den Sag, der skal forhandles, men blot, ved at minde Dem om, hvad jeg kunde kalde de historiske Forudsætninger for dette Møde, saa vidt muligt tvinge Dem ind paa en rolig og objektiv Betragtning af Tingene.

CALVI. Hør!

ERNST. — Jeg er ikke sikker paa, om De Alle kjender Oprindelsen til det Forbund, der nu tæller Dem som sine Medlemmer. Jeg vil da meddele Dem, at den første Spire fandtes i en lille Forening, kaldet „Pentagrammet", som blev stiftet af fem her tilstedeværende unge Mennesker: Calvi, Anthio, van Hell, Rossignol og jeg selv. Vi havde kjendt hinanden fra Drenge; et Par af os havde studeret sammen eller gaaet i Skole sammen, og vi havde, allerede paa et meget tidligt Tidspunkt af vor Livsbane, følt os dragne til hinanden i to fælles Brændpunkter: Kærlighed til alt Friluftsliv, og Had til Alt, hvad der hedder Uniform.

Et Pentagram er, som De veed, et Besværgelsestegn mod alle sandhedsfjendske og lavtsindede Aander. Det har fem Spidser, der alle vender udad, men hver sin Vej. Fem klare Spidser ligesom Udsigtstaarne. Og hver af disse fem Spidser gav vi Navn.

Jeg skal sige Dem, hvad der stod paa dem.

Paa den første stod: „Livet er kun eet og har sit Formaal i sig selv."

Paa den anden: „Lad de Døde begrave deres Døde, og lær de Levende at være glade."

Paa den tredie: „Forlad alle Ting og følg Dig selv."

Paa den fjerde: „Hav Agtelse for Nydelsen."

Og paa den femte: „Fred over Jorden og alt dens Arbejde."

Jeg nævner dette for dem, fordi der for *mig* bestandig er noget Helligt i disse fem Ord, og fordi jeg ikke kan se rettere, end at alle vi her, hver Gang vi kommer sammen, just er forsamlede for de Ords Skyld.

STEMMER stilfærdigt. Det er sandt. Hør! hør!

ERNST. — Første Gang, Pentagrammet saa at sige traadte ud af Drømmenes Verden og i direkte Forhold til Virkeligheden, det var for omtrent to Aar siden. Den politiske Situation lignede dengang meget den nuværende. Ligesom *vi* her i Aften, saaledes holdt Pentagrammets Medlemmer ogsaa dengang et Møde, stærkt opfyldte af den Krig, der kunde paatvinges os, og ikke mindst af det Aag, den kunde lægge paa os personligt. Vi var endnu ikke i den Alder, hvor vi havde Pligt til at møde til Session. Men Muligheden for, at vi kunde blive indkaldte, var ikke udelukket; og vi drøftede indgaaende, hvorledes vi i saa Fald skulde stille os. Faren drev over, Spørgsmaalet fik dengang ingen Realitet for os; men det havde været inde paa Livet af os, det blev ved med at rumstere i Tankerne paa os, og det endte med at blive til Agitation. Naarsomhelst vi kom sammen med Jevnaldrende, bragte vi Spørgsmaalet paa Bane. Vi skrev om det i Blade og Tidsskrifter, vi holdt Foredrag, vi dannede Opinion; og vi søgte at knytte

Forbindelser med Bevægelser i Udlandet af lignende Art — Altsammen Bestræbelser, der lidt efter lidt førte til Dannelsen af det Forbund, som her er til Stede, og som nu, efterhaanden, i Løbet af det sidste halve Aar — ved hyppigt og dristigt, i Tale og Skrift, at kaste Handsken til alt Uniformvæsen herhjemme — har vakt Røre om sit Navn. Det har været dyrt for et Par af os, og en Enkelt iblandt os har endogsaa erfaret, hvad det vil sige at faa sin daglige Motion i en Fængselsgaard. Men det er dog først iaften, at Forbundet for Alvor staaer overfor en stor og afgjørende Beslutning.

Kort Pause.
Der er megen Stilhed over Forsamlingen.

ERNST tager et Papir fra Bordet. Mine Herrer. Den stillede Dagsorden lyder saaledes:

Han læser op.

„Mødet tilstræber ved en almindelig Diskussion at undersøge, om der er Enstemmighed for, at en fælles lovstridig Optræden mod den Paragraf i Loven for almindelig Værnepligt, som forpligter Forbundets Medlemmer af indeværende Aargang til om tre Dage at møde til Session, med virksomt Resultat vil kunne paavirke den offentlige Opinion."

Dæmpet Røre i Forsamlingen.

ERNST. Mine Herrer.

Inden jeg aabner Diskussionen, anseer jeg

det for min Pligt at sige et Ord om mit eget personlige Tilfælde i den Sag, der foreligger. Jeg er den eneste her tilstedeværende Læge. Det er min Pligt, naar og hvor man maatte forlange det, at pleje syge og saarede Medmennesker. Hvis De beslutter Dem til et Lovbrud, kan jeg ikke gjøre fælles Sag med Dem.

Jeg kunde nu tænke mig, at En eller Anden havde den Opfattelse, at jeg, paa Grund af denne min Særstilling, burde trække mig tilbage og ikke deltage i Forhandlingerne. Jeg selv er *ikke* af den Anskuelse. Jeg mener tvertimod, at just min neutrale Stilling til det Spørgsmaal, der staaer paa Dagsordenen, vil kunne have Værdi i en Diskussion, og jeg ønsker derfor ikke at vige min Plads, medmindre en afgjort Majoritet maatte forlange det.

STEMMER. Nej, nej. Ikke paa nogen Maade. Hvorfor skulde De gaa?

ERNST. Godt.

Idet han sætter sig.

Jeg skal da tillade mig at give Ordet til van Hell.

VAN HELL rejser sig. Han er stor og kraftig, med et Par lyse Barneøjne. Mine Herrer.

Den Sag, der samler os her idag, er den største, Mennesker i vor Tid overhovedet kan samles om. Hele Verden over er der Forbund som

vort. Alle Vegne kommer Mennesker sammen, fyldte af den samme Trang til at skabe Værn og Tilflugt mod den pansrede Haand, der som et ondt Stjernebillede hænger over Verden. Vi arbejder Arm i Arm med fremmed Ungdom, med Ungdom af anden, ja endog af *fjendtlig* Nationalitet. Fjendtlig. Jeg gjentager Ordet og jeg understreger det. Thi af denne Samfølelse — først og fremmest af *den* — henter vort Forbund Livskraft og Berettigelse. Vi er ligesom et *internationalt* Samfund af Mejselboer, der fra alle Verdenshjørner hugger os ind i Fjeldet, frem mod det fælles Maal, Sprængningen, som skal bringe ny Luft og ny Landvinding til den trykkede Menneskehed.

Og vi er saa lykkelige at vi kan sætte *Handling* ind paa den store Sag, som vi kæmper for, og som aldrig før — ingen Steder i Verden — er naaet længer end til Forsamlingssalen eller Papiret. Vi kan sætte vor Person ind paa vort Program. Vi kan blive dem, der endelig engang ikke blot præker, at Verden bør gaa fremad, men som selv kaster Selen over vor Ryg og med egne Hænder slider i de Reb, der skal rokke de gamle Hjul ud af de rustne Spor.

Og *Tidspunktet* til at handle kunde aldrig være heldigere. Opstanden i Scint har pludselig givet Spørgsmaalet den Vægt, som kun Aktualiteten er i Stand til. Der er for mig ingen Tvivl om, at en fælles Optræden just i disse Dage vil

drage Alles Øjne paa sig, saa at der derigjennem kan lægges et Pres paa Regeringens kortsynede og barbariske Politik.

Og kan vi, som her er forsamlede, gjennem vor Protest bidrage til, at de ledende Mænd blot ligesom *besinder sig* og tøver med at fortsætte Øjeblikkets Kurs — kan vi virke som smaa Knivstik i den store militære Ballon, saa at Gassen begynder at sive ud gjennem Siderne paa den, saa er de Lidelser, som vort Lovbrud vil paaføre os, og den Spot og de Misforstaaelser, som det udsætter os for, kun at regne som en ringe Indsats i det store Maals Tjeneste, som vi har sat os: Krig mod dem, der *vil* Krig.

Han sætter sig.
Bifald.

ERNST. Calvi har Ordet.

CALVI jevnt og støt. Jeg vil stille et direkte Forslag.

Han rejser sig.

Det er Værnepligtsloven, der maa rammes. Ved dens gradvise Afskaffelse forberedes naturligst og bedst en endelig, almindelig Afvæbning.

Som van Hell sagde, vi maa sætte vor Person ind paa Sagen. Vi maa ved en kraftig Demonstration konstatere, at unge Mennesker i vor Tid, med vore sociale og kulturelle Forudsætninger, ikke længer vil underkaste os den uniformerede Indrullering, som Værnepligten betyder, og som tvinger os til — med Tilsidesæt-

telse af vor Karriere og vor Fortjeneste — at give os ind paa en Levevej, en Haandtering — hvad man nu vil kalde det — der baade fysisk og aandeligt bruger Vold imod vort Sind og vor Natur, og som vi derfor kun kan udøve under et Oprør af vore sundeste og reneste Instinkter. De Fordele, som Værnepligten byder i Legems- og Vaabenøvelser, kan vi skaffe os ad anden Vej og gjør det allerede nu i fuldt Maal.

Jeg foreslaaer Følgende.

Vi møder *ikke* til den forestaaende Session, og vi motiverer denne vor Optræden i en samtidig Redegjørelse, som vi stiler direkte til Kongen, og i hvilken vi lader Majestæten forstaa, at, naar vi har grebet til saa kraftigt et Middel som at trodse en af Landets Love, og naar vi just har gjort det paa det nuværende Tidspunkt, saa er det skeet, fordi vi mener kun ad den Vej tilstrækkelig energisk at kunne bidrage til, at Regering og Rigsdag snarest tager dette Spørgsmaal op til Behandling.

STEMMER. Hør! hør!

CALVI. Og jeg har nogen Grund til at formode, at vor Henvendelse vil gjøre Virkning, da jeg personlig har bragt i Erfaring, at Socialistførerne i Rigsdagen vil vide os Tak, fordi vi politisk uafhængige Mennesker tager Initiativet i en Sag, som længe har hørt til deres Program, men

som vanskeligt fremmes under Partipolitikens Tegn.

Med andre Ord, mine Herrer, jeg anseer det for sikkert, at vor aktive Stilling til Spørgsmaalet vil fremkalde en kraftig politisk Agitation, saa at vi her har Lejlighed til at give et Exempel, som vil kunne faa vidtrækkende Følger.

STEMMER. Hør!

ERNST rejser sig. Mener Du, at Ordlyden af denne Redegjørelse skal affattes saaledes, at Forbundets Medlemmer under *ingen* Omstændigheder — hvilke Konsekvenser den saa end vil faa — med Honnør vil kunne falde til Føje?

ANTHIO. Selvfølgelig.

CALVI betænker sig et Øjeblik. Jeg mener, at vi senere, i Forening, nøje maa overveje Ordlydens Form.

Han og Ernst sætter sig.
Kort Pause.
Stemningen føles en Kjende usikker.

ROZEL rejser sig. Maa *jeg?*

ERNST. Rozel har Ordet.

ROZEL. Jeg er ganske enig — jeg mener — der er kun en eneste Ting — jeg er fuldstændig enig med Calvi og van Hell. Men hvis jeg maa have Lov ... vi maa — vi maa — de *Andre* maa ikke kunne sige om os, ikke med nogen Ret, mener jeg, at vi er fejge!

STEMMER. Fejge!

ROZEL. Ja, at vi er bange, mener jeg — for at slaaes — for Kuglerne!

Latter.

VAN HELL. Er *De* maaske bange?

ROZEL. Jeg veed ikke — jeg troer det. Latter. Det vil sige — jeg er ikke fuldstændig sikker paa, at *hvis* jeg giver Forslaget min Tilslutning, at jeg saa ikke gjør det, *fordi* jeg er bange.

CALVI. Det er Noget, De maa afgjøre med Dem selv, Rozel.

ROZEL. Forstaaer sig. Det maa vi Allesammen. Jeg syntes kun — det var min Pligt at sige det, syntes jeg — for de Andres Skyld, fordi Andre maaske havde det ligesom jeg, men skammede sig ved at sige det. Saa hjælper det altid, naar En siger det.

Og det *maa* jo ikke være af den Grund — vel?

ANTHIO. Jeg skal hjælpe Dem, Rozel.

Der hører større Mod til at tage Følgerne af en Erklæring som den, Calvi har foreslaaet, end til at trække i Trøjen og lade sig sende over til Scint.

ROZEL. Maaske. Det forstaaer jeg ogsaa.

Men det maa heller ikke *se ud* —

RUDIN. Se ud —?

ROZEL. Ja, jeg mener — se ud — som Fejghed.

ROSSIGNOL. Det kommer sgu an paa, hvorledes Du selv seer ud.

ERNST ringer.

ROZEL. Eller — som Mangel paa *Fædrelandskjærlighed.*

CALVI. Det var noget Nyt!

HARMAN. Naar er *De* blevet Medlem?

ROZEL. Ja, jeg veed godt — De synes ikke om *det,* jeg siger. Men vi maa jo klare det. Ikke sandt? Der maa ikke være Noget, som vi ikke helt har klaret.

Er De saa sikre paa — jeg mener — at De Allesammen har klaret det?

VAN HELL. Rozel er aabenbart af den Mening, at den Mand, der styrter sit Land ind i en Krig, afgiver et større Bevis paa Fædrelandskjærlighed end den, der sætter sin Existens ind paa at afværge Ulykken.

ROZEL spagfærdigt. Der er dem, der paastaaer, at Verden overhovedet slet ikke *kan* undvære Krig.

HARMAN. Er det den store Aareladning, De tænker paa?

ROSSIGNOL. Der er ogsaa dem, der mener, at Lus er en Livsbetingelse, og som derfor skaffer sig nogle nye, hver Gang de gamle ikke kan længer.

HARMAN. Det er ogsaa en Slags Aareladning.

Latter.

ERNST ringer.

ROZEL med større Styrke. Jamen naar vi nu *angribes!*

CALVI. Saa forsvarer vi os. Hvad Andet?

ROZEL. Jamen naar vi nu ikke *har* Noget til at forsvare os med —!

CALVI. Det har vi, selvfølgelig, saalænge de Andre har Noget at angribe med.

ROZEL. Jamen undskyld — i saa Fald —

CALVI. Hvad for Noget?

VAN HELL samtidig. Herre Gud, Menneske, forstaar De da ikke: den Bevægelse, vi deltager i, det er en *international* Bevægelse.

ROZEL ivrigt. International — ja netop. Det er *det*, jeg mener. Man vil beskylde os — Mennesker, der gjør saadan Noget, de har ingen Fædrelandskjærlighed, vil de sige.

HARMAN springer op. *Hvem* vil sige *det?* hvem er det, De tænker paa?

Er det Regeringen? er det Ministrene? er det Hoffet?

ERNST ringer.

HARMAN. Det kan ikke nytte. Han skal svare mig.

Er det *dem,* jeg nævnede? er det *dem,* der skulde beskylde *os* for at mangle Fædrelandskjærlighed? — Hvor er deres egen? Lad os se den først.

STEMMER. Ja, lad os se den! lad os se den!

HARMAN. Er *det* maaske Fædrelandskjærlighed, alt det Magtstræb, hvormed de nu, Aar efter Aar, har svinebundet Landet? — er det Fædrelandskjærlighed, at selve Finansministeren begik Underslæb, stjal Statens egne Penge og maatte forlade Riget? — er det Fædrelandskjærlighed, at de Andre blev siddende i deres Stillinger og dækkede over hans Forbrydelse? — er det Fædrelandskjærlighed, at de ved en saadan raadden Adfærd ligefrem nedsviner Landets aandelige Niveau og forsjofler og forpester den Luft, som Ungdommen skal voxe op i? — er det Fædrelandskjærlighed, at de nu, for at bortlede Opmærksomheden fra deres egen Usseldom, søger at sætte sig selv ud for nationale Trompeter og stiller os en Krig og dens Følger i Udsigt?

Svar mig: er det Fædrelandskjærlighed?

Og fordi disse Slyngler i deres uforsvarlige Uansvarlighed finder det for godt at stuve os ned i Lasten af et Krigsskib, saa skal vi ganske fromt lade os pakke ind og forsende? — Nej, nej, kjære Herre, lad os ikke tale om fædrelandske Forpligtelser overfor *de* Folk.

ERNST ringer. Jeg maa paa det Bestemteste forlange, at alle personlige og politiske Angreb holdes udelukkede fra denne Diskussion. Dette Møde holdes jo ikke mod Regeringen. Og den Resolution, vi ønsker at samles om her i Aften, bør fastslaaes uden Hensyn til de tilfældige Mænd, der for Øjeblikket sidder ved Roret.

HARMAN en Kjende spag. Undskyld. Det var kun, fordi Rozel blev ved med sin sindssvage Snak om Fædrelandskjærlighed.

Han sætter sig.

SMITH rejser sig.

ERNST. Ønsker De Ordet?

SMITH. Ja, jeg vil gjerne fremsætte en kort Bemærkning til Harmans Forsvar, nemlig — at vi unge Mennesker nutildags — mange af os i hvert Fald — at vore Følelser, mener jeg, vore nationale Følelser — umuligt kan undgaa at paavirkes af de Mænd, der for Øjeblikket regerer os.

Jeg veed heller ikke mig selv fri. Og min Tilslutning til den Sag, der forhandles i Aften, hænger ganske sikkert sammen med — ja, netop med det Syn paa Tingene.

ERNST. I saa Fald, troer jeg, at De bør afholde Dem fra at stemme.

HARMAN. Saa? hvorfor bør han *det?*

ERNST. Fordi Smith ikke bør tage sin Beslutning under Indflydelse af Andres Slyngelagtighed, men udelukkende i Kraft af et rent Sindelag hos sig selv.

Da Rozel rejser sig.

Er der Mer, De ønsker at sige?

ROZEL. Kun et eneste lille Ord.

ERNST. Vær saa artig.

ROZEL. Naar jeg talte om, at der var Mennesker, som vilde sige om os ... beskylde os for ... at vi manglede Fædrelandskjærlighed — saa tænkte jeg ikke paa — aldeles ikke — ikke med den fjerneste Tanke — altsaa — paa Regeringen. Det er mig ganske ligegyldigt med Regeringen.

Jeg tænkte paa — ja, paa Mennesker, som jeg holder af, og som holder af *mig* — dem har vi vel Allesammen Nogen af — vore Forældre, vore Kjærester —

Der lees.

CALVI. Kjære Rozel, det er jo noget ganske Privat. Deres ene Kjæreste mener det Ene, og Deres anden Kjæreste det Andet —

ROSSIGNOL rejser sig, heftigt afbrydende. Maa *jeg?*

ERNST. Rossignol har Ordet.

Der bliver Stilhed.

ROSSIGNOL. Jeg synes, de Herrer er kommen lovlig langt bort fra Sagens Kjerne. Jeg synes endogsaa, De er i Færd med at kjøre lige lukt ud i et moralsk Kvægsand, som jeg ærlig talt troede, at vi Alle forlængst havde kastet Bro over. Ja, jeg er nærved slet ikke at forstaa, hvorfor De overhovedet sidder her, naar De kan give Dem til at glo paa Spørgsmaalet Fædrelandskjærlighed ligesom paa en gammel Sèvres Vase, som man er bange for skal gaa i Stykker. De har siddet her Allesammen og ladet den gaa fra Haand til Haand, ganske pænt og varsomt, og sagt et Par anerkjendende Ord til dens Pris. Og naar en Enkelt har spyttet paa den, saa skete det bare for at gnide en Plet af.

stærkt.

I Gulvet med den, siger *jeg!* — Ja. — Fædrelandskjærlighed! jeg troede, at *det,* vi var enige om, det var netop *det,* at vi ingen havde.

Bifald og Modsigelser.

ROSSIGNOL. Vi er Pionerer i en lille Hær; vi er klavret ud paa et Skjær, langt ude i

Havet, hvorfra vi kan se Solen og Stjernerne staa op før alle Andre, og hvor vi kan lytte til det Sus, der gaaer foran enhver Tid, som kommer.

Der er farligt derude. Bølgerne kan let tage os. Men der er en Glans af Sol og Duft, af Hav og Friskhed, og der høres Toner derude, og der anes en Stilhed, som Ingen drømmer om, der ligger og snuer inde paa det faste Land. Derfor færdes der ogsaa altid Folk paa det Skjær, selv om det koster dem Livet. Der var Andre før *os*. Og naar *vi* sluges, saa kommer der nye og tager vore Pladser. For Verden kan ikke undvære os. Den maa altid have Bud fra Udkigget derude. Ellers gaaer den i Staa. Alt Liv og al Evighed stammer derfra, al Tro og alt Haab, alt Mod og al Mandskraft —

STEMMER. Hør!

ROSSIGNOL. Vi er et Hold af Verdens-forfriskere — det er *det*, I skal huske! Der gives ikke større Stilling i Samfundet. Men det koster at indtage den. Og der findes kun een Vej derud: gjennem Skjær og Sø! Vi kan ikke leje et Dampskib og lægge til ved et Bolværk.

STEMMER. Hør! hør!

ROSSIGNOL. Sagen er derfor saa uendelig ligefrem.

Har I Mod til at gaa med derud? eller har I ikke? — Lad os først faa Sikkerhed for den Ting. Saa kan vi altid senere undersøge, hvad Vej det er klogest at vælge.

STEMMER. Hør! hør!

ROSSIGNOL. Op med Hænderne, hvem der kan og tør! — det er *det*, det kommer an paa.

Stærkt Røre i Forsamlingen.
Man rejser sig og taler i Munden paa hverandre.
Det varer en Stund, inden Ernst faaer Ørenlyd.

ERNST ringende. Mine Herrer.

Rossignols Forslag gaaer ud paa det Samme, som jeg allerede tidligere paa Aftenen har understreget, nemlig, at Mødets Hensigt i første Række er den at sondere Stemningen.

Men inden jeg stiller en direkte Opfordring til en Enstemmighedsprøve, saa anseer jeg det for min Pligt at fremhæve for Dem de Følger, som en lovstridig Optræden uvægerligt vil faa. De er ingenlunde behagelige; og vi maa jo regne med, at de ovenikjøbet er ørkesløse, hvilket sikkert ikke gjør dem *mere* behagelige —

HARMAN afbrydende. Det behøves ikke. Det kjender vi jo.

ANTHIO samtidig. Paa den Maade kommer vi jo ingen Vej.

ERNST. Jeg beder Dem alligevel — inden De sam-

ler Kræfterne om det afgjørende Ryk — tillade mig ganske nøgternt at fremstille for Dem de Vilkaar, der venter Dem i samme Øjeblik, som De har revet Dem løs.

For det Første, mine Herrer —

En pludselig Støj trænger ind fra Gaden.
Et Par af de Tilstedeværende rejser sig og gaaer mod Vinduerne.

ERNST. Hvad er der paa Færde?

SMITH ved et Vindue. Der er Opløb udenfor.

VAN HELL rejser sig. Der er Noget, de raaber hele Tiden.

Et af Vinduerne aabnes. Støjen bliver stærk.

HARMAN seer ud. Der er nye Løbesedler.

ROZEL. Jeg skal faa fat i en.

Bort.

HARMAN raaber ned paa Gaden. Hvad er der skeet?

FLERE raaber ned. Er der Nyt om Opstanden? — Er der flere Telegrammer?

ANTHIO til Calvi. Kan jeg ikke gaa? Jeg har taget min Bestemmelse. Og jeg vilde gjerne hjem iaften.

CALVI. Ikke paa nogen Maade. De vil tro, Du har unddraget Dig.

ANTHIO. Det er jo ligegyldigt, naar jeg blot ikke gjør det.
Jeg ligger midt i et stort Arbejde —

HARMAN til Rossignol, som taler med Folk nede paa Gaden. Hvad er det, de siger?

ROSSIGNOL. Jeg kan ikke blive klog paa ...

CALVI. Er din Kjæreste ogsaa derude?

ANTHIO. Hun rejste ind med mig idag. Jeg skulde rigtigt til at tage fat nu.

ROZEL kommer tilbage.

MANGE stormer imod ham. Naa! hvad var det saa?

ROZEL. Det seer ud til at blive alvorligt.

STEMMER. Lad os høre! — Læs op! — Stille! — Lad ham læse! — Tydeligt! læs tydeligt!

ROZEL læser op af en Løbeseddel. „Scint. 7de Juli. Nat. Blodige Sammenstød overalt i Gaderne. Mange Døde og Saarede paa begge Sider. De Indfødte stikker overalt Missionshusene i Brand.“

ROSSIGNOL bryder ud. Missionshusene! Krucifixerne! hvad sagde *jeg!* Men I lo ad mig.

ERNST. Saa, saa! vær nu rolig.

ROSSIGNOL. Jo, I gjorde. Karrikaturtegneren,

sagde I. Ja vist. Nej, veed I, hvad der er Karrikatur? — det er *ham,* den Stakkel paa Korset! Fredsfyrsten!

VAN HELL. Det er en ganske forvrænget Fremstilling, Rossignol. Her er slet ikke Tale om Religionskrig.

ROSSIGNOL. Saa? ikke?

VAN HELL. Det er udelukkende merkantile Interesser, der staaer paa Spil. De Indfødte vil ikke arbejde under de moderne Former, som Udførselen efterhaanden har antaget.

ROSSIGNOL. Ja, hvorfor vil de ikke? — fordi de nærer en ligefrem Afsky — en Slags religiøs Horror for Folk som Dig og mig.

Alt i Verden bunder i Religion. Alle vi her — vi samles jo ogsaa om en Slags Religion.

Lad de brune Gentlemen beholde *deres* i Fred. Saa bliver der vel Raad for en mindelig Ordning ogsaa paa de andre Punkter.

ERNST ringer. Var det ikke *Dig,* der forlangte, at vi burde holde os til Sagen —?

ROSSIGNOL skriger op. Jamen det *er* jo Sagen, det, jeg her siger.

Den Smule Verdenshistorie, som *vor* Tid vil kunne præstere, den foregaaer i Kolonierne. Og den vil komme til at handle om, hvorvidt og

hvorlænge den hvide Race vil kunne bevare dem.

ROZEL exploderer. Bevare dem! — det er jo *dem*, vi lever af.

ROSSIGNOL. *Ja*. Men det er ogsaa *dem*, der tager Pengene.

Alle de vanvittige Rustninger — den ene Jern-Ø ovenpaa den anden — det er jo Altsammen for Koloniernes Skyld. En almindelig Afvæbning kan overhovedet slet ikke tænkes, før Kolonispørgsmaalet har faaet en fornuftig international Ordning.

STEMMER. Det er sandt. Det har han Ret i.

ROSSIGNOL. Og det er en saadan, vi bør pege paa, først og fremmest, ved den Protest, som vi vedtager idag.

ERNST ringer. Mine Herrer —

ROSSIGNOL vedbliver, leende. Og skulde De have Lyst til samtidig at give Fædrelandskjærligheden, hvad dens er, saa kan De aldrig finde en skjønnere Anledning. Thi hvis Scinterne slaaes for deres Fædreland — hvad neppe kan betvivles — saa er det slet og ret sindssvagt at ville fastslaa, at vi gjør det Samme, naar vi søger at rive det fra dem.

Driv en Pæl igjennem det gamle, misbrugte Ord! een Gang for alle! Og lad os kalde Sagen ved dens rette Navn: — Racehovmod eller Kultursnobberi! eller Firma-ære!

Hidsig Kamp mellem Bifald og Modsigelser. Ernst ringer. Samtidig ny Tummel fra Gaden.

SMITH. Saa! — Nu raaber de igjen.

Flere gaaer til Vinduerne.

HARMAN. Der er helt sort af Mennesker.

RUDIN. Jeg skal skaffe Underretning.

ROZEL ivrigt. Jeg gaaer med.

Han og Rudin bort.

ERNST. Kan I se Noget?

HARMAN. De stiler Alle i samme Retning.

CALVI. Hvilken Retning?

HARMAN. Ned ad Korsoen til.

ROSSIGNOL hænger ud af Vinduet. Og saa drejer de om. Op ad mod Slottet.

HARMAN. Der kommer Soldater!

SMITH. Se, hvor de løber! — vild Karriere!

CALVI. Hvorfor marcherer de ikke ordentlig?

HARMAN. Og de raaber Noget — Allesammen.

VAN HELL. Vær stille! — Lad os høre, hvad det er!

Taushed nogle Øjeblikke.
Gadelarmen trænger ind i Værelset som et mægtigt, utydeligt Brum.
RUDIN kommer tilbage.

RUDIN. Hele Byen er paa Benene. Vi kan ikke blive siddende her.

CALVI. Hvad er der da skeet?

VAN HELL. Er det i Anledning af Telegrammerne?

RUDIN. Ja, saavidt jeg forstod.
Det er ude i en af Kasernerne, at Røret har taget sin Begyndelse.

CALVI. I en af Kasernerne?

RUDIN. Blandt de Regimenter, som imorgen skal afsted til Kolonierne.
De *vil* ikke.

CALVI. De *vil* ikke!

Stor Bevægelse i Forsamlingen.

RUDIN. Det blev der sagt. Jeg tør jo ikke indestaa for Sandheden.

CALVI. Det var derfor, Soldaterne løb saa underligt.

RUDIN. Hele Strømmen gaaer i Retning af Slottet. De vil have Kongen i Tale.

ROSSIGNOL. Hvad sagde *jeg?*

RUDIN. Vi maa med i det!

CALVI. Et Ord, mine Herrer!

ERNST ringer. Calvi har Ordet.

CALVI da der bliver Stilhed. Vi maa med i det, sagde Rudin. — *Ja.*

Og jeg tænker, at vi nu er enige om, paa hvad Maade det bør ske.

MANGE STEMMER. Hør! hør!

CALVI. Vi *vil* ikke! Vi vil ikke længer!

Det var *det,* Soldaterne skreg der nede mellem Folk, mens de foer afsted og slog ud med Armene.

Vi *vil* ikke længer! — det er Feltraabet.

ERNST vil standse ham. Calvi!

CALVI. Lad *os* være de Første til at istemme det!

MANGE STEMMER. Hør! hør!

CALVI slaaer ud med Haanden. Nyt Møde her imorgen Aften!

Jeg skal da in optima forma forelægge den Redegjørelse, som jeg vil foreslaa, at vi overrækker hans Majestæt.

HARMAN. Skal der sættes Noget i Bladene?

ERNST. Var det ikke bedst at vente?

HARMAN. Det kommer jo dog ud.

ROSSIGNOL. Hvorfor vente? — Sagen har godt af al den Offentlighed, den kan faa.

ERNST. Vi bør i hvert Fald selv redigere Ordlyden.

HARMAN. Saa gaa med op paa Redaktionen.

Alle i støjende Opbrud.

RUDIN. Hør, hvor Larmen tager til.

SMITH. De synger!

De lytter.

ROSSIGNOL. Ja, Gud hjælpe mig. De synger Psalmer.

SMITH. Snak. Det er jo Socialistmarchen.

ROSSIGNOL. Det kommer ud paa Et.

ANTHIO til Calvi. Jeg tager hjem nu. Da Calvi vil sige imod. Jo. Jeg har Meget at gjøre. Og jeg kommer altsaa ikke her imorgen Aften.

Du kan sætte mit Navn under Adressen. Godnat. bort.

CALVI til Rudin. Hvor blev Rozel af?

RUDIN. Han kom ikke tilbage.

FJERDE SCENE

FÆDRELAND

FAA DAGE DEREFTER

MONAS GAMLE HJEM

I et mindre Værelse i Husets anden Etage sidder ANTHIO i Samtale med ERNST.

Anthio bruger Stuen som Sovekammer, naar han af og til kommer til Byen. Der er ikke hyggeligt. En oplukket Kuffert og forskellige Rejserekvisitter giver Værelset Præg.

Ernst har Hat og Stok i Haanden. Anthio har just skiftet Klæder efter Rejsen, som har været varm.

ANTHIO. Hvad er det, Du siger, Menneske? — Har de meldt sig?

ERNST. Hos Udskrivningschefen. Ja.

ANTHIO. Hvem af dem?

ERNST. Alle.

ANTHIO. Alle? — Ogsaa Calvi?

ERNST. Ogsaa Calvi.

ANTHIO. Og Rossignol?

ERNST. Nej. Rossignol er rejst til Amerika. Han har længe havt et stort Tilbud fra et af de største Vittighedsblade derovre.

ANTHIO. Men alle de Andre?

ERNST. Ja.

ANTHIO. Van Hell? Rudin? Harman?

ERNST. Alle.

ANTHIO. Hvor er det muligt? — efter Alt, hvad de sagde og var enige om? — hvorledes har det kunnet gaa til?

ERNST. Det Meste i Livet gaaer vist til paa den Maade.

ANTHIO. Underskrev de da ikke Erklæringen til Kongen?

ERNST. Jo. De kom sammen Aftenen efter, som de havde besluttet. Stemningen var yderst ophidset. Krigsministeren havde nemlig grebet *til* med meget haard Haand overfor de Regimenter, som forleden Dag gjorde Mytteri.

ANTHIO. Naa —?

ERNST. Mødet resulterede i en Erklæring, som Calvi og van Hell egenhændig skulde overrække Kongen.

ANTHIO. Veed Du, om mit Navn kom med?

ERNST. Du havde jo selv bedt Calvi om at sætte det paa.

ANTHIO. Godt.
Hvad saa videre?

ERNST. Desværre kom Sagen i Bladene forinden.

ANTHIO. Hvorfor desværre?

ERNST. Krigsministeren var atter her meget rask i Vendingen.

ANTHIO. Hvorledes?

ERNST. Kongen afviste Henvendelsen.

ANTHIO. Og saa? mødte de saa til Session?

ERNST. Ikke strax.

ANTHIO. Hvad da?

ERNST. Saasnart det trak op til, at der skulde udstedes Arrestordrer, fik den gamle van Hell udvirket, at Kongen modtog Calvi og Sønnen i Audiens. — Hans Majestæt har alle sine Dage været en god Diplomat. Det var ham aabenbart om at gjøre, at Oppositionspressen ikke fik den Historie at snage i. Der var jo mange fine Navne imellem.

ANTHIO. Og hvad saa?

ERNST. Ja — saa snakkede han med dem, saa-

ledes som en pæn gammel Mand kan snakke med et Par pæne unge Mennesker.

ANTHIO. Og nu?

ERNST. Ja. Imorgen møder de altsaa paa Kasernen.

ANTHIO opfarende. Er de Mennesker? eller hvad er de for Noget? kan de gaa oprejst?

ERNST. Jeg traf Harman paa Gaden før. Han gik meget strunk. Han følte sig snarere som en Helt. Situationen har svinget lidt i de sidste Dage. Regeringens Holdning overfor Opstanden har Tendens til at faa en lidt lemfældigere Karakter.

„Noget har vi da udrettet," sagde han stolt. „Saa er der jo ingen Grund til længer at være halsstarrig."

Pause.

ANTHIO sidder stille. Ogsaa Calvi!

ERNST. Ja, du veed nok: Folk, som aldrig før har talt med kongelige Personer, de bliver let imponerede.

ANTHIO. Jamen van Hell da? Han kjender jo Kongen.

ERNST. Saa er det vel *det,* der har imponeret *ham.*

ANTHIO rejser sig. Og *Du* sidder der og gjør Nar.

ERNST. Du har Ret, det er ganske forkasteligt. Navnlig da jeg mener, at de havde ikke noget Valg —

ANTHIO. Ikke noget Valg?

ERNST. — og da jeg er kommen her for at opfordre *Dig* til at træffe det samme.

ANTHIO. Mig?

ERNST. Du har vel ogsaa faaet Tilsigelse?

ANTHIO. Ja, igaar.

Jeg havde ligget ude paa Havet i flere Døgn. Da jeg sent inat kom hjem, fandt jeg en Ordre fra Udskrivningskontoret. Saa tog jeg strax herind idag. Jeg tænkte, at en fælles Optræden var nødvendig.

ERNST. Fælles Optræden — ja, det vil altsaa nu sige det Samme som ...

ANTHIO seer paa ham.

ERNST. — Kan Du huske forleden Aften, Anthio? — Jeg gjorde mig alle tænkelige Anstrengelser for at faa Lov til at advare Jer. Der var Ingen, der vilde høre mig. Du mindst.

ANTHIO. Du har let nok ved at snakke.

ERNST. Troer Du? —

Jeg tænker næsten, det er *mig*, hvem alt dette gaaer mest nær. Det skulde ikke undre mig, om jeg i de sidste Dage er blevet et Par Tommer mindre. I den Grad har jeg havt en Fornemmelse af Indskrumpning.

ANTHIO. Det kan vel ikke bebrejdes *Dig*, at de Andre har svigtet.

ERNST. De kunde have staaet rent og smukt Allesammen, hvis *jeg* blot havde havt Myndighed til at holde igjen.

ANTHIO. Til at stramme dem op, skulde Du sige.

ERNST. Nu kan de aldrig staa rent og smukt mere. De kan aldrig mere gaa i Spidsen — det, som er saa kjønt. Og de har for lange Tider hindret Andre i at forsøge derpaa.

Det føler *jeg* klarest og sørgeligst — som staaer tilbage.

ANTHIO. Og ud fra den Betragtning raader Du *mig* til at handle som de?

ERNST seer bedrøvet paa ham. Jeg tør ikke Andet.

ANTHIO. Hvad gjorde Rossignol?

ERNST. Jeg veed, hvad han *burde* gjøre. Han burde tegne en Karrikatur af sig selv ude paa et

af de Udsigtsskjær, som han talte om. Og den opgaaende Sol burde være præget som en Guldskilling.

ANTHIO. Der er vel ikke noget Ondt i, at han ønsker at tjene Penge.

ERNST. Han var rejst under alle Omstændigheder. Han har jo sin Familie derovre.

Stilhed.

ANTHIO gaaer op og ned; standser. Amerika — ja. *Der* ligger vel ogsaa et Miramare.

ERNST rejser sig. Anthio —! hvad er det, Du tænker paa —?

ANTHIO. Skal vi gaa ned? — Vil Du ikke hilse paa Moder?

Han gaaer mod Døren.

ERNST standser ham. Nej, svar mig.

Lægger sin Haand paa hans Skulder.

Anthio — lad mig sige Dig — Du har en Gang — det var en Aften, vi gik sammen — ja, netop ved Miramare, paa Stranden derude — da fortalte Du mig om din Fremtid og de Planer, Du sysler med. Jeg husker hvert Ord, Du sagde — og *hvorledes* Du sagde det. Jeg har aldrig tænkt mig, at tørre Tal i den Grad kunde paavirke min Fantasi — og mit Hjerte —

Den Aften, Anthio — den Aften lovede jeg mig selv, at jeg vilde vække din Respekt for din

egen Værdi, om Du selv engang skulde være paa Vej til at glemme den.

ANTHIO. Og det troer Du, at jeg er — nu?

ERNST. Jeg er bange for, at Du er i Færd med at sætte den paa Spil — for en god Sags Skyld, ganske vist, men som Ingen af os har tænkt igjennem, til Bunds.

Med os Andre faaer det endda være — vi har ikke saa Meget at sætte til. Men skulde *Du* forløfte Dig, fordi de Andre gav Slip —

ANTHIO. Vær Du ganske rolig, Ernst. *Jeg* har tænkt Sagen til Bunds.

EN TJENER kommer.

TJENER. Fruen beder Ingeniøren komme ned. Generalen er der.

ERNST. Generalen?

ANTHIO til Tjeneren. Godt.

Tjeneren bort.

ERNST. Din Svigerfader?

ANTHIO. Ja.

ERNST. Jeg haaber, *han* maa have de Argumenter paa Haanden, som *jeg* savner.

ANTHIO. Gaaer Du med?

ERNST. Jeg kommer igjen senere.

Begge bort.

Anthio gaaer ned i Etagen nedenunder, hvor Generalen og Mona venter paa ham i et Værelse, der vender ud til Gaarden.

Solen falder ind gjennem Vinduerne, brudt af Trætoppene udenfor.

Mange Familieportrætter paa Væggene.

GENERALEN, en Mand højt oppe i Tredserne, lille og undersætsig, med kraftigt hvidt Haar og venlige blaa Øjne, er i Uniform. Han gaaer heftigt op og ned og gjør sig forgjæves Anstrængelse for at beherske sin Vrede, der uafbrudt stiger ham til Hovedet og gjør ham hed i Øjnene.

MONA har, for at dæmpe sin Uro, sat sig i en Sofa, der staaer i en Krog af Værelset.

ANTHIO kommer hurtigt ind.

ANTHIO. Goddag.

GENERALEN kort, uden at give ham Haanden. Goddag.
Ja, De kan sagtens tænke Dem til, hvorfor jeg kommer. Det er i Anledning af denne Sessionsskandale, som De har været taktløs nok til at deltage i.

ANTHIO roligt. Hr. General. Jeg har en Undskyldning at gjøre Dem — jeg er først kommen ind fra Miramare nu i Formiddag —: jeg beder Dem tilgive mig den Uro, De kan have havt for min Skyld.

GENERALEN. Og De kunde ikke have raadført Dem med *mig* først?

ANTHIO. Naar man *vil* Noget for Alvor, Hr. General, saa taler man ikke om det.

GENERALEN. Vil Noget for Alvor —?
Er det al den Undskyldning, De har?

ANTHIO. Kan jeg have nogen bedre?

GENERALEN opbrusende. De er falden i Kløerne paa en Forening af selvglade Skrydere. Det er Ulykken. Og der er gaaet Frase ogsaa i *Dem*.

Men De veed vel, hvor ynkelig en Ende det har taget med de andre Lyrikere?

ANTHIO. De maa ikke slutte fra mine Kammerater til *mig*. De Andre vil altid kunne klare sig, netop fordi de er Lyrikere, som De siger. De har handlet af Hensyn til en „Idee".

Det har *jeg* ikke. Jeg har udelukkende handlet af Hensyn til mig selv.

GENERALEN. Ja, sikkert ikke af Hensyn til Andre.

ANTHIO. Jeg troer, man er hensynsfuldest mod Andre, naar man sørger for at være i Harmoni med sig selv.

GENERALEN. Og det er altsaa for at være i Harmoni med Dem selv, at De nægter at møde til Session og udsætter baade Dem selv og Deres Nærmeste for den — Skjændsel, som deraf kan flyde?

MONA rejser sig. Hr. General —

ANTHIO. Hvad kalder De Skjændsel?

GENERALEN. Veed De, at der hænger en Arrestordre over Hovedet paa Dem?

ANTHIO. Ja. Jeg hører det.

MONA gjør et Par Skridt mod Generalen.

GENERALEN. Og veed De, hvad der skeer i det Øjeblik, den bliver exekveret?

ANTHIO møder roligt hans Blik.

GENERALEN. De faaer Fængsel, simpelt hen, Vand og Brød; forstaaer De, hvad *det* vil sige?

Da Anthio bestandig ikke svarer.

Forstaaer De, at *jeg,* den Øverstkommanderende, har Valget mellem at tage min Afsked eller putte min egen Svigersøn i Cachotten? — Ja. Stricte taget. Saaledes er det nemlig. Der er ingen Vej omkring.

ANTHIO seer paa ham. Troer De ikke?

GENERALEN hidsigt. *Jo.* Jeg haaber det unægtelig. Selv om vi er uenige om alt Andet, saa er vi — ventelig — enige paa *det* Punkt.

Pause.

Generalen gaaer op og ned. Anthio sætter sig.

MONA. Det er den ulykkelige Opstand — det er den, der har bragt Røre i alle Sind.

GENERALEN standser et Øjeblik. Ogsaa i *mit,* for den Sags Skyld. Det er ikke *min* Politik. Det har vi talt om før. *Jeg* har ingen Interesse af, at Bomuldsfabrikerne giver tyve Procent.

Men der er Ingen, som spørger os. Vi har at parere Ordre, slet og ret.

gaaer lidt, standser igjen.

Hvem siger forøvrigt, at Anthio skal sendes derover?

MONA. Det er jo gjerne det yngste Mandskab, der faaer den Tjeneste.

GENERALEN. Naa ja. Det kan jo hænde.

Men i Guds Navn — skulde det ske, og er han først derovre, saa kan jeg paa mange Maader være ham til Hjælp.

Herhjemme er det umuligt. Det er komplet udelukket. Hvis han endda ikke var min Svigersøn! — men De har vel seet „Socialistbladet" for imorges? — Spidsartikel! — hvad?

ANTHIO. Det gjør mig oprigtigt ondt, Hr. General.

GENERALEN standser foran ham. Smaating. Altsammen Smaating. Naar vi blot er enige om Hovedpunktet. Og det er vi jo? Fuldstændig. Ikke sandt?

De gjør Deres Pligt og møder til Session imorgen tidlig sammen med de Andre. Saa slipper De med en Bøde. Og Sagen er glemt.

ANTHIO langsomt og stille. Jeg sidder just og tænker paa, hvor godt det vilde være — for Alles

Skyld — om Sagen kunde være glemt — paa den Maade.

GENERALEN. De troer maaske, at det kun var en Trusel, det, jeg sagde før — om Arresten?

ANTHIO. De kan være fuldstændig tryg, Hr. General. De skal ikke for *min* Skyld komme i nogensomhelst Art af Konflikt med Dem selv. Der gives en Udvej, som De ikke har tænkt paa.

MONA. Anthio!

GENERALEN. Hvilken?

ANTHIO. Jeg havde aldrig vovet mig derud, hvor jeg nu staaer, hvis ikke den Udvej bestandig havde været mig aaben.

GENERALEN. Hvilken, spørger jeg — hvilken?

ANTHIO seer paa ham. Jeg forlader Landet.

GENERALEN et Skridt tilbage. De forlader —?

ANTHIO. Ja.

GENERALEN. Landsforviser Dem selv?

ANTHIO. Søger mit Arbejde andet Steds, ja.

GENERALEN med stor Styrke. Det gjør De ikke, det kan De ikke.

Staaer det Dem klart, hvad det er, De siger? De udstøder Dem selv — og Gemma! — De kan ikke komme her tilbage i de første tredive Aar.

ANTHIO. Det veed jeg.

GENERALEN. Og det kunde De tænke Dem! — den Tanke kan overhovedet opstaa i Deres Hjerne, i Deres Forestillingskreds! — at leve hele Deres Ungdoms- og Manddoms-liv uden Hjem — uden Fædreland!

ANTHIO. Mit Fædreland er *der,* hvor jeg har mit Arbejde.

GENERALEN. Hvor De har Deres Arbejde! Og *det* tør De sige! en saadan Floskel! — ganske ublufærdigt, med Deres klare, gode Øjne lige i mine!

Hører De, Frue? — Det er jo Vanvid.

Da Anthio vil tale.

Det er en *Forbrydelse,* slet og ret. Det er *Mere.* Det er en hel Række af Forbrydelser. Først ikke at ville forsvare sit Land, dernæst at ville svigte sit Land — og det allerværste! at bilde sig ind, at man ovenikjøbet bærer sig ad som en Helt.

Han gaaer heftigt op og ned.

Ja, De forstaaer forhaabentlig, at jeg anseer det for min Pligt for enhver Pris at forhindre,

at min Datter knytter sin Fremtid til en Mand som *Dem*.

ANTHIO har rejst sig. Gemma er myndig. Og jeg har hendes Ord.

GENERALEN. Hendes Ord? — hvilket Ord?

MONA hen til ham. Jeg beder Dem, Hr. General. Vi maa være rolige. Vi vil jo dog kun det Bedste for hinanden.

GENERALEN. Det Bedste? —
Kalder De *det* det Bedste, naadige Frue, at han vil gjøre min Datter fremmed for hendes Fader og for hendes Land?

ANTHIO. Hvorfor skulde jeg dog det? — Troer De, jeg selv ønsker at blive *det*, De der siger?
Nej, Hr. General. Der er kun een Ting, De med Rette kan bebrejde mig.

GENERALEN. Og hvad er *det*?

ANTHIO. Jeg burde, for Deres og Gemmas Skyld, have sørget for at undgaa enhver Offentlighed.

GENERALEN endnu i Oprør. Hvorfor har De saa ikke gjort det?

ANTHIO. Fordi jeg haabede, at den fælles Optræden, som Kammeraterne foreslog, kunde

have ført til en Ordning, som ogsaa jeg kunde have bifaldet, saa at jeg, maaske, kunde være blevet herhjemme.

I stærkt Udbrud.

Hvad troer De ikke, det koster mig, at maatte tage bort nu, pludselig, uforberedt — fra Miramare, fra Moders og mit Hjem, fra den Plet, hvor jeg for første Gang blev klar over den Plan, jeg har lagt for mit Liv — og hvor Gemma og jeg har været saa lykkelige sammen?

Jeg kan forsikre Dem, Hr. General, mit Hjerte er saa tungt, at jeg neppe kan tale.

GENERALEN. Men i Himlens Navn, Menneske, hvad skal det Hele saa til?

Han gaaer hen til ham og lægger sin Haand paa hans Skulder.

Anthio — kjære unge Ven! — ja, for *mig* er det Standpunkt, De indtager, nu saa ganske ubegribeligt. Alt muligt Andet kunde jeg tænke mig — men *det:* at være uden Fædreland! — jeg synes, hele min Berettigelse til at leve ligger deri, at jeg er mit Lands Søn.

Naar jeg har været et lykkeligt Menneske i mit Liv — og det har jeg været, det kan jeg sige med Sandhed — saa er Grunden den, at jeg altid, i alle Sorger og i alle Gjenvordigheder, har været enig med mig selv om, at, blot jeg gjorde min Pligt mod min Konge og mit Land, saa var mit Liv ikke levet forgjæves.

Tro en erfaren Vens Ord. De bliver aldrig

Mand, naar De ikke har det faste Grundlag at staa paa.

ANTHIO. De forstaaer altsaa ikke, at Noget kan være et Menneske mere helligt end det Sted, hvor han tilfældig er født?

GENERALEN. Tilfældig?

Hvad Land vi tilhører, hvem der er vore Forældre, hvem der har opdraget os — tør De kalde *det* tilfældigt?

ANTHIO. Det er ikke *det,* der er det Bestemmende for et Menneske. Der er Mange, som aldrig har kjendt nogen af Delene.

GENERALEN. Ja saa. Det var jo noget Nyt.

ANTHIO. Det, jeg *er* og kan blive til, det er det Afgjørende. Det, jeg *kan,* det, jeg har Lyst til, — det er Meningen med *mig* og mit Liv.

Der er ikke andet Godt til end *det,* som er godt for mit Arbejde, og ikke andet Ondt end *det,* som skader det. Og skader det mit Arbejde, om jeg nu maa afbryde det for et Aar eller mere — saa gjør jeg det ikke. Jeg har ligefrem ikke Lov til det.

GENERALEN. Hvem siger, at det vilde skade Deres Arbejde?

ANTHIO. Det veed jeg selv, at det vilde.

Og jeg føler den Vished saa stærkt, at hvis En kom og vilde trække mig bort fra det nu, saa vilde jeg slaa fra mig. Og den Uniform, man vilde paatvinge mig, den kom aldrig op over mine Haandled.

GENERALEN. Og De troer, at et Samfund overhovedet kunde bestaa, hvis Alle tænkte paa den Maade?

ANTHIO. Ja. Allerbedst.

Men jeg taler ikke om Andre. Det maa Enhver afgjøre med sig selv. Det er *mit* Arbejde, jeg tænker paa. Jeg veed, hvad det forlanger af mig, af Tid og Modstandskraft og aandelig Spændstighed. Og jeg *giver* det, hvad det forlanger, fuldtud, *hvad* jeg saa maa ofre. Jeg *kan* ikke Andet. Al min Pligtfølelse samler sig om den ene Ting: ikke at udsætte mig for Tildragelser, der kunde hindre mig i at føre det igjennem. Hele min Existens ligger jo i *det*.

Lader jeg mig tage til Soldat nu, saa svigter *jeg mit* Fædreland. Jeg kan ikke se anderledes paa Sagen.

GENERALEN. De vilde altsaa hævde det samme Standpunkt, selv om det ikke var Krigstjeneste, man forlangte af Dem? — hvis det for Exempel var en eller anden Kjærlighedsgjerning?

ANTHIO. En saadan Fristelse kunde jeg aldrig

komme i, Hr. General. Den Slags Pligter paalægger Staten ikke sine Borgere.

Den kjender kun to Krav: Skatter og Manddrab.

GENERALEN vil fare op, men behersker sig og vender sig til Mona. Og alt det sidder De roligt og hører paa, naadige Frue? uden at sige et eneste Ord! De, hvis Fader var en af Landets første Mænd og stod Kongen personligt nær.

MONA. Jeg siger Ingenting, Hr. General, for jeg er saa bedrøvet.

GENERALEN. Alting hører jo op paa den Maade. Æresfølelse, Pligtfølelse, Trofasthed, alt det, som nu har holdt sammen paa Verden i flere tusinde Aar — det styrter jo i Grus.

ANTHIO. Jeg kan ikke være trofast blot for at være det. Det er kun fejgt.

GENERALEN. De bør være trofast mod *det,* som har bygget Dem op og gjort Dem til *det,* De er! — ja, slet ikke af ideale Grunde — af Selvopholdelsesdrift, slet og ret. Har man først revet sine Rødder over, saa kan man ikke gro længer. Det vil ogsaa *De* erfare.

Se Dem om her i Stuen. Her hænger mange brave Folk, hvis Blod ogsaa er Deres. Troer De ikke, at de Mænd *der* paa een Gang kunde

tjene deres Fædreland og gjøre deres Arbejde? og troer De ikke, at den Betydning, de havde i deres Samtid, har hængt sammen med en dyb Følelse af Samhørighed overfor deres Landsmænd?

Kjære Anthio — det er utænkeligt, at De ikke skulde have Respekt for den nationale Æresfølelse, som De har taget i Arv.

ANTHIO stilfærdigt. Jeg er ikke legitim, Hr. General.

GENERALEN heftigt, til Mona. Og det tillader De ham at sige?

MONA roligt. Det er jo sandt.

GENERALEN. Det er *ikke* sandt.

De burde i hvert Fald være den Sidste til at mene det.

MONA. Hvorfor? —

Hele Forklaringen ligger jo deri.

GENERALEN. Forklaringen? paa hvad?

MONA. Paa alt det, som De har saa svært ved at forstaa.

Det er ikke *dem,* der hænger der paa Væggen, Hr. General — det er ikke dem, der har bygget Anthio op, som De kalder det. Havde *de* faaet

deres Villie, alle Forfædrene, med Fader i Spidsen, saa sad han nu, Gud veed hvor, i et fremmed Land, uden at kjende hverken *mig* eller sin Familie eller sit Fædreland.

Nej nej. Det er ikke til *den* Side, at han har Pligter.

GENERALEN. Om ikke mod Andre, saa har han det vel mod *Dem* og mod Deres Følelse for den Slægt, De tilhører.

MONA. Min Søn og jeg — vi er en Slægt for *sig*.

Jeg forstaaer godt alle de smukke Ting, De siger om Trofasthed og Fædreland. Jeg har selv ment det Samme engang, for længe længe siden.

Men jeg troer, det er Forfængelighed, det Meste af det.

GENERALEN. Forfængelighed?

MONA. Ja, Noget, som Mennesker pynter sig med i en Slags Fattigdom, noget Barnligt, som de vil voxe fra.

Jeg veed jo fra mig selv: jeg har aldrig følt mig saa rig, som da jeg kunde skyde alle de tillærte Forestillinger af mig og fik Mod til kun at elske med min egen Kjærlighed. Alting blev paa een Gang langt større for mig, men ogsaa mere enkelt og ligefrem. Jeg kunde leve, hvor i Verden det skulde være, naar jeg blot havde min Søn.

GENERALEN. Da sagde De dog før, at De var bedrøvet.

MONA. Ja — fordi —

Jeg synes, det er saa uoverkommeligt Altsammen, nu — naar jeg tænker paa, at han skal bort — fra Miramare! — og at han allerede iaften maa pakke sit Tøj.

Hun seer hen paa Anthio, der staaer i et af Vinduerne. Lyset falder skarpt over hans Træk, som er blege og sorgfulde.

GENERALEN seer ogsaa derhen. Hvis Nogen kan tale Anthio til Rette, Frue, saa er det Dem. Og De handler værst mod Dem selv, hvis De ikke gjør det.

MONA i et heftigt Udbrud. Nej nej. Det Andet maa heller ikke ske — det maa ikke!

Hun rejser sig pludselig.

Gemma!

GEMMA er under de sidste Repliker kommen ind. Anthio har seet hende, de Andre ikke.

GEMMA. Jeg kunde ikke blive hjemme længer. Jeg vidste jo —

GENERALEN. Vidste Du, hvad det gjaldt?

GEMMA. Han vil rejse.

Kort Pause.
De staaer og seer paa hinanden uden at finde Ord.

MONA. Jeg troer ikke, at hverken De eller jeg skal tage nogen Bestemmelse, Hr. General. Lad de to være alene om det.

GENERALEN gaaer hen til Anthio og tager ham om Skulderen. Anthio, min Søn. Gjør dit Land Ære som en Mand.
Gud være med Dig.

ANTHIO staaer ubevægelig.

GEMMA falder Generalen om Halsen. Fader —!

GENERALEN. Og med Dig med, min Pige. Farvel.

Han og Mona bort.

Saasnart Generalen og Mona har forladt Værelset, gjør Anthio et Par hurtige Skridt hen imod Gemma.

ANTHIO. Gemma —

GEMMA standser ham. Er det sandt?

ANTHIO. Ja.

GEMMA. Du vil rejse bort til et fremmed Land og bo der?

ANTHIO. Ja.

GEMMA. Du møder ikke imorgen sammen med de Andre?

ANTHIO seer skarpt paa hende. Kunde Du ønske *det?*

GEMMA heftigt. Ja. stigende. Ja. Tusinde Gange heller. Det tager sin Tid, og saa er det forbi. Men saa har vi det i Fred, Altsammen, bagefter, saalænge vi lever.

ANTHIO. *Hvad* har vi?

GEMMA. Vore Hjem. Alt det, vi kjender og holder af.

ANTHIO. Og mig —? har Du ogsaa mig?

GEMMA. Du veed jo slet ikke, om Du bliver sendt bort. Opstanden kan jo være forbi inden den Tid. Og selv om Du ogsaa maa afsted — Fader gjør nok for Dig, hvad han kan.

ANTHIO seer et Øjeblik paa hende. *Saa* lidt har Du altsaa forstaaet.

GEMMA. Af hvad?

ANTHIO. Af alt det, som Du og jeg talte om den sidste Dag, inden Du tog ind fra Miramare.

GEMMA. Jeg troede det ikke.

ANTHIO. Hvilket?

GEMMA. At det var dit Alvor.

Og Du seer jo ogsaa selv: alle de Andre er faldet til Føje, de gjør deres Pligt —

ANTHIO heftigt, næsten voldsomt. De *Andre!* hvad vedkommer de *os?*

Fordi det ikke er Alvor for *dem*, kan det derfor ikke være det for *mig?*

GEMMA angst. Jo, jo. Nu seer jeg det jo.

Hun tager ham om Hovedet.

Dit Ansigt — dit kjære Ansigt! Du maa ikke være saa fortvivlet, Anthio — Du maa ikke —

ANTHIO. Hvorfor siger Du da alt det? hvorfor seer Du paa mig paa den Maade? — ja, ikke *nu* længer, men før —! dine Øjne blev med Et helt fremmede for mig —

Han drager hende ind til sig.

Gemma, husk dog paa, hvad det gælder for os — Samlivet — Alt, hvad vi har glædet os til —

GEMMA knuger sig ind til ham. Bliv hos mig, Anthio, bliv hos mig!

ANTHIO løfter hendes Hoved og seer paa hende. Troer Du ikke, det er *Dig,* der bør blive hos *mig?*

GEMMA skjuler sig hos ham.

ANTHIO. — Er det din Fader, Du tænker paa?

— Du kan jo besøge ham saa tidt, Du vil. Afstandene er smaa nutildags.

Og dit Liv tilhører jo dog ikke *ham*. Det tilhører Dig selv. Naar han ikke *er* mere, hvad saa —? — eller er det hans Død, vi skal vente paa?

Jeg troer ikke, Du gjør ham glad ved at lade ham forstaa *det*.

GEMMA. Det er jo ikke blot Fader; det er saa meget Andet. Alle de Mennesker, jeg er voxet op med — hele det Liv, jeg er vant til —

ANTHIO. Troer Du ikke, at Du ogsaa i Udlandet kan faa Venner og Adspredelser? og ligesaa smuk en Stilling som den, Du har her?

GEMMA. Det bliver ikke det Samme. Bare Sproget —! — det er ikke den Hygge — ikke den sikre Følelse af at være med — af at være paa sin Plads — og fylde en Plads. Det er ligesom ... jeg vilde sige, at jeg ikke længer skulde gaa i mine egne Kjoler, men maatte tage en Kineserdragt paa, for Exempel.

ANTHIO leer, lidt hjælpeløst. Naa ja — *saa* langt behøver vi jo endelig ikke at rejse.

GEMMA ligesaa. Nej — naturligvis —

Der bliver en kort, forlegen Pause.
Saa tager Anthio sig sammen, stærkt og pludseligt.

ANTHIO. Lad mig sige Dig en Ting, Gemma.

Kan Du huske — der staaer et Sted i Bibelen — jeg kan godt lide det Ord — der staaer: Gud lader sig ikke spotte. Kan Du huske *det?*

GEMMA. Ja.

ANTHIO. Seer Du — naar jeg tager bort nu, saa er det, fordi jeg har gjort det Ord til mit. Jeg har faaet mit Liv for at gjøre noget Helt og Stærkt og Fuldkomment ud af det. Det er *det,* den kloge Mand mener.

Vi troer mange Gange, at vi bliver store gjennem alle de Hensyn, vi tager. Jeg troer, vi bliver kun smaa. Vi faaer ikke en Gang Tak for det. Vi faaer kun Tak, naar vi selv bliver lykkelige. For lykkelige Mennesker, Gemma — de har Evnen til at gjøre Andre det samme.

Jo mere Du ømmer Dig og betænker Dig, jo mere vil Du blive ved med det. Du vil ende med at ømme Dig hele dit Liv, og saa er der tilsidst slet ikke noget Liv mere. Gud lader sig ikke spotte.

GEMMA tøvende. Det er jo heller ikke *det* — jeg mener, det er jo heller ikke alle de smaa Ting. De gjør jo nok ondt, men dem kunde jeg overvinde efterhaanden, det kunde jeg — fordi jeg jo godt føler, at naar blot vi to er sammen, saa — —

Men —

Hun kaster sig ind til ham.

Aa, bliv herhjemme, Anthio, bliv herhjemme — for *min* Skyld — fordi jeg holder saa meget af Dig — gjør mig ikke saa ulykkelig!

Hun brister i Graad.

ANTHIO. *Hvis* Du holder af mig, som jeg af *Dig*, saa er Du ikke ulykkelig, for saa *betænker* Du Dig ikke.

Saa rejser Du med mig — nu, naar jeg iaften tager bort.

GEMMA. Nu iaften? hvad mener Du? — — vi to alene?

ANTHIO. Ja.

GEMMA. Og det kunde Du tænke Dig?

ANTHIO smiler. Jeg kan slet ikke tænke mig Andet.

Og Du sagde jo selv: naar blot vi to er sammen —

GEMMA. Ikke paa den Maade. Ikke — —

ANTHIO smiler igjen. Paa *hvad* Maade? — To Mennesker, der holder af hinanden, Gemma, de har kun een Maade at være sammen paa.

Eller kalder Du *det* at være sammen, at *jeg* gaaer og sopper nede ved Ildlandet, mens *Du* sidder hjemme og strikker Strømper til mig?

GEMMA. At Du kan spøge — nu!

ANTHIO. Ja, jeg kan. Saasnart Du er hos mig, saa kan jeg. For saa er min Sjæl ligesom et Barn, og saa er Alting let — fordi jeg elsker Dig.

Vi har jo al den Lykke, vi kan faa. Vi behøver blot at slaa Armene om den. Vi er jo ikke døde bort fra hinanden, vel? — det er jo ikke min Grav, Du sidder paa. Du føler Blodet banke fra *min* Haand over mod din og kalde paa Dig ligesaa utaalmodigt som den første Aften — eller Morgen — hvad det nu var — kan Du huske? Vi skjændtes lidt, og vi var saa forelskede. Og saaledes maa det aldrig høre op med at være.

Gemma — —!

GEMMA. Det er umuligt — umuligt —

ANTHIO. Hvorfor? — Moder hjælper Dig med at pakke ind. Og vi kjøber undervejs — vi kjøber Alting nyt. Det er meget bedre. Hvad skal vi med det Gamle? Det vil dog ikke passe. Det, vi begynder paa, er jo ogsaa noget Nyt. Men det er vort eget. Tænk paa *det*. Vort eget, saa helt og fuldt, som det aldrig kunde blive det herhjemme, fordi vi to maa være alene om at bringe det i Stand.

GEMMA. Hvis jeg kunde, Anthio, men — —

Nej. Ikke, om det saa gjaldt mit Liv, kunde jeg gjøre det. Aldrig.

ANTHIO. Hvilket?

GEMMA. Det, Du beder mig om — flygte!

ANTHIO. Hvorfor kalder Du det flygte?

GEMMA. Ja, er det ikke en Flugt, det, Du foreslaaer mig?

ANTHIO. En Flugt?

GEMMA tøvende. Jeg maa jo sige det, som jeg føler det — ikke sandt?

ANTHIO. Jo, naturligvis.

GEMMA. Den Handling, Du staaer i Færd med at begaa — jeg kan ikke komme fra det — den staaer for mig som noget *Uværdigt,* næsten som en — ja, som en Skam.

ANTHIO. En Skam?

GEMMA. Noget Ufint — noget Uhæderligt, som sætter en Plet paa dit Navn og altsaa ogsaa paa mit.

Da han seer paa hende.

Ja.

Jeg troer ikke, jeg kunde komme over det. Og naar *jeg* ikke kunde, saa kunde *Du* vel ikke heller.

ANTHIO. Med andre Ord —: Du betragter mig som en almindelig Desertør —!

GEMMA. Jeg forstaaer Dig godt, Anthio, Du maa ikke tro Andet. Og jeg gjør Mer end *det:* jeg beundrer Dig og forguder Dig — ogsaa for mange Ting, som jeg dybest inde ikke kan lide.

Men om jeg saa tusinde Gange forstaaer, hvorfor Du handler, som Du gjør, saa forstaaer jeg det alligevel ikke. Der er alligevel, bestandig, inderst i min Sjæl, en Følelse af, at Du krænker Noget, der er mig helligt, og som jeg ikke har Lov til at slippe.

Jeg har prøvet mig selv, mange Gange, frem og tilbage. Det bliver ikke anderledes. Jeg kan ikke gjøre for det.

Stilhed.

ANTHIO. Ja. Saa maa jeg altsaa rejse alene, og saa maa vi sige hinanden Farvel. Jeg har Meget at ordne.

GEMMA. Anthio —

ANTHIO. Det bliver for lang Tid.

Han tager hendes Haand.

Levvel, Gemma.

Han tager hende om Hovedet og seer længe paa hende.

Lev vel.

Han slipper hende.

Og gaa saa med det Samme. Vil Du ikke nok det?

GEMMA. Giver Du mig ikke et Kys?

ANTHIO. Nej.

GEMMA. Holder Du slet ikke af mig mer?

ANTHIO. Troer Du, jeg holder mere af Dig, fordi jeg kysser Dig?

Han staaer vendt mod Vinduet.

Gaa saa, Gemma.

GEMMA gaaer langsomt mod Døren; standser. Kan Du ikke, Anthio, kan Du ikke —?

ANTHIO. Hvilket?

GEMMA. Tilgive mig.

ANTHIO. Hvis Du er sikker paa det, Du siger, saa er der ikke Noget at tilgive.

Han vender sig om og seer paa hende.

Jeg vil altid tænke mildt og kjærligt paa Dig.

GEMMA. Tak.

Hun gaaer langsomt ud.

Lidt efter kommer MONA fra en anden Dør.

MONA. Anthio —?

ANTHIO. Vi maa sørge for, at den Bøde, som jeg skylder, bliver betalt. Papiret ligger ovenpaa.

Og saa rejser jeg altsaa iaften. Alene.

MONA trykker ham ind til sig. Anthio — min Dreng —!

ANDEN DEL

FØRSTE SCENE

LANDFLYGTIG

ET AARSTID ER GAAET

KYST PAA EN FREMMED Ø

Stor bred Forstrand i en Bugt, som er indrammet af lave Klipper, hvis Udløbere brat rejser sig af Søen. Mange Huse og Villaer i Bugten. Klippeplateauet er hedeklædt, med Gyvel og Klokkelyng, men løber hurtigt over i dyrket Land. Paa Plateauets højeste Punkt, Sanatoriebjerget, ligger en stor Villa med Have omkring. Fra denne fører en i Klippen hugget Sti ned til Forstranden.

Det er Sommermorgen. Solen staaer bag ved Villaen, saa at Skrænten nedenfor ligger i Skygge. Klipperne paa den anden Side lyser fine i diset Solskjær.

I et lille isoleret Klippeparti, der hører til Villaens Territorium, og som nu, ved Ebbetid, ligger tørt, saa at man kan gaa forbi det ude i Strandkanten, sidder ERNST paa en stor Sten og seer ud over Havet, der er violblaat og vidtstrakt, med store Dønninger. Det damper endnu af Morgentaagen, som ogsaa stryger hen over Sandet.

ANTHIO staaer lidt borte fra ham i Samtale med en yngre Mand, der er i hans Tjeneste som Konduktør. Han har en Tegning i Haanden.

ANTHIO med et Blik paa Tegningen. Ja, det seer godt ud. Det er just *det,* jeg har tænkt mig. Kom en Gang og se, Ernst.

Han vender sig.

— Du sidder nok og tager Afsked?

ERNST. Ja. Jeg var faldet lidt hen.

Han rejser sig.

Her er allersmukkest tidlig paa Dagen, naar man selv kan sidde i Skygge.

Han gaaer hen til Anthio.

Hvad er det, Du vil vise mig?

ANTHIO. Det er et Kort over den lille Bugt og Klipperne her bagved Villaen — Du veed nok?

ERNST. Ja.

ANTHIO peger paa Tegningen. I den Skikkelse, som de har *nu* — der tilhøjre. Og her tilvenstre Terrænet, saaledes som det vil forme sig *efter* Sprængningen.

ERNST meget interesseret. Det var som Pokker. Ja. Det har Du Ret i. Det vil give Rum.

ANTHIO. Jeg kan overhovedet slet ikke komme til at experimentere, før jeg faaer lavet den Rende, Du seer der.

Han giver Konduktøren Tegningen.

Men nu bliver Spørgsmaalet altsaa, om vi kan faa Held til at gjøre det.

KONDUKTØR. Ja. Og Lov til det.

ANTHIO. Lov har vi. Jeg har igaar talt med Politimesteren. Og han indestod mig for, at der ikke skal være Nogetsomhelst til Hinder for Tilsendelsen af det nødvendige Kvantum Dynamit.

ERNST. Og Grunden er Du sikker paa at kunne raade over?

ANTHIO. Ganske sikker.

Den Mand, der har lejet mig Villaen, er ogsaa Ejer af Plateauet her, helt ud til Pynten. Og han og jeg har mange Gange givet hinanden Haanden paa, at saafremt jeg skulde ønske det, saa var Ejendommen min.

til Konduktøren.

Ja, gaa De kun.

Vi kan godt begynde at mærke Stenene af, der, hvor Sprængstoffet skal anbringes.

MONA kommer ned ad Klippestien. Hun er lystklædt, uden Hat, kun med en opslaaet Parasol.

MONA. Godmorgen! Godmorgen!

ANTHIO. Godmorgen, Moder.

til Konduktøren.

Jeg kommer strax efter.

Konduktøren bort i Retning af Pynten.

MONA endnu oppe paa Stien. Jeg tænkte nok, jeg traf Jer her.

Hun kommer ned paa Stranden.

Du maa gaa op, Anthio. Verten har spurgt efter Dig flere Gange. Han maa bestemt tale med Dig.

ANTHIO. Ja saa. Det er all right. Saa kan jeg faa Kjøbet formelt i Orden med det Samme.

Han klapper Mona paa Kinden.

Du skal se, lille Moder, nu kommer der Drift i Foretagendet.

Han vender sig til Ernst.

Naar er det, Du skal rejse?

ERNST. Der er længe til. Klokken tre, troer jeg.

ANTHIO. Saa kan vi faa Tid til en Soppetour inden Frokost.

Venter I paa mig her?

MONA. Ja.

ANTHIO. Farvel saa længe. op ad Klippestien.

ERNST og MONA sætter sig under det Følgende paa et Par Stene i Strandkanten.

MONA. Ak ja. Blot den Handel nu maa blive sluttet!

ERNST. Troer De, Sagen vil volde Vanskeligheder?

MONA. Der, hvor vi var sidst, i St. Phar, der kunde det ikke lade sig gjøre.

ERNST. Fordi det *der* var forbudt Fremmede at erhverve Jord. Men saaledes er det jo ikke her.

MONA. Nej. Jeg haaber ogsaa.

ERNST seer sig om. De finder vanskeligt en Plet, der minder saa meget om Miramare.

MONA *ryster paa Hovedet.* Havet er smukkere hjemme. Det er ikke saa blødagtigt som her.

ERNST. Mig gjør det helt ondt at skulle tage Afsked.

MONA *seer paa ham.* Og nu vil De hjem, fordi De er bange for, at vi faaer Krig?

ERNST. Ja.

MONA. For Alvor? det er ikke blot Nervøsitet hos Dem —?

ERNST. Nej, Faders sidste Breve har gjort mig urolig.

Og hvis Ulykken skulde ske, saa maa jeg være hjemme, naar den kommer, baade for min egen Skyld og for hans.

MONA *med et halvt Smil.* Jamen hvor kan De dog tro, at —

ERNST. Jo. Jeg troer det.

MONA. Det har jo seet ligesaa slemt ud snart i mange Aar.

ERNST. Ikke som nu.

Her i Deres Maagerede hører De Ingenting. Men jeg har været vidt omkring i de sidste Maaneder. Jeg forsikrer Dem, det var ligegyldigt,

hvem jeg faldt i Snak med — Diplomater eller Droskekuske, selv Bønderne ude paa Landet — : en Samtale kunde begynde saa fredeligt, den vilde, i Kartofler og Tomater — den endte altid i Kanonerne.

Det maa vist — overstaaes, nu.

MONA. Anthio troer det ikke heller.

ERNST. Det er Opstanden i Scint, som trækker det med sig.

Og siden jeg selv har været derovre og seet, hvad Mennesker regnes for — siden jeg har seet Calvi dø af et forgiftet Vaaben, ligesom de døde af det paa Korstogenes Tid, saa har jeg hørt op med at tro paa det menneskelige Fremskridt.

Uha! jeg havde aldrig tænkt, man kunde blive saa led om Hjertet.

Kort Pause.

MONA klapper hans Haand. De er kommen Dem godt her.

ERNST. Ja. De har reddet den Smule Puls, der var tilbage.

MONA med et uvilkaarligt Suk. Og *vi* har havt godt af at have Dem. Det er ligesom — ja, det er virkelig, ligesom vi ikke har savnet Noget i de fjorten Dage, De har været her.

ERNST seer forundret paa hende. Savnet Noget?

MONA. Ja, det er ikke mig selv, jeg tænker paa — ikke saa meget, i hvert Fald —

ERNST. Men Anthio?

MONA betragter ham et Øjeblik. De synes, han er — som De havde tænkt Dem?

ERNST. Nej. For jeg havde tænkt forkert. Og det skammer jeg mig over.

MONA. De synes ikke, han er blevet — ældre?

ERNST. Det vil jo i hans Alder sige kjønnere og mandigere.

MONA. — Og hans Arbejde?

ERNST. Han er jo aldrig ledig. Han har jo allerede et helt Musæum af smaa Modeller.

MONA. Modeller — ja —

ERNST. Og De skal se: naar han nu faaer den store Sprængning sat i Værk —

MONA. Den er jo ogsaa kun et Forsøg.

ERNST. I de første Aar kan De ikke vente Andet. Husk paa, hvad han sagde den Aften, han rejste, og jeg vilde have ham til at blive. „Jeg maa have Kræfter til at holde Skuffelserne ud," sagde han. „De bliver ligesaa mange som

Græshopper. Giver jeg et eneste Aar bort af min Ungdom, saa kan jeg komme til kort."

MONA smiler, beroliget. Ja. Det sagde han.

ERNST. I gamle Dage overbeviste han mig altid. Han har aldrig gjort det stærkere end nu.

Mona læner sig tilbage og sidder et Øjeblik smilende, med lukkede Øjne.

Solen er steget. Morgentaagen er helt forsvunden. Alle Farver er blevet stærkere og dybere.

MONA seer sig om, lidt efter. De har Ret, Ernst. Idag er her virkelig smukt.

ERNST. Hvis det blot var *mig*, der kunde faa Lov til at leve her — jeg vilde sandelig ikke savne Noget.

MONA. De har jo heller ikke havt Udsigt til det Samme som jeg.

ERNST. Til hvad?

MONA smiler svagt. Til at blive Bedstemoder.

ERNST leer et Øjeblik, men bliver strax taus.

MONA. Han har vel ikke talt til *Dem* om Gemma?

ERNST. Nej.

MONA. Og De har ikke forsøgt —?

ERNST. Anthio har en udpræget Evne til at for-

hindre Folk i at tale om *det,* han ikke selv ønsker at røre ved.

MONA. Den Evne respekterer jeg ikke. Og det burde De heller ikke gjøre.

De maa jo kunne se, hvor det slider paa ham, alt det, han *ikke* faaer sagt.

ERNST. Hører han nogensinde fra hende?

MONA. *Jeg* hører.

ERNST lidt efter. Troer De, at naar han er saa ivrig for at indrette sig et Hjem — at det saa er i Haabet om, at hun engang vil komme?

MONA. Hun kunde aldrig leve her.

Nej, tvertimod. Det er snarere, fordi han ligesom vil udelukke sig — slaa det fast, forstaaer De, at den Ting — den skeer ikke. Det giver ham en Slags Ro at slaa det fast.

Hun læner sig igjen tilbage.

Ak ja, kjære Ven, her er smukt. Men Miramare er det ikke.

En lille ældre undersætsig Mand, med et stort blondt Hoved, smaa Øjne og livlige Haandbevægelser, er kommen vandrende ad Strandbredden, uden om Klipperne ved Pynten, og staaer nu bag ved dem.

MANDEN tager sin Hat af. Godmorgen.

MONA farer sammen. Hvem er *det?*

ERNST vender sig. Det maa jo være en Landsmand.

MANDEN. Landsmand, ganske rigtigt.

MONA nikker gjenkjendende; halvt medlidende, halvt uhyggelig berørt. Aa, er det *Dem?* — Godmorgen.

ERNST. De kjender den Herre?

MANDEN. Fruen har den Ære, ja. Takker ærbødigst.

Mit Navn er Leslie, Badegjæst.

ERNST lidt usikker. Mit er Ernst, Læge.

LESLIE. Jeg veed det. Om Forladelse. Man er jo nysgjerrig. De har allerede været her i fjorten Dage. Og hver Dag har jeg gjerne villet have fat i Dem, Hr. Ernst, til en lille Passiar. Men De har altid været saa optaget af min Kollega, ham, den anden Badegjæst. Og De har saa Pokkers lange Ben.

Nu saae jeg, De havde ladet lidt Hvile falde paa Dem. Saa kunde jeg ikke modstaa.

He, De undskylder.

ERNST som skotter til Mona, der har drejet sig halvt bort. Bevares.

LESLIE. Det er saa sjældent, man hører sit Modersmaal. Og jeg har nu ikke været hjemme i tyve Aar.

Han sætter sig.

ERNST. Ja saa.

LESLIE. Jeg rejser bestandig. Det vil sige, jeg ligger her. Og jeg kommer aldrig herfra.

ERNST *seer forundret paa ham.*

LESLIE. Det er Badene, forstaaer De. — *De* bader vel ogsaa. — He!

Men De har været her paa en forkert Tid. Det er først iaften, det begynder.

ERNST. Hvilket?

LESLIE. Maaneskinnet.

ERNST *skotter til Mona.* Maaneskinnet?

MONA. Hr. Leslie bader i Maaneskin.

ERNST. Ja saa. Bruger man *det* her?

LESLIE. *Jeg* bruger det, ja. Og De vil ogsaa komme til at bruge det.

ERNST. Det troer jeg neppe.

LESLIE. Staaer De maaske ikke hver Dag, sammen med ham, den Anden, ude i Klipperne her og maaler Tidevandet?

ERNST. Jo, det har jeg gjort.

LESLIE. Der kan De se. Spørg De bare *ham*. Han veed Besked om den Ting.

Det er — — he! — det er *det*, han spekulerer paa.

ERNST. Hvad for Noget?

LESLIE. Det, som vi Allesammen gaaer og grubler over, vi — Badegjæster. Pas bare paa. Han kommer heller aldrig herfra.

MONA seer hen paa ham.

ERNST. Hvorfor siger De *det*?

LESLIE. Tænker han maaske ikke paa at kjøbe Huset deroppe paa Sanatoriebjerget?

ERNST. Jo, det gjør han, unægtelig.

LESLIE. Naa ja? — har jeg saa ikke Ret?

Jeg selv har desværre maattet nøjes med Hotellet. Men jeg har taget det øverste Kvistværelse. Da Ernst seer paa ham. De forstaaer —?

ERNST. Nej.

LESLIE. Ja, hvorfor vil *han* bo paa Sanatoriebjerget?

ERNST. Det bliver vist for vidtløftigt at forklare Dem.

LESLIE. Jeg veed det. Da Ernst studser. Det er jo det, vi Allesammen maa sørge for.

ERNST. Hvilket?

LESLIE blinker med Øjnene. At være saa nær som muligt —

ERNST. Ved hvad?

LESLIE. Ved Maanen.

ERNST. Ved Maanen —?

Han leer.

Ved Maanen! — ha, ha! — ved Maanen! naturligvis.

LESLIE peger op i Luften. Den staaer deroppe. Ja, De kan ikke se den. Men jeg veed, den er der. Jeg kan mærke den. Og iaften kan vi se den. Det er en dejlig Tid, der begynder, en jomfruelig Tid.

Han tegner i Luften.

Men saa voxer den. Den svulmer op. Den faaer Former. Den bliver frugtsommelig, og endelig bliver den til et stort, gyldent Æg.

Bedrøvet.

Men den føder aldrig. Den svinder — og visner — og bliver til en Knokkel. Og tilsidst har den slet ingen Kraft til at staa op mere.

ERNST. Og saa holder De op med at bade?

LESLIE. Saa gaaer jeg i Seng, ja. Man maa jo sunde sig til næste Gang. Det tager paa Kræfterne.

ERNST. Hvilket?

LESLIE. Forsøgene. De gjør ondt. Peger paa sin Isse. Heroppe.

ERNST. Hvilke Forsøg, Menneske?

LESLIE. De kan jo selv probere.

De behøver bare en Nat, ved Flodtid, at lægge Dem ud paa et af de lave Skjær her ved Kysten, fladt paa Maven, forstaaer De — og spejde hen ad Vandfladen.

Hvad troer De saa, De seer?

Han tegner i Luften.

Hele Verdenshavet buer sig som en uhyre, uformelig Kalot —

ERNST. Ja. Og hvad saa?

LESLIE. Hvad saa?

Naar Maanen kan løfte et helt Ocean, saa maa den da sagtens kunne løfte et lille Menneske som Dem og mig.

ERNST. Op i Vejret, mener De?

LESLIE. Ja, saa at man staaer frit.

Det gjælder blot om at finde Stedet.

ERNST. Stedet?

LESLIE. Hvor Kraften koncentrerer sig, forstaaer De.

ERNST. Det er altsaa det, De tilstræber —? at kunne staa frit i Luften?

LESLIE fornøjet. Det er et stort Maal at sætte sig, ikke sandt?

ERNST. Unægtelig. Men troer De ogsaa, det er behageligt? — Og leve af det kan man vel heller ikke?

LESLIE pludselig med et helt andet Udtryk. Jeg har en lille Jordlod hjemme. De sender mig Pengene hver Termin.

ERNST. Ja, det er jo en anden Sag.

LESLIE. Fire Procent, saalænge vi har Fred. Hvis Krigen kommer, faaer jeg kun to.

ERNST. Herre Gud! er *De* ogsaa afhængig af den Slags Smaating? — en Mand, der staaer frit!

Saa maa vi vel bede til, at den *ikke* kommer.

LESLIE. Tak. Hvis De vil være saa god. Jeg har ikke Tid. Jeg skal hjem og sove.

Han rejser sig og tager sin Hat af.

Farvel, Frue. Maa jeg bede Dem bringe Deres Hr. Søn, Badegjæsten, min ærbødigste Hilsen. Paa Gjensyn.

Bort, i modsat Retning af Pynten.

Ernst seer hovedrystende efter ham.
Mona bliver siddende i den samme bortvendte, lidt sammenfaldne Stilling.

ERNST. Det undrer mig, at han faaer Lov til at gaa løs.

MONA. Hvorfor? — han gjør ingen Fortræd.

ERNST. Det var jo ganske sindsforvirret Alt, hvad han sagde.

MONA. Synes De? — ja — maaske.

Hun sidder og seer ud over Havet.

Jeg kunde godt have fortalt ham Noget om den Kraft, han ønskede sig.

ERNST. Kunde *De?*

MONA. Jeg kjender godt det, at man løftes op og staaer frit i Luften.

ERNST. Og saa siger De, at den Mand ingen Fortræd gjør!

MONA ryster paa Hovedet. Det er ikke *ham*, der har

lært mig det. Og *De* havde, næsten, faaet mig til at glemme det.

Men jeg kan mærke: nu skal jeg altsaa igjen til at have den Fornemmelse.

ERNST. Er det, fordi jeg skal rejse?

MONA. Det er det vel. Baade, fordi De skal bort herfra, og fordi De skal — hjem.

ERNST. De har jo selv det dejligste Hjem her.

MONA med et Suk. Jeg har en Udsigt, men ikke noget Hjem.

ERNST. *De* ikke?

MONA. Jeg har Klipperne derovre — og Havet. Ikke Andet. Jeg seer aldrig Andet. Fra tidlig Morgen til sildig Aften. Dejligt — uendeligt — men saa usigelig ubarmhjertigt Altsammen.

Jeg kan ikke beskrive Dem det — men det er, som om Alverdens Tomhed drev mig i Møde fra al Skjønheden derude og tog fat i mig og tog mig med sig tilbage — ud i den blaa Luft.

ERNST. Og det siger *De!*

MONA. Det er kun, naar jeg hører Anthio komme, de Par Gange i Døgnet, at jeg ligesom faaer lidt fast Grund under Fødderne.

Men han er jo borte det meste af Dagen. Og saa sidder jeg og venter. Jeg venter altid; — paa hvad? — paa Anthio kan det jo ikke være; han møder jo til Maaltiderne. Og dog — det maa vel være paa *ham* alligevel. Paa et Ord fra *ham* — en Smule Tryghed — et fast Punkt at holde mig til — ikke altid blot al denne — Luft!

ERNST. Kjære, kjære Fru Mona —

MONA i Udbrud. Aa, vi Mennesker — vi kjender slet ikke os selv. Vi troer, vi kan tænke os til Livet. Naar det kommer, seer det altid ganske anderledes ud.

Hvor ofte har jeg ikke brugt det Ord før: landflygtig — ligesom saa mange andre Ord — uden at ane, hvad det vilde sige.

ERNST. Anthio føler sig ikke landflygtig.

MONA nikker stille. Det er ogsaa en af de Ting, han ikke rører ved. Jeg veed det bedre.

Det er *hans* Hjemvee, *jeg* lider af.

ERNST. *Hans* Hjemvee —?

MONA. Selv føler jeg ingen. Hvad skulde jeg længes efter? Jeg har jo Alting. Selv mine gamle Piger har jeg taget med hertil —

ERNST rejser sig pludselig. Der kommer han tilbage.

MONA urolig. Hvem?

ERNST. Anthio.

MONA rejser sig. Allerede?

ANTHIO kommer springende ned ad Klippestien, idet han svinger sig fra den ene Afsats til den anden, uden at følge Trinene.

ERNST raaber til ham. Halløj! halløj! — Er Du gal? — Pas dog paa.

ANTHIO kommer i ilsomt Oprør hen til dem. Nu skal I høre. Det er *for* utroligt. De bremser mig ogsaa her.

MONA. Hvad mener Du?

ERNST. Er det Kjøbet af Grunden?

ANTHIO. Ja.

ERNST. Kan det ikke komme i Stand?

MONA. Var det *det,* Verten vilde Dig?

ANTHIO. Han kom for at sige, at han havde bestemt sig om.

ERNST. Men hvorfor dog?

MONA. I har jo altid været enige før.

ANTHIO. Ja, baade om Kjøbesum og Udbetaling. Han har endogsaa for den samme Pris villet

overlade mig hundrede Kvadrat-alen Klippe mere, end jeg brød mig om.

MONA. Men hvad gav han da som Grund?

ANTHIO. Politimesteren havde været hos ham.

ERNST. I Anledning af Sprængningen?

ANTHIO. Netop.

ERNST. Men Du havde jo Øvrighedens Tilladelse.

ANTHIO. Hvis Ejeren gav sin Sanktion, ja.

ERNST. Men naar Du selv bliver Ejer?

ANTHIO. Det er altsaa *det,* man har villet forhindre.

ERNST. Af hvad Aarsag?

ANTHIO. Fordi jeg er fremmed her — og fordi jeg ikke gaaer i Kirke.

ERNST. Aa —

ANTHIO. Der er ingen Tvivl. Moder og jeg er ikke populære her paa Øen, jeg veed det godt — fordi vi holder os for os selv.

Der havde været stort Koncilium af alle Sognets Honoratiores, det var tydeligt nok. Og Præsten har ved den Lejlighed foreholdt sin

Menighed, at saaledes som Gud nu en Gang har skabt sine Klipper, saaledes skal de ogsaa til evig Tid blive liggende.

ERNST. Sagde Manden *det?*

ANTHIO. Han sagde, at Befolkningen havde ønsket, at Villaen paany skulde anvendes til Sanatorium.

ERNST. Det var da endelig en *noget* anden Grund.

ANTHIO. Bygningen er ganske ubrugelig til det Formaal.

MONA. Ja, her har aldrig været nogen Patienter, det *jeg* veed.

ANTHIO. Men forøvrigt tilføjede han, at da han nødigt vilde bryde en gammel Aftale, saa var han villig til at forny mit Lejemaal paa ubestemt Tid. Dog kun paa Betingelse af, at jeg afholdt mig fra alle større Experimenter. Altsaa —!

ERNST. Og hvad svarede Du til *det?*

ANTHIO. Jeg bad ham gaa Fanden i Vold og opsagde ham Lejemaalet med det Samme.

ERNST efter et Øjebliks Taushed. Og nu?

MONA febrilsk. Hvad nu, Anthio?

ANTHIO. Ja. Vi maa altsaa rejse. Der er ikke Andet for.

MONA ilde berørt. Rejse? — nu igjen!
— Hvornaar?

ANTHIO. Snarest mulig. Saa saare jeg kan træffe en Ordning med Folkene.

Han gaaer heftigt op og ned.
Pause.

ERNST. Og Du troer ikke, at dit Arbejde alligevel vilde have bedre af, om Du endnu i nogen Tid kunde fortsætte her i Fred, selv om Du maatte opgive Sprængningen?

ANTHIO. Jeg *kan* ikke blive. Det er umuligt. Jeg kan ikke gaa her og se paa alt det, som jeg *kunde* have udrettet. Det vilde ikke være til at holde ud.

ERNST. Men dit Arbejde lider dog sikkert i høj Grad ved saaledes bestandig at maatte skifte Sted.

ANTHIO. Naturligvis. Hvert nyt Sted er jo en ny Begyndelse. Og enhver ny Begyndelse er en Gjentagelse.

Men hvad er der at gjøre? Naar jeg ikke kan komme videre med det her, saa maa jeg tage bort.

Han gaaer atter op og ned.
Ny Stilhed.

MONA. Og *hvorhen* har Du saa tænkt, at vi skal rejse?

Overalt, hvor Du slaaer Dig ned, kan Du jo møde de samme Hindringer.

ANTHIO. Saa maa jeg overvinde dem, Moder. Og jeg *skal* overvinde dem, vær Du ganske rolig. Man faaer jo Erfaring efterhaanden. Man lærer at „indrette" sig.

Det gjælder blot om at finde et Sted, hvor netop de Betingelser er til Stede, som jeg altsaa ikke kan faa Lov til at anskaffe mig her.

MONA uvilkaarligt, mumler hen for sig. Miramare!

ANTHIO standser pludselig og seer paa hende.

MONA. Alt det kunde Du have havt hjemme — ved Miramare.

ANTHIO tøver et Øjeblik, inden han, lidt skarpt, svarer hende. Maaske. Men det har jeg nu engang ikke, vel? Og jeg faaer det ikke. Godt. Saa kan det heller ikke nytte at tale om det.

Gaaer hen imod hende, mildere.

Kan det vel?

MONA seer fast op paa ham. Jo, det kan. Det er bedre at tale om det, Anthio, naar vi dog stadig gaaer omkring og tænker paa det.

ANTHIO. *Du* tænker paa det, Moder. Og det er saa

naturligt. Jeg har jo seet, hvorledes Du har gjort Alt, hvad der stod i din Magt for at tage dit gamle Hjem med Dig hertil. Og det har været saa smukt af Dig.

Men Du har ikke kunnet. Saadan Noget *kan* man nemlig ikke, lille Moder.

MONA farer pludselig sammen. Nej.

ANTHIO. Og derfor skal vi ogsaa høre op med bestandig at sammenligne. Det bringer kun Savn. Og det ene Savn fører det andet med sig.

MONA seer hurtigt og spørgende paa ham.

ANTHIO seer bort og svarer lidt heftigt. Ja — jeg mener, selv min Arbejdsmethode paavirkes uheldigt, naar jeg uophørligt mindes om Miramare. For Exempel — hver Gang jeg skal tænke mig Udarbejdelsen af et nyt Anlæg.

Jeg maa jo gaa ud fra det, jeg *har,* ikke sandt? og ikke fra *det,* som jeg ikke har længer.

MONA langsomt, ligesom opvaagnende. — Naar Du uophørligt mindes om Miramare —!

Og det er altsaa *mig,* der minder Dig — uophørligt?

ANTHIO. Du kan ikke gjøre for det, Moder, og Du handler i den bedste Hensigt. Men det er ørkesløst. Det maa Du selv kunne forstaa.

MONA har rejst sig. Ja. Jeg forstaaer det godt.

Vi har gaaet hver med sine Tanker, Anthio. Det er ikke rigtigt. Det skiller kun ad. Og vi to maa ikke skilles.

ANTHIO. Nej — det maa vi ikke.

MONA. Jeg har heller aldrig tænkt mig, at vi *kunde* skilles. Men jeg indseer, at der er Fare for, at det kan ske — herefter.

ANTHIO. Herefter?

MONA. Ja. Hvis vi — *bliver sammen.*

ANTHIO pludselig. Moder — hvad mener Du?

MONA vender sig mod Ernst. Jeg mener, at Ernst vist gjerne opsætter sin Rejse et Par Dage, saa at jeg kan følges hjem med ham — for en Tid.

Vil De ikke nok?

ERNST nikker. Jo.

ANTHIO lidt efter. Jeg har saaret Dig, Moder.

MONA. Nej nej, min Dreng. Det er kun godt, at vi kommer paa det Rene.

Svar mig: vilde det være Dig saa meget imod, om jeg tog hjem?

ANTHIO tøvende. Kunde Du *det,* Moder?

MONA. Hvis jeg gavner Dig med det, saa kan

jeg. Her gavner jeg Dig ikke. Jeg har længe følt, at der var Noget i Vejen med mig, men ikke vidst, hvori det bestod. Nu veed jeg, det er *det:* jeg er Dig ikke til nogen Hjælp; jeg er utaalmodig, naar det gjælder dit Arbejde, og jeg minder Dig om Ting, Du helst bør glemme.

Du skal rejse alene, min Dreng. Du skal være alene om at finde dit nye Hjem; og saa skal jeg komme til Dig *der,* engang — hvis Du vil give mig Lov.

ANTHIO trykker hende ind til sig. Moder — aa, Moder!

MONA. Ikke sandt? Du giver mig Ret i *det,* jeg siger?

Men Du selv kunde aldrig have sagt det til mig. Det er derfor, at *jeg* nu har gjort det.

Og jeg veed, at nu *maa* det lykkes for Dig, det, Du har for — nu, naar jeg giver Dig det Sidste, jeg kan give Dig: Ensomhed. Det er den, Du har trængt til. Ensomhed mellem fremmede Mennesker, hvor Du kan prøve dine Kræfter.

ANTHIO. Moder, Du er den bedste Ven, noget Menneske kan have.

MONA. Saa beholder vi ogsaa Ernst et Par Dage endnu. Og saa skal vi være glade, alle tre, fordi vi *ikke* skal skilles.

ERNST trykker hendes Haand.

MONA til Anthio. — Fik Du ikke Brev fra Professor Marke igaar?

ANTHIO. Jo.

MONA. Fra et Badested langt sydpaa, ikke sandt? Der skal Du rejse ned. Hans Selskab vil opmuntre Dig og give Dig nye Impulser.

Jeg rejser hjem til Miramare. *Der* er altid Børn nok at tage sig af for den, der ikke selv har nogen.

ANTHIO. Moder —

MONA. Tro Du mig, Anthio. Det var godt, vi ikke fik det Hus, af mange Grunde.

— Men kom nu med op. Vandet begynder at stige.

ANTHIO seer ud over Stranden. Jeg skal blot hen og se til min Bølgemaaler. Vi kryber over Stenene.

MONA. Men ikke for længe. Det er snart Frokost.

Anthio og Ernst klatrer over Klipperne. Mona gaaer op ad Fjeldstien. De vender sig om og vinker til hende, forsvinder derpaa ovre paa den anden Side.

MONA vinker, saa længe hun kan se dem. Lidt efter synker hun ned paa en Sten og brister i Graad.

ANDEN SCENE

SLUSEKONGEN

NOGEN TID DEREFTER

LILLE HOTEL PAA EN SYDLIG KYST

Maurisk Arkitektur. Søjlegange og hvide Mure. Udsigt over lave Klipper og smilende dybtblaat Hav.

Udenfor Hotellet en stor Terrasse med hvide Balustrader, hvorover Pelargonier, blendende røde, baade lyse og mørke, hænger ned i bugnende Overflod. Der er Glæde og Glød over alle Farver.

En lille Del af Terrassen, foran en mindre Spisesal, er indrettet som en Loggia, der er nøje afgrænset fra de øvrige Siddepladser paa Terrassen.

Det er Sensommer, henimod Aften.

I Loggiaen sidder Rentier PLEMONT, en lille svær Mand med store, overstadige Øjne i et rødt, skjægløst Ansigt. Rygende ved samme Bord og fordybet i Avislæsning Professor MARKE, en ældre, spinkel, lidt sygeligt udseende Herre, med et Par trætte Øjne over en lystig Mund. Et ganske ungt Menneske, Plemonts Søn CARL, lidt før, i meget moderne Dress, sidder ved et andet Bord og skriver den ene Telegramblanket fuld efter den anden.

Paa Terrassen udenfor gaaer ANTHIO op og ned i Samtale med en høj, ældre, mager, stærkt skjægget Herre. Det er Ingeniør og Landejendomsbesidder BRÜNN der fra Egnen. Han leer aldrig, men seer altid glad ud.

PLEMONT skottende til Marke, der har sat sig saaledes, at han næsten vender Ryggen til ham. Er det Telegrammerne, De læser? — De er beroligende, meget beroligende.

Da Marke ikke svarer.

Ikke sandt, Carl?

CARL skrivende. Vi faaer Krig.

PLEMONT. Mener De ogsaa det, Hr. Professor?

MARKE trækker paa Skuldrene.

PLEMONT opfatter dette som en Bekræftelse.

Pause.

PLEMONT. Det maa have sin store Charme at være Udenrigsminister i disse Dage. Synes De ikke? — Hvem af de to Herrer holder *De* nu paa? St. Just eller Melvil?

Da Marke bestandig ikke svarer.

Jeg holder paa St. Just.

MARKE læsende. Mener De, *han* bliver den Afgjørende?

PLEMONT. Der er Ingen, der bliver den Afgjørende.

MARKE. Saa? — En af dem maa dog vel sige det sidste Ord.

PLEMONT livlig, indladende. Ja, troer De nu ogsaa det? Jeg har tænkt meget indtrængende over den Kasus. Og jeg er kommen til det Resultat, at Afgørelsen afhænger af — af Noget *udenfor* — af Noget, som Ingen er Herre over.

MARKE drillende. Men som dog maa faa sit Udtryk gjennem en bestemt Person. Og denne Person maa have sit ganske bestemte Motiv til at ville indvillige i at være dette Udtryk.

PLEMONT seer paa ham; det varer lidt, inden han forstaaer ham. Det er altsaa det, som jeg ikke er sikker paa.

MARKE. De troer, der kommer en lille Engel ned fra Himmelen, Hr. Plemont?

Han læser igjen.

PLEMONT. Det kan De gjerne kalde det, Hr. Professor.

Det ligger i, skal jeg sige Dem, at jeg slet ikke kan faa i mit Hoved, hvorledes en Mand i det Hele taget tør tage et saadant Ansvar paa sig.

MARKE. Det gjør han heller ikke — hvis det gaaer galt, vel at mærke. I saa Fald siger han ligesom De, at det er Noget, han ikke er Herre over. — Hvis det derimod gaaer godt, saa gjør han Ansvaret saa stort som muligt; for saa voxer han selv i samme Forhold.

PLEMONT. Med andre Ord: han tænker paa sig selv.

CARL seer op. Troer Du, der er noget Menneske, som ikke gjør *det?*

PLEMONT. Hvis en Mand i saa afgjørende et Øjeblik ikke er i Stand til ganske at se bort fra sig selv og sin Forfængelighed, saa har han ikke Lov til at give sin Underskrift i saa betydningsfuld en Sag.

MARKE. Glem ikke, hvad De selv sagde: han faaer et Puf — oven fra.

PLEMONT. Han gjør Fanden, gjør han. Han er

naturligvis en fuldkommen samvittighedsløs Egoist, der blot tænker paa, hvorledes han tager sig ud. De er lige samvittighedsløse, begge to. De kappes formelig om, hvem der kan være det mest.

MARKE. Uden den Kappestrid var det dem maaske umuligt overhovedet at *handle*.

Jeg troer forøvrigt, det er noget Andet, de kappes i.

PLEMONT. I hvad da?

MARKE. I det Modsatte.

PLEMONT det varer atter lidt, inden han forstaaer. Men *De* mener jo, at vi faaer Krig —?

MARKE. Jeg mener, at hvis de to Herrer havde været mindre samvittighedsfulde, saa havde vi havt den for længe siden.

PLEMONT. De skal være Ungdomsvenner, de to Excellencer, og have studeret sammen i Schweiz — naa, det har De ogsaa hørt! — ja, vil De tænke Dem! — Hvis de mødtes, vilde de rimeligvis falde hinanden om Halsen og tale om deres gamle Studenterflammer. Og nu sidder de der hver paa sin Taburet og sigter paa hinanden. Det er dog en ganske latterlig Verden! At man ikke simpelthen tager dem i Kraven begge to og bringer dem sammen paa en øde Ø og siger til dem:

nu har I at ordne den Sag i Løbet af fire og tyve Timer. De maatte naturligvis have en god Flaske Vin med —!

Han seer spørgende paa Professoren, der atter er fordybet i sin Avis. Derpaa vender han sig til Sønnen.

Hvad siger *Du,* Carl?

CARL skrivende. Nonsens.

PLEMONT. Det er, fordi Du er Afholdsmand.

Pause.

PLEMONT til Marke — med Hentydning til Anthio og Brünn. De lader rigtigt til at have fundet hinanden, de to Herrer derhenne —?

MARKE seer derhen og smiler. Ja.

PLEMONT. Hr. Brünn er en gammel Bekjendt af Dem?

MARKE. Ja, vi er Landsmænd.

PLEMONT. Det er en smuk Ejendom, han har — her ude ved Cap Ferre.

MARKE. Overordentlig. Jeg har boet der et Par Dage.

PLEMONT. Jeg veed det nok.

Hm. De troer ikke, at De ogsaa kunde skaffe Carl og mig en Indbydelse?

MARKE seer paa ham med uforstilt Forbauselse.

I det Samme rejser Carl sig.

PLEMONT. Hvor skal Du hen?

CARL. Ud at telegrafere.

PLEMONT. Til hvem?

CARL. Til Max. Vi er Udenrigsministre. Vi telegraferer Noter til hinanden.

Ind i Hotellet.

PLEMONT. *Hvad* gjør I?

Han seer hen paa Marke, men veed ikke, om han skal lovprise Sønnen eller skjælde ham ud. Det vil afhænge af Professorens Holdning.

MARKE. Det er en fremmelig Søn, De har, Hr. Plemont.

PLEMONT. Tak skal De have. Det er ingen Sag for *ham* at være fremmelig, naar det er *mig*, som betaler.

MARKE smiler venligt. Man kan aldrig betale for meget for sin Udødelighed, Hr. Plemont.

PLEMONT. Udødelighed? Hvad skal *det* sige?

MARKE. Ja — har De nogen anden?

PLEMONT. Udødelighed —?

MARKE. Ja.

PLEMONT. End Carl?

MARKE. Ja.

PLEMONT. Det var jo nydeligt.

Vi er vel født udødelige Allesammen, hver for sig, skulde jeg mene.

MARKE. Jeg troer, hver for sig maa sørge for *sin* Part, kjære Hr. Plemont. Derfor er det ogsaa rimeligt, at *De* sørger for Carl.

PLEMONT. Vil det sige, at hvis Carl gaaer hen og døer, saa har jeg ingen Udødelighed længer?

MARKE med et nyt Smil. Jo, Hr. Plemont. Saa har De Deres Penge.

PLEMONT meget fornærmet. Jeg har min Sjæl, Hr. Professor, min udødelige Sjæl.

MARKE. Pengene lever længst, kjære Hr. Plemont.

PLEMONT rejser sig. Jeg vil sige Dem, Hr. Professor, at jeg er en *meget* godgjørende Mand.

MARKE. Det er *det,* jeg veed. Derfor mener jeg ogsaa, at De kan være ganske rolig — for *Deres* Part.

PLEMONT. Det er vist mere, end *De* kan være for *Deres.*

Han gaaer fra ham i stor Vrede.

I det Samme nærmer BRÜNN og ANTHIO sig Professorens Bord.

BRÜNN. Han gik?

MARKE. Ja, jeg fik ham til at blive grov. Hvad

skal han her ved vort Bord? Jeg beherskede mig virkelig beundringsværdigt længe.

Men saa kunde jeg jo mærke paa Dem, at De længtes efter at komme til Sæde. De begyndte at kredse saa underligt. Og jeg længtes ogsaa.

Brünn og Anthio sætter sig ved Bordet.

MARKE. Naa, mine Herrer — er De saa blevet enige?

BRÜNN. Ingeniøren tager hjem med mig imorgen. Saa kan vi jo se.

ANTHIO. Efter Alt, hvad jeg kan forstaa, er Terrænforholdene ypperlige.

MARKE til Brünn. Han har fortalt Dig, hvad det drejer sig om?

BRÜNN. Ja.

MARKE. Jeg er nysgjerrig, maa jeg sige, *meget* nysgerrig — at dømme efter de Planer, han har viist mig — vendt mod Anthio Slusekongen!

BRÜNN. Slusekongen?

ANTHIO. Det Udtryk havde De brugt om mig — overfor Kronprinsen, ved den sidste Kongres.

MARKE leer. Maatte jeg maaske ikke det?

Og det har De faaet at vide og gaaet om og levet paa? — Ja, for saadan Noget lever man

paa. Det er ligesaa stimulerende som en Forelskelse — næsten da.

Han ringer.

BRÜNN. Hvad nu?

MARKE. Vi maa have en Flaske Champagne.

BRÜNN vil sige imod.

MARKE. Jo, vist saa.

Verden er ikke stor, men den er hyggelig. Her kommer jeg ned til denne lille Paradis-plet for at faa mine Lunger i Orden; og saa træffer jeg først en Ungdomsven, og siden en ung Ven. Det er, ligesom jeg seer hele mit lange Liv for mig, naar jeg betragter Jer to.

Og naar jeg rejser, saa har jeg hjulpet Jer begge — Dig i din Ensomhed og Dem i Deres Fødselsveer.

EN OPVARTER (med Fez) kommer.

MARKE. Vil De give os en Flaske Champagne.

Opvarteren bort.

ANTHIO. — Hvor længe har De nu boet derude mellem Klipperne, Hr. Brünn?

BRÜNN. I ti Aar. Det var min Kones Ejendom. Men saalænge hun levede, rejste vi altid.

Hun holdt ikke af Stedet. Siden er *jeg* kommen til at holde af det.

MARKE sidder og smiler. Brünn har ogsaa engang gaaet omkring med verdensomvæltende Planer.

Kan Du huske *det*, gamle Brøndborer? Du vilde slaa Vand af Klippen, ligesom Moses. Men Du drev det aldrig videre end til at tage Patent paa en Sprøjte.

BRÜNN. Den har jeg faaet god Brug for nu, kan Du tro — til mine Blomster.

MARKE. Ja, Blomster har han. De skal faa at se. En hel Urskov.

ANTHIO seer sig smilende om. Her *er* jo ikke Andet end Blomster.

MARKE. Nej. Og saa er her Fred. Fred og Blomster. Det, som alle Mennesker længes efter. Her mødes ogsaa Alle som gode Venner uden først at trække i Uniform.

Og her sidder vi tre, hver fra sit Verdenshjørne, og føler os solidariske, blot som de Mennesker, vi er. Her er den Verden, der engang skal komme.

Til Anthio.

De skal se, her lykkes det for Dem. Her hører De hjemme.

ANTHIO. Jeg troer ogsaa. Jeg er sikker paa det.

Pause.

MARKE. Hvor Pokker bliver han af med den Vin?

Han ringer igjen.

BRÜNN sidder i sine egne Tanker. Ja — det er underligt med Nationalfølelse. Jeg taler aldrig mit Modersmaal, undtagen naar jeg tilfældigt træffer en Landsmand — som nu Dig. Men jeg har absolut ikke nogen hjemlig Følelse ved det.

MARKE. Det ligger i, at Du ikke veed, hvad dine Blomster hedder paa dit eget Sprog.

BRÜNN. Det ligger mest i, at, naar jeg hører mit Modersmaal tale, saa har jeg endnu den Dag idag en Fornemmelse, som om En stod og skjældte mig Huden fuld.

MARKE leer. Det er din gamle Fader, der gaaer igjen. Jeg kan nok huske ham. Han og Vorherre, de holdt godt sammen.

Men det var sikkert ogsaa nødvendigt overfor en saa fantasifuld Krakiler som Dig.

BRÜNN. Ja. Det er sandt. Jeg havde en anden Moral end de Fleste, allerede dengang. Det kom simpelthen af, at jeg i en meget tidlig Alder havde gjort en sørgelig Opdagelse.

ANTHIO. Hvilken?

BRÜNN. At der gives ikke brutalere Mennesker end Forældre, der vil tvinge deres Børn til at elske *det* — som de selv engang blev tvunget til.

MARKE smiler. Siig mig en Gang, Hugo — hvis

Du havde havt en Søn, hvad Landsmand skulde han saa have været?

BRÜNN. Han skulde have været *min* Landsmand. Det maatte vel have været ham nok.

MARKE leer.

BRÜNN. Hvorfor leer Du ad *det?*

MARKE. Jeg leer ad din Maade at sige det paa. Det var din Faders Tonefald, ligesaa grangiveligt som for fyrretyve Aar siden.

BRÜNN uden at lade sig forstyrre. Fædrelandsfølelse, det er ikke Andet end Hjemmefølelse. Eller ogsaa er det Noget, man har, fordi *Andre* har det. Og saa duer det ikke stort. Til Anthio. Giver De mig ikke Ret?

MARKE ringer igjen. Hvorfor kommer han dog ikke med Vinen, den Snøbel?

Jeg trænger til Noget, der kan faa al din haardkogte Moral til at glide ned.

Han bliver ved med at ringe, indtil OPVARTEREN endelig kommer løbende med Vinen.

MARKE. Hvor bliver De af, Menneske?

OPVARTER. Herrerne maa meget undskylde. Men jeg fik Forhindring.

MARKE. Forhindring?

OPVARTER. Ja. Der kom Telegram. Krigen er brudt ud.

MARKE. — — *Krigen* —?

BRÜNN. Hvad siger De?

ANTHIO er sprunget op.

OPVARTER. De render med Løbesedler ude paa Landevejen.

ANTHIO gaaer hurtigt ind i Hotellet.

OPVARTER. Herrerne forstaaer nok. Det er jo en stor Begivenhed. Og man har jo nogen menneskelig Følelse.

Nu skal jeg trække op.

Han trækker Flasken op. Proppen knalder.

MARKE. Ja Tak. Det er godt. De kan lade den staa i Køleren. De skal ikke skjænke.

Opvarteren bort.

Brünn har rejst sig og gaaer op og ned.

MARKE. Krigen er brudt ud — —!

Man sidder her og troer, at Champagnen ikke kommer, fordi den ikke er afkølet — eller fordi Opvarteren er et Drog. Og saa er det, fordi — —

BRÜNN kan neppe tale for Bevægelse. Jeg havde ikke

troet det — — og jeg troer det ikke endnu. De finder sig ikke i det. Du skal se! nu kommer det! nu kommer det! hele Verden over —!

MARKE ryster paa Hovedet. Alle Mennesker er Patrioter, undtagen Du.

Han seer efter Anthio.

BRÜNN. Han gik ud efter en Løbeseddel.

MARKE. Ja, *ham* kan Sagen jo heller ikke berøre — direkte, ligesaa lidt som os.

ANTHIO kommer tilbage med en Løbeseddel.

BRÜNN imod ham. Hvad staaer der? er det sandt?

ANTHIO bleg. Ja. Det er sandt.

Han lægger Løbesedlen paa Bordet.
Marke sidder og læser i den. De to Andre staaer bag ved og seer med.

MARKE. Et *Overfald!* et pludseligt Overfald!

ANTHIO. Ja.

MARKE. Paa *Deres* Fædreland.

ANTHIO. Ja.

BRÜNN. Flaaden er løbet ud om Natten —!

MARKE. Alting staaer i Luer allerede! — Og *vi* sidder her og snakker.

Heftigt.

Tag den Champagne væk. Lad os faa den bort.

Han ringer stærkt.

I det Samme kommer PLEMONT fra Spisesalen med en Løbeseddel i Haanden.

PLEMONT geskæftig. Har De seet det? har De hørt det?

MARKE afvisende. Ja, vi har.

PLEMONT. Ti Timer, efterat den diplomatiske Forbindelse var afbrudt!

MARKE. Des før kan det Hele forhaabentlig være forbi.

PLEMONT. Jeg fik Ret, kan De se. Det blev St. Just, der tog Têten.

Jeg gad nok vide, hvad han har følt i det Øjeblik, han — trykkede paa Knappen.

MARKE til Opvarteren, som kommer. Vil De tage den Champagne bort.

Og vil De saa bede den Dame, der har sat sig til at spille Nationalmelodier inde i Salonen, om at høre op. Hun maa finde et Udtryk for sine Følelser, der ikke saarer Andres.

Opvarteren bort med Vinen.

MARKE. Jeg vil bede *Dem* om det Samme, Hr. Plemont.

PLEMONT. Gudbevares. Jeg føler med alle her Tilstedeværende.

Forøvrigt er der jo Ingen af *os*, som er personligt implicerede. Det skulde da være mig selv.

CARL kommer hurtigt til.

PLEMONT. Har Du hørt det, Carl?

CARL. Ja.
Og jeg vil rejse. Strax.

PLEMONT. Vil Du rejse?
— Hvorfor? hvorhen?

CARL. Derhen, hvor det gaaer løs. Jeg vil ikke sidde her og bare læse om det.

PLEMONT. Er Du blevet gal?

CARL. Naar jeg har den Lykke at opleve en Verdensbegivenhed, saa er det ogsaa min Pligt at drage al den Nytte ud af den, som jeg er i Stand til.

PLEMONT bruser op. Nytte? — Lykke? —

CARL. Ja, skaffe mig al den personlige Udvikling, jeg kan faa — som Øjenvidne.

PLEMONT. Og saa skulde *jeg* — for *din* personlige Udviklings Skyld — udsætte mig for en forceret Rejse paa over sex og tredive Timer! — for ikke at tale om, at en saadan Expedition kan blive farlig for Liv og Lemmer.

CARL. Der er ikke et Menneske, som har tænkt paa *Dig*.
Jeg har telegraferet til Max, at han møder

mig paa Krigsskuepladsen om tre Dage. Og nu gaaer jeg op og pakker mit Tøj.

ind i Spisesalen.

PLEMONT efter ham. Ikke en Cent faaer Du til den Rejse. Er det maaske *dine* Penge? Og hvem veed, hvorlænge jeg *har* nogen! Nu falder alle Kurserne. Jeg mister maaske Halvdelen af min Formue. Trøstende sig selv. Hvis jeg ikke havde mine gode Prioriteter — —

Han er borte.

Lang Pause.
Baade Marke og Brünn gaaer op og ned.
Anthio sidder i en Stol og stirrer i Løbesedlen.

BRÜNN bryder tilsidst ud. Pengene! Pengene! de forbandede Penge! — naar Menneskene blot i Tide havde afskaffet *dem!*

Men nu har de da endelig fundet en kraftig Maade at fordele dem paa.

MARKE slaaer ud med Haanden, i en opgivet Tone. De har ikke seet nogen Udvej! De har *maattet* have Luft!

Da Brünn seer paa ham.

Ja, det maa man jo tro, hvis man overhovedet skal kunne holde ud at tænke paa *det,* der nu skeer.

BRÜNN. Det er ikke saa meget det, der skeer.

MARKE. Ikke det, der skeer? — alle de unge Mennesker!

BRÜNN. Død og Sorger, det er ikke det Værste. Der er noget Rent og Sundt ved store Smerter. De giver Fysiognomi.

Nej — det, der kommer bagefter! Børnene, der ikke kan *føle* de Smerter, men som alligevel *skal* føle dem, fordi Forældrene vil have det. Børnene — det er det Værste.

Og alle Skillevæggene, som vil blive dobbelt saa tykke! og alle Grænseskjellene, som vil blive gravet dybt, dybt ned! — al den Tid, al den sørgelige Tid, det vil tage, inden Verden igjen kan begynde at tænke en lille Smule paa sig selv.

Stilhed.

MARKE. Naar troer Du, vi kan have nye Efterretninger?

BRÜNN. Neppe før imorgen.

MARKE. — Mon de ikke skulde have et Landkort her paa Hotellet?

BRÜNN. Vi kan jo se ad.

MARKE til Anthio.: Gaaer De med?

ANTHIO. Hvorhen?

MARKE. Ind at se paa Krigsskuepladsen.

ANTHIO rejser sig. — Har De en Togliste?

MARKE. En Togliste? — Ja. Vær saa artig.

Han rækker ham den.

Hvad vil De med *den?*

ANTHIO. Jeg vil se, naar Aftentoget gaaer.

MARKE. Aftentoget? — Hvorfor vil De *det?*

ANTHIO. Jeg tager hjem.

BRÜNN med et Sæt. *Hvad* gjør De?

ANTHIO. Jeg rejser.

MARKE. *Rejser* De?

ANTHIO. Saasnart jeg kan komme herfra, ja.
De maa undskylde, Hr. Brünn, jeg kan altsaa ikke benytte mig af Deres elskværdige Tilbud.

MARKE. Men Menneske dog — hvad er det, De siger — —?
— Vil De tage hjem? — *De?*

ANTHIO. Ja.

MARKE. De *kan* jo slet ikke komme hjem.

ANTHIO. Naar jeg gaaer med, saa kan jeg.

MARKE. Naar De gaaer med? — *Vil* De da gaa med?

ANTHIO. Ja.

MARKE. Gaa med —? *De* —?

ANTHIO. Ja.

MARKE. Men i Himlens Navn! af hvad Grund? Husk dog paa, hvad det er, De har gjort. De har forladt Deres Land netop, fordi De *ikke* vilde —

ANTHIO. Ja.

MARKE. Og naar saa Krigen kommer, saa tager De *alligevel* hjem!

ANTHIO peger paa Løbesedlen; hans Stemme ryster. Efter *det,* der er skeet, *her* — en saadan Lumpenhed! — ja.

MARKE. De faaer ikke Lov, ikke paa nogen Maade. Vender sig til Brünn. Har Du hørt noget Lignende?

Til Anthio.

Nej, sæt Dem nu ned. Det er saadan en øjeblikkelig Ophidselse. Det er ganske naturligt for Resten. Men brug dog Deres Fornuft.

Indtrængende.

Jeg troede, at De een Gang for alle havde gjort op med Dem selv, hvad det er, det kommer an paa — for *Dem.*

ANTHIO tager sig om Øjnene; svarer ikke.

MARKE. Og hvis *De* pludselig er blevet tvivlende angaaende den Ting, saa spørg blot *mig;* jeg er ikke i Tvivl.

De Modeller, De har viist mig, — ja, jeg har ikke sagt Dem det før — for man skal ikke sige saadan Noget — men nu tvinger De mig ligefrem — de er epokegjørende, saavidt *jeg* forstaaer.

ANTHIO seer paa ham i stærk Bevægelse.

MARKE. Og Forholdene kunde jo aldrig arte sig gunstigere for Dem end her.

Det træffer sig saa heldigt, at jeg kan føre Dem sammen med en Mand, paa hvis Ejendom netop de Arbejdsvilkaar er til Stede, som De ønsker Dem, og som med den mest levende Interesse vil følge Dem i Deres Forehavende —

ANTHIO staaer og seer i Toglisten. Ja, det er Altsammen sandt —

MARKE. Og alligevel, alligevel kan De tænke Dem —!

Med stor Kraft.

De *maa* simpelt hen ikke udsætte Deres Liv. Saalænge jeg har Stemme til at raabe med, saa vil jeg gjøre, hvad jeg kan, for at forhindre det.

Vender sig til Brünn.

Har jeg ikke Ret?

BRÜNN seer fra den Ene til den Anden. Eet er jo naturligvis, at man tager Afstand fra alt det Væsen, som er til for Krigens Skyld — et Andet, at Krigen *er* der.

MARKE heftigt. Giver Du ham Medhold?

BRÜNN. Livet kjender ingen absolute Værdier, kjære Ven. Alting afhænger af Omstændighederne.

Den unge Mand har vel Nogen hjemme, som han holder af —?

MARKE. De kan jo flytte til *ham.* — Hans Hjem er her. Og her vil Ingen komme og skyde det i Grus.

ANTHIO. Jeg kan ikke modsige Dem, Hr. Professor.

Jeg *veed kun,* at jeg vilde ikke kunne sove en Nat til paa dette Sted. Jeg vilde ikke kunne arbejde — ikke kunne tænke roligt.

Tak for Alt, hvad De har sagt mig. Jeg takker ogsaa Dem, Hr. Brünn.

Han giver dem Haanden.

Det har været en dejlig Dag for mig — sammen med de to Herrer. Men De undskylder. Jeg maa afsende et Telegram.

bort.

Marke gaaer op og ned.

Brünn staaer og seer efter Anthio.

MARKE standser omsider. Hm. Ja. Underligt nok.
Jeg troer, jeg selv i hans Sted vilde have gjort ganske det Samme.

TREDIE SCENE

NUMMER 45

EN UGESTID DEREFTER

HOVEDSTADEN JERNBANESTATION

Mægtig Hal med Kuppel af Jern og Glas.

Fra brede Gallerier ovenover, hvor Udgangene findes, med Ventesale, Restauration og Butikker, fører mægtige Trapper ned til en Række paralelt løbende Perroner. Paa to af disse holder lange Tog, bestemte til Militærtransport.

Klokken er ti om Formiddagen. Det er Graavejr udenfor.

Der er vild Uro og Tummel af de mange Soldater, der skal afsted. Kompagni ankommer efter Kompagni. De samles foran deres Coupéer og faaer derpaa Lov til at træde af og tage Afsked med deres Nærmeste, som i utaalmodige og spørgende Klynger uafbrudt strømmer til.

Gallerierne ovenover er fulde af Skuelystne.

Blandt disse Sidste sees ROZEL og HARMAN, begge civilklædte. De bevæger sig fra Gallerierne ned ad den nordre Trappe.

Trængselen bliver meget stor efterhaanden.

HARMAN. Han er med her, siger De?

ROZEL. Ja.

HARMAN. Lad os se at finde ham. Det vil more mig at hilse paa ham.

Nede paa Perronen, til en Underofficer, meget høfligt.

Hvad Tid gaaer Toget, Hr. Officer?

UNDEROFFICER. Kommandoet afgaaer Klokken 10,25 præcis.

HARMAN. Saa har vi god Tid. — Tak.

Han gaaer videre med Rozel.

Har De seet ham?

ROZEL. Flygtigt, paa Gaden igaar.

Han leer.

De havde nær .... nær putter ham i Hullet, da han kom og meldte sig.

HARMAN. Saa? — Ja, efter Loven burde han vel ogsaa — han maa vel betragtes som Desertør.

ROZEL. Og det var nok kun — det var Kronprinsens personlige Intervention, der bevirkede, at han strax blev sat paa fri Fod.

HARMAN. Ja saa. Gaaer han nu den Vej?
Mon De ogsaa er rigtigt underrettet?

ROZEL. Jeg veed det fra Rudin, som havde talt med ham selv.
Og det er nok ogsaa Kronprinsen, som har skaffet ham Plads i Ingeniørkorpset, der skal med ned til Ste. Marie.

HARMAN baner sig Vej mellem Soldaterne. Hør, hvor Folkene er arrige, fordi de skal afsted. Hør bare! rap! rap! rap!

ROZEL. Ja — Ordren er jo kommen bag paa dem, ligesom de stod ud af Sengen.

HARMAN. Jeg lugter Svovl, som han siger, Mephistopheles!

— Hvad var det, De sagde? — Ingeniørkorpset? er der Brug for Ingeniører dernede?

ROZEL. Byen har jo Forter. Og nu er de nok blevet bange for — — de gamle Mure kan nok ikke holde, naar vi fyrer vore egne Kanoner af. Ja, det har jeg da ladet mig sige.

HARMAN *taler meget højt.* Hm, det er en net Redelighed. Nu har vi forberedt os paa den Krig i hele min Levetid. Og naar den saa endelig kommer, saa er Legetøjet i Stykker indvendig, Altsammen —

ROZEL. Hys! er De gal! — Jeg vil sgu ikke gaa med Dem.

De gaaer videre.

En SLAGTERMESTER og hans KONE arbejder sig frem gennem Stimmelen henimod deres Søn, som de efter en Del Søgen endelig har faaet Øje paa. Konen kommer først.

KONEN. Hans! Hans!

De mødes ved fælles Hjælp.

Sikken Forskrækkelse! hvad er der dog paa Færde! — Jeg staaer og skal lige til at gaa ud, saa ringer Telefonen —

Er der skeet nogen Ulykker?

HANS *vigtig.* Det er ikke Andet, end at vi skal ud

og danne Kystlinie, for hvis de skulde prøve paa at gaa i Land ved Ste. Marie.

SLAGTERMESTER meget rolig. Kan Du høre, Moer, det var akkurat det, som jeg bildte mig ind.

KONEN. Troer Du da, de prøver paa *det,* Hans?

HANS. Ikke Tale om. Det kan slet ikke lade sig opføre. Der er jo de store Forter.

KONEN. Gudskelov da!

HANS. Der skeer ikke *os* Noget. Det er *dem* ude paa Søen, der kommer til at afgjøre det, ligesom forleden.

KONEN. Gudskelov da! Gudskelov da!

En MAND og KONE med stor Familie arbejder sig gjennem Trængselen.

MANDEN. Undskyld — er det fjerde Kompagni her?

HANS. Det er ovre paa den anden Perron.

MADAMMEN. Herre Gud — det var jo nok det, jeg sagde!

MANDEN. Du sagde — Du sagde —!

MADAMMEN. Bliv ved at spørge Dig for, Faer.

De stormer videre.

En DETAILHANDLER af Slagterens Bekjendtskab er imidlertid kommen hen imod ham.

DETAILHANDLER. Naa, I *har* fundet jeres. Min er slet ikke kommet endnu.

SLAGTERMESTER. Der er ikke megen Tid at give bort.

DETAILHANDLER til Hans. Siig mig, er det her, at Kronprinsen starter?

HANS. Ja. Hans kongelige Højhed er min øverste Chef. Det er *ham*, vi venter paa.

SLAGTERMESTER smigret. Saa? er han *det?* Det vidste jeg ikke. Men det maa jo siges at være meget ærefuldt.

Saa bliver der ogsaa nok passet paa.

HANS. Passet paa?

SLAGTERMESTER. Jeg mener, saa holder man sig mere saadan — passiiv.

DETAILHANDLER trækker ham i Ærmet, peger ind i Stimmelen. Du — kan Du se ham der?

SLAGTERMESTER. Ja. Er der Noget ved *ham?*

DETAILHANDLER. Det er den rige Fabrikant Hey, der har tjent over hundrede Tusind paa Forbindstoffer siden den første. Det kan nok

være, han har spekuleret med det rigtige Næseboer.

SLAGTERMESTER. Saa? hvordan *det?*

DETAILHANDLER. Han har ikke gjort Andet end lave hvide Gardiner hele sin Levetid. Men i det sidste Halvaar — vupti! Skeen i en anden Haand! ikke Andet end Bind og Gaze og Bandase, og hvad det Skidt hedder. Saa der var jo Noget at ta' af, nu, da Krigen brød ud. Var den *ikke* kommet, saa havde det været Fallit.

Det er *det,* man kalder, at Noget slaaer til — hvad? Men der hører Karakterstyrke til at vove det. De siger ogsaa, han bliver dekoreret i den Anledning.

AVISDRENGE kommer i fuld Fart ned ad Trapperne, raabende og skrigende.

AVISDRENGE. Nyt fra Krigsskuepladsen! den fjendtlige Flaade har trukket sig tilbage! Nyt fra Ste. Marie!

En Klynge SOLDATER samles om en Kammerat, der har faaet fat i en Seddel. De staaer og seer over Ryggen paa hverandre.

FØRSTE SOLDAT som har Seddelen. Kan I huske, hvad der stod paa *den* fra igaar?

ANDEN SOLDAT. Der stod, at den fjendtlige Torpedoflaade var i Sigte fra Cap Lynn.

FØRSTE SOLDAT. Og nu er de dampet Nordpaa.

TREDIE SOLDAT. Det er, fordi de har hørt, at *vi* kommer.

FØRSTE SOLDAT. Sludder! hvor skulde de have hørt *det* fra?

FJERDE SOLDAT. Maaske vi faaer Kontraordre.

ANDEN SOLDAT smiler. Der er nok En, der kunde have Lyst til at blive i Byen —?

FJERDE SOLDAT. Jeg veed et Par Piger, der vilde blive glade.

ANDEN SOLDAT. Ja, det tynder jo ud for dem efterhaanden.

FØRSTE SOLDAT slaaer i Seddelen. Det er ikke Andet end Spilfægteri. Saadan har de jo baaret sig ad hele Tiden, lige siden de fik Klø i den første Træfning. De kommer og siger Goddag med et Par lange Pifter, og saa damper de Nordpaa. Det er en ren Skandale.

Man gaaer jo Gud hjælpe mig her og bliver ligesaa nervøs i Sokkerne af alle de Præmisser, de laver.

FJERDE SOLDAT. Det bliver maaske slet ikke til Mer med hele Krigen.

FØRSTE SOLDAT stærkt. Det kan De Fanden ta'

mig ikke være bekjendt, nu, de endelig har begyndt.

ANDEN SOLDAT til fjerde Soldat. De spilder jo mange Millioner hver eneste Dag.

FØRSTE SOLDAT ligesaa. De spilder *mine* Spareskillinger og dine og vores Allesammens — det er, hvad de gjør!

De afbrydes af en Del SORTKLÆDTE MÆND OG KVINDER, som gaaer rundt med gudelige Traktater, som de stikker i Hænderne paa Soldaterne.

DE SORTKLÆDTE. Tænk paa din Frelse! tænk paa Jesus Christus!

FØRSTE SOLDAT. Hvor meget?

EN SORTKLÆDT. Den koster Ingenting.

FØRSTE SOLDAT. Nej, jeg kan tænke *det!* Det er Noget, vi faaer for at tie stille! hvad? seer i Heftet. Og der er sgu Billeder ovenikjøbet.

TREDIE SOLDAT som ingen Traktat har faaet. Det er alligevel nyttigt at have saadan en at læse i.

ANDEN SOLDAT. Vil Du have *min?* Værs'go. Giver ham sit Hefte. Jeg bliver kun trist af det.

FJERDE SOLDAT staaer og læser. Du skulde ta'e og lægge den ind paa dit bare Bryst. Det gjør *jeg.*

FØRSTE SOLDAT. Ha, ha! Han troer min Sa-

lighed, at Kuglerne har Respekt for en Lap Papir.

FJERDE SOLDAT. Hvad veed *Du* om *det?* Gud er alle Vegne, og han er først og fremmest til Stede i sit eget Ord.

FØRSTE SOLDAT. Det har jeg ikke Noget imod. Men derfor behøver man vel ikke at blive til et Pattebarn.

FJERDE SOLDAT. Krigstider, det er Noget for sig. Det staaer der ogsaa her.

Han læser op af Traktaten.

„I disse fortvivlede Tider er der Kræfter i Virksomhed, som vi ikke kjender til Hverdag. Thi Gud er paa sær og underfuld Maade aarvaagen for sine Børn."

FØRSTE SOLDAT. Det maa være dernede, hvor *Du* er fra. Her har vi ikke mærket Noget til det.

Musikkorpset spiller Nationalsangen.

EN GROSSERER der staaer sammen med sin Kone og Søn. Gudskelov! Det er *det*, vi har savnet hele Tiden.

FRUEN. Ja, blot de vil spille, saa er det strax, ligesom man forstaaer det Hele meget bedre.

SØNNEN som er Soldat. Du faaer maaske ligefrem Lyst til selv at gaa med, Fader?

GROSSERER. Der er nok Ingen, der vil *ha'e* mig med, desværre.

SØNNEN. Munderingen er til Tjeneste, vær saa artig. Jeg skal nok besørge Forretningerne.

GROSSERER. Forretningerne! Forretningerne!

SØNNEN. Pas endelig paa ham, lille Moer, mens jeg er borte. Han maa ikke sælge et eneste Papir paa egen Haand, selv ikke om de gaaer ned i 35. De skal nok gaa op igjen. Hellere leve af Katte og Hunde saa længe.

Ja. Nu har jeg altsaa gjort Testamente.

GROSSERER. Jeg tænker paa mit Land og ikke paa min Forretning.

SØNNEN. Du tænker bedst paa dit Land ved at tænke fornuftigt paa din Forretning.

GROSSERER. Skal vi ogsaa staa her og skjænd's, hva'?

FRUEN. Hys, hys! Fa'er —

GROSSERER. Og med den Slags Tanker i Hovedet bilder Du Dig ind, at Du kan sejre over Fjenderne!

SØNNEN. Der er Ingen, som sejrer. De maa blot se at faa ødelagt et Par af Dreadnoughterne, for Skams Skyld — hvis det overhovedet er muligt. Det første Forsøg var jo ret mislykket.

GROSSERER. Bliver Du ved paa den Maade, saa gaaer jeg hjem.

Et nyt Kompagni kommer ned paa Perronen.

SØNNEN. Der er Fler endnu. Og alle vi skal have Plads i det samme Tog! Der bliver, hvad man kalder frisk Lugt i Coupéerne.

HARMAN og ROZEL har efter nogen Søgen fundet ANTHIO, som staaer nedenfor den nordre Trappe, spejdende op ad denne. Han er i Uniform.

En Klynge UNGE OFFICERER og yngre CIVILKLÆDTE HERRER staaer i Nærheden.

HARMAN hilser. Goddag, Hr. Ingeniør.

ANTHIO gjenkjendende. Hvadbehager? — Harman! — og Rozel!
Men hvor har De gjort af Uniformerne?

HARMAN. Jeg er her som Krigskorrespondent.

ROZEL. Og jeg blev kasseret.

HARMAN meget venlig. Velkommen tilbage.

ANTHIO. Tak.

HARMAN. Ankomsten har nok ellers ikke været saa ublandet behagelig, efter hvad *jeg* har hørt —?

ANTHIO lidt kort. Jeg beklager mig ikke.

HARMAN. Da burde De sandelig gjøre det. Det er jo et komplet latterligt Ceremoniel.

At tænke sig! — *der* kommer De hjem som god Patriot og stiller Deres Kræfter til Fædrelandets Disposition, og saa putter man Dem i Cachotten.

ANTHIO som før. De er forkert underrettet, Harman.

HARMAN. Saa? det plejer jeg ellers ikke at være.

— Ja, undskyld; misforstaa mig ikke. Naar jeg henvender mig til Dem, saa skeer det i Venlighed, fordi jeg tænkte mig, at jeg muligvis kunde være Dem til Nytte.

ANTHIO. Hvorledes?

HARMAN. Jeg er Journalist, som De sagtens erindrer, ved et Blad, som ikke er bange — heller ikke under disse Forhold.

Og *De* har jo heller ikke plejet at være bange — før i Tiden. Jeg kan gjøre et fortræffeligt Nummer ud af den Historie, hvis De ønsker det.

ROZEL. Pas paa. Der staaer et Par Officerer lige herved.

ANTHIO. Mange Tak, Harman. Jeg trænger ikke til Deres Hjælp.

Han begynder at arbejde sig op ad Trappen, hvor han seer MONA og GEMMA komme; men kan, paa Grund af Trængselen, kun vinde langsomt fremad.

HARMAN raaber op efter ham. Om Forladelse! — Jeg glemte, at De har faaet fin Protektion siden sidst. Stærkere. Men havde *jeg* været *Dem,* Gud hjælpe mig — jeg havde ladet mig arrestere!

ROZEL. Harman! Harman dog!

HARMAN som før. Det havde der været Konsekvens i! Det gjorde *jeg* — dengang!

ROZEL. Det er jo slet ikke sandt, Harman.

HARMAN bestandig højrøstet. Er det ikke sandt? Jeg var et halvt Aar i Scint. Det er det værste *Hul,* noget Menneske kan blive sat i.

Hans Optræden har vakt Opsigt.

CIVILKLÆDT HERRE til et Par yngre Officerer. Det er for galt. Hvad er det for et taktløst Menneske?

YNGRE LIEUTENANT foragteligt. Aa, det er en Journalist.

CIVILKLÆDT HERRE. Jeg kunde tænke det.

HARMAN vender sig udfordrende mod Lieutenanten. Ganske rigtigt. Til Tjeneste. Mit Navn er Harman, Journalist ved „Excelsior“.

YNGRE LIEUTENANT. Tak. Vi kjender Dem nok.

ROZEL lister af.

HARMAN. Og De? — hvem er *De?*

YNGRE LIEUTENANT farer op. Hvem *jeg* er?

HARMAN. De hørte maaske, at jeg nævnede mit Navn. Almindelig Høflighed plejer at forlange, at *De* til Gjengjæld nævner mig Deres.

ÆLDRE LIEUTENANT træder ud af Gruppen. Jeg troer, De gjør bedst i at fjerne Dem, Hr. Harman, snarest mulig.

HARMAN. Ja saa. Perronen her er maaske militært Territorium?

ÆLDRE LIEUTENANT. Vi staaer her i en alvorlig Anledning. Og vi forlanger, at De respekterer Stemningen.

Han gaaer fra ham.

HARMAN efter. *Hvilken* Stemning, med Forlov? Er det Folkestemningen, De mener? — Jeg troer nok, at *jeg* repræsenterer Folkestemningen ligesaa godt som De, selv om jeg ikke længer har Kræfter til at trække i en Uniform.

YNGRE LIEUTENANT vender sig. Kræfter?

FLERE HERRER til Officeren. Indlad Dem ikke —

HARMAN. Ja. Kræfter.

Har *De* maaske været i Scint?

Officererne fjerner sig.

Nej, De skal nok vogte Dem. Men det har *jeg*. Og jeg kom tilbage — dødssyg!

Han vender sig til de Omstaaende.

Det er mageløst. Militæret troer, at Stemning, det er Noget, *de* har Patent paa. Det er Noget, de faaer uddelt af Regeringen — ligesom Ridderkors!

Han skriger op.

Men nu skal *jeg* sige Dem Stemningen, mine Herrer!

Havde Regeringen drevet en *mindre fædrelandsfjendsk* Politik ovre i Scint, saa vilde aldrig nogen fremmed Magt have fundet Lejlighed til at angribe os, og saa var denne forfærdelige Ulykke ikke kommet over Landet!

Mange Stemmer for og imod. Stor Tumult.

HARMAN arbejder sig med en stolt Mine gjennem Mængden.

Imidlertid har ANTHIO truffet MONA, som ved GEMMAS Arm er kommet ned ad den nordre Trappe.

Han og Damerne styrer ned mod den søndre Ende af Perronen, hvor Trængselen er mindre.

Anthio har sin Moder under Armen og taler smilende og indtrængende til hende.

ANTHIO klapper Monas Haand. — Er Du nu rolig?

MONA *som er meget bleg.* Ja.

ANTHIO *smiler.* Jeg skal ud paa et Sted, hvor jeg kan gøre Nytte. Jeg skal arbejde, ikke slaaes.

MONA. Ja.

ANTHIO *tager sit Kort frem, og vender sig til Gemma.* Her er min Adresse. Nummer 45. Ingeniørkorpset.

Du maa skrive til mig, Gemma, hver eneste Dag.

De gaaer videre i Trængselen.

Nu er alle Kompagnier kommen til Stede.
To ÆLDRE OFFICERER, som hører til de sidst Ankomne, gaaer op og ned foran Togets Salonvogn.

FØRSTE OFFICER. De har ganske Ret. Og jeg kan betro Dem, at Stabschefen er af samme Mening. Jeg veed, at han endogsaa har gjort Henstillinger til Ministeren.

ANDEN OFFICER. Saa?

FØRSTE OFFICER. Jeg tröer overhovedet ikke, at der er en Eneste af os Alle, der forstaaer Nytten af denne Kystlinie. Allestedsnærværende kan vi jo *dog* ikke være. Der er jo altid Mulighed for en Landgang — hvis Flaaden ikke er i Stand til at forhindre det.

ANDEN OFFICER. Ja.

FØRSTE OFFICER i en overlegent-anerkendende Tone. Men det er der jo absolut ingen Grund til at formode. Flaaden har gjort sine Sager fortræffeligt.

ANDEN OFFICER i samme Tone. Gudbevares. Den har været paa Pletten lige fra det første Øjeblik.

FØRSTE OFFICER kniber Øjnene sammen. Ministeren har sikkert ogsaa selv haft en Fornemmelse af, at Situationen kunde give Anledning til Kritik.

ANDEN OFFICER. Troer De?

FØRSTE OFFICER nikker. Det er derfor, han har bevæget hans kongelige Højhed til at tage Overledelsen i sin Haand.

ANDEN OFFICER. Hm —

FØRSTE OFFICER smiler. Nu seer det jo i hvert Fald ikke ud længer, som om vi kun var — „Flaadeadjudanter".

ANDEN OFFICER lidt efter. Det er mest min Kone, jeg staaer og tænker paa. Hun ligger syg. Og De kan jo begribe, at dette pludselige Opbrud just ikke skal gjøre hende raskere.

Der *er* jo dog heller ingen sund Sans i at give os to Timer til at ordne os i, naar der ikke er

fjerneste Udsigt til, at Situationen kan forandre sig i de første fire og tyve.

FØRSTE OFFICER. Den pludselige Ordre skyldes, efter hvad *jeg* har hørt, Kronprinsen personlig.

ANDEN OFFICER retter sig uvilkaarligt. Ja saa.

FØRSTE OFFICER. Der menes, at han vil fremtvinge en Afgjørelse — et Angreb —

ANTHIO har med sine Damer flere Gange passeret Officererne.

GEMMA som hører de sidste Replikker. Hører Du, hvad de siger, Anthio?

ANTHIO. Ja. Og det er jo godt, hvis det kan ske.

GEMMA. Troer Du?

ANTHIO. Kronprinsen har friske Øjne og en modig Haand. Det er en Lykke for Landet.

GEMMA. Fader er ikke af den Mening.

ANTHIO. Nej. Han *seer* ikke saa godt længer.

GEMMA. Hvorfor siger Du *det?*

ANTHIO staaer og seer sig om. — Hvad Indtryk har Du af Folk?

GEMMA. Af Stemningen? —

Fader siger, den er god. Men han synes ikke om, at Tropperne skal sendes bort.

ANTHIO med et haardt Smil. Der er ikke to Mennesker, der har det samme Udtryk i Ansigtet.

GEMMA. Det kan Du da heller ikke vente.
Hver tænker paa sine og er angst for *dem*.

MONA smiler. Der er ingen Grund til at være angst.

GEMMA lidt efter. Din Moder seer daarlig ud, Anthio.

ANTHIO seer paa Mona. Moder rejser ud til Miramare nu, naar jeg tager bort.

til Gemma.

Vil *Du* følge med hende?

GEMMA. Jeg vilde gjerne. Men jeg troer ikke, Fader vil synes om det. Han har Kommando her i Byen. Og jeg er med i flere Kommitéer.

ANTHIO. Men senere — naar jeg kommer tilbage — maaske Du saa kan tage til Miramare og møde mig der?

GEMMA. Ja. Med Glæde.
Hvorfor vil Du have os *derud,* Anthio?

ANTHIO. Fordi jeg gjerne paa den Dag vil kunne samles med alt det, som jeg holder mest af i Verden.

Det er først paa den Dag, Gemma, at jeg for Alvor kommer hjem.

Hvisken og Raab bebuder Kronprinsens Ankomst.

KRONPRINSEN kommer, fulgt af sin Stab, ned ad den Trappe, ved hvilken Anthio staaer. Han er i Generals-Uniform.

Der gjøres overalt Plads for ham. Han hilses med Leveraab.

Da han gaaer forbi Mona og Anthio, gjengjælder han deres Hilsen.

ANTHIO. Han saae os.

MONA. Han smilede, fordi han troer, han har hjulpet mig.

ANTHIO. Det er *hans* Skyld, at jeg kommer med her. Saa har han jo ogsaa gjort det.

MONA. Lad os haabe det, Anthio.

Der raabes fra BEFALINGSMÆNDENE over begge Perroner:

Alle Mand paa Plads!

Stor Uro og Forvirring med heftig Afskedtagen, inden Soldaterne finder deres Pladser.

Naar dette er skeet, spiller Musiken Nationalsangen, mens alle Kompagnier staaer Ret foran deres respektive Coupéer.

Kronprinsen staaer med sin Stab midt paa Perronen.

Ved Kommandoraab fra Officerer og Befalingsmænd skaffes der Stilhed overalt, da Kronprinsen giver Tegn til, at han vil tale.

Gradvis døer al Støj bort, saa at hans Ord høres tydeligt overalt.

Ogsaa Gallerierne er fulde af lyttende Skarer.

KRONPRINSEN. Soldater!

Naar jeg idag forlader Hovedstaden for at opslaa mit Kvarter i Ste. Marie, saa gjør jeg det i

Følelsen af, at de Dage, der kommer, vil medføre Begivenheder, hvis vidtrækkende Betydning for Folk og Land Ingen af os i Øjeblikket er i Stand til at oversee. Og jeg ønsker, i Timer, der kan blive afgjørende for Tusinders og atter Tusinders Fremtid, at være *der* til Stede, hvor det største Ansvar vil komme til at hvile.

Men ogsaa *I* har et Ansvar. Hver Eneste iblandt Jer har det. Og den, der ikke føler Vægten af det, han har tabt sin Sag. Men den Enkeltes Sag er ikke hans egen. Hans Sag er Alles, og Alles er hans. Bølgerne er mange, men Havet er kun eet. Det Ord skal I tage med Jer, og det Ord skal I huske.

Raab saa et Leve for jert Land nu i Afskedens Time. Og lad os selv og dem, der bliver tilbage — lad os Alle, gjennem vore Stemmer, der klinger sammen i Raabene, fornemme Styrken af den Samfølelse, der skal bringe os Sejr.

Et Leve for vore Hjem! et Leve for vort Land!

Stærke, gjentagne Leveraab, under Touche af Musiken.
Derpaa tager Kronprinsen og hans Officerer Plads i Togets Salonvogn.

NYE KOMMANDORAAB. Alle Mand paa Plads i Coupéerne!

Soldaterne fylder Togene.

De Afskedtagende stormer hen til Vinduerne for endnu en Gang at sige Farvel og trykke Hænder.

Stemningen er pludselig blevet bevæget. Kronprinsens Ord har bragt Taarer i de Flestes Øjne.

MONA og GEMMA staaer sammen.

I sidste Øjeblik før Togets Afgang gaaer Mona hen til den Vogn, i hvis Vindue Anthio staaer, og trykker hans Haand.

Under nye Leveraab forlader Togene, med faa Minutters Mellemrum, Perronerne. Der vinkes fra de Tilbageblevne i bevæget Uendelighed.

Saasnart Togene er forsvundne, rangeres der nye, og nye Kompagnier og nye Afskedtagende fylder Perronerne.

FJERDE SCENE

HJEMME

FAA DAGE DEREFTER.

LAZARET I EN KYSTBY.

I et stort, lyst Hospitalsrum staaer Seng ved Seng i to lange Rækker, med en Gang imellem.

I Sengene ligger saarede Soldater, nogle stille hen, men de fleste jamrende sig i en fortvivlet, opgivet Tone. Sygeplejersker færdes ud og ind. Solen skinner paa de nedrullede Gardiner, der bevæger sig sagte frem og tilbage, da Vinduerne staaer aabne bagved.

Foran det store Rum, adskilt fra dette ved en bred Skydedør, er et ganske lille Værelse, hvori der staaer et Par Instrumentskabe, en kort Chaiselongue og et Par Stole. Et Skelet af en Seng staaer henne ved den ene Side, hvor Vinduet er, og bag Sengen et sammenfoldet Skjærmbrædt. En Dør fører paa den modsatte Side ud til en Korridor.

Det er Eftermiddag, henad Aften. Solen skinner ind ad det aabne Vindue.

EN UNG HOSPITALSPIGE staaer og gjør i Stand i det forreste Værelse.

ALICE, en lille elleveaars Pige, i en tarvelig Rejsedragt, stikker Hovedet ind ad Døren fra Korridoren og seer sig om.

Da Pigen ikke bemærker hende, gaaer hun helt ind og lister sig hen imod den aabne Skydedør, saasnart hun mærker, at der ligger Syge i Rummet indenfor.

PIGEN vender sig. Hvem er *det?* —Hvad vil *Du?*

ALICE. Undskyld —

PIGEN gaaer hen til hende. Hvorledes er *Du* kommen ind her?

ALICE. Jeg har spurgt mig for hele Tiden; men der er Ingen, der kan sige mig Besked.

PIGEN. Du kan ikke være her. Det kan ikke gaa an.

ALICE. Maa jeg ikke nok se, om min Broder ligger derinde?

PIGEN. Din Broder?

ALICE. Ja, han stod paa Listen over de Saarede. Vi saae det i Avisen igaar Aftes.

Kan jeg ikke nok faa Lov? Jeg er rejst hele den lange Vej.

PIGEN. Hvorfra?

ALICE. Inde fra Hovedstaden.

PIGEN. Alene?

ALICE. Ja. Moder havde ikke Tid før paa Søndag. Men *jeg* kunde nok.

Troer De slet ikke, De kan hjælpe mig?

EN SYGEPLEJERSKE, som har hørt Barnestemmen, kommer til fra Sygerummet.

SYGEPLEJERSKEN. Hvem er *det*?

PIGEN. Frøkenen maa undskylde.

Det er en lille Pige, som er rejst hertil for at se til sin Broder.

SYGEPLEJERSKEN. Du maa gaa ned paa Kontoret, min lille Ven.

ALICE. Der har jeg været. Men jeg kunde ikke forstaa, hvad de sagde.

Hun tager et Papir frem.

Her kan De læse, baade hvad han hedder, og hvor han staaer. Moder har skrevet det op paa en Seddel.

Mens Sygeplejersken læser.

Aa, jeg beder Dem saa bønligt, Frøken — hvis jeg blot maatte kigge ind ad Døren derhenne — bare kigge! Jeg skal gaa ganske stille.

SYGEPLEJERSKEN seer i Seddelen. Ingeniørkorpset?

ALICE. Ja, han staaer ved Ingeniørerne. Han er saa flink.

Og vi kan slet ikke forstaa det. For Ingeniørerne, de er jo ikke med til Søs.

EN PLEJEMODER er kommet til fra Sygerummet.
Sygeplejersken viser hende Seddelen.

SYGEPLEJERSKEN. Det er en lille Pige, som leder efter sin Broder.

ALICE mens Plejemoderen læser. Naar jeg bare kunde faa ham at se, saa kunde jeg godt naa at tage hjem

med Aftentoget, og saa kan Moder faa at vide, hvordan han har det, inden hun gaaer i Seng.

PLEJEMODEREN forretningsmæssigt. Jeg troer ikke, Manden lever.

ALICE. Troer De ikke, han *lever?* —
Jamen han stod *kun* mellem de Saarede. Det var Moder netop saa glad for.

PLEJEMODEREN til Sygeplejersken. Vi fik kun indlagt *to* derude fra Fortet. De blev begge opereret i Gaar ved Tretiden, og den Ene døde under Operationen.
Det maa have været ham her.

ALICE. Aa nej, det maa De ikke sige. Han er ikke død. Vil De ikke nok se efter en Gang til?

SYGEPLEJERSKEN. Stakkels lille Ven. Jeg troer desværre ikke, vi kan hjælpe Dig.

ALICE. Hvor er han da henne nu, hvis han er død?

PLEJEMODEREN. Han er hos Gud, mit Barn.

ALICE. Jamen jeg mener — kan jeg ikke faa ham at se?

PLEJEMODEREN til Pigen. Gaa *De* med Barnet.
Og forsøg, om De kan finde Præsten. Han

maa tage sig af hende. Han veed vel ogsaa, om Broderen er begravet.

ALICE grædende. Moder troer det ikke, hvis jeg ikke har seet ham.

Pigen tager hende ved Haanden og gaaer med hende.

PLEJEMODEREN. Det er ganske uforsvarligt at sende saa smaa Børn alene afsted. Man *kan* jo ikke hjælpe saadan et lille Skind, hvor gjerne man saa vilde.

Hun seer sig om.

— Naa, her skal altsaa —?

SYGEPLEJERSKEN. Ja, saavidt jeg har forstaaet, saa skal netop den Anden af Ingeniørerne —

PLEJEMODEREN. Rigtigt. Patienten er en Ven af Doktor Ernst. Det kan altsaa ikke være *ham,* Barnet talte om. Det var jeg strax klar paa.

SYGEPLEJERSKEN. Der kommer de med ham.

Hun og Plejemoderen gaaer ind i Sygerummet.

Ned igjennem Lazarettet kommer to Portører bærende en Patient paa en opredt Baare.

ERNST gaaer foran og viser Vej. EN SYGEPLEJERSKE følger efter Baaren. Denne bæres ind i det forreste Værelse og skydes ind i Sengen.

Sygeplejersken stiller, paa Ernsts Vink, Skjærmbrædtet op bag ved. Hun slaaer det ud i tre Fløje, saa at Patienten kommer til at ligge ligesom i et lille Rum for sig selv, og saa at han ikke kan se Andre end dem, der just sidder eller staaer ved hans Seng.

Det er ANTHIO.

Han ligger med lukkede Øjne og er bleg og skarp i Trækkene, men uden synlige Saar.

Portørerne fjerner sig gjennem Døren ud til Korridoren.

Sygeplejersken trækker Skydedørene til.

Der ringes en kort Tid stærkt med Klokker ude i Byen.

ERNST dæmpet til Sygeplejersken. Nede i det store Kandidatværelse sidder en ung Dame. Vil De være saa god at føre hende herop — i Løbet af, lad os sige, syv, otte Minutter.

Sygeplejersken bort.

ERNST gaaer ind bag Skjærmbrædtet, tager en Stol og sætter sig hen ved Sengen. Han sidder en Stund og seer paa den Syge med et Par tunge, fugtige Øjne.

ANTHIO slaaer omsider Øjnene op og drejer Hovedet en Kjende.

ERNST nikker til ham. Her ligger Du bedre, ikke sandt?

ANTHIO. — Er det *dit* Værelse?

ERNST. Ja.

ANTHIO ytter. — Hvad er *det?*

ERNST. Det er Klokkerne ude i Byen.

ANTHIO. Er der død Mange?

ERNST. Ja.

ANTHIO. Begraver de dem strax?

ERNST. Ja.

ANTHIO. I een stor Grav?

ERNST. Jeg troer nok, ja.

Kort Stilhed.

ANTHIO. Slaaes de endnu?

ERNST. Nej, nej. Den fjendtlige Flaade er mange Mile herfra.

ANTHIO. Har I ogsaa Nogen af *dem* her — af de Saarede?

ERNST. Ja.

ANTHIO smiler. Det er godt.
— Troer Du saa, at Krigen er forbi?

ERNST ryster paa Hovedet. Den er neppe begyndt endnu. Det er slet ikke til at tænke paa.

ANTHIO. *Jeg* kommer da ikke med mere!

Taushed.

ANTHIO ligger med lukkede Øjne. Ernst —

ERNST. Ja.

ANTHIO. Der er Noget, jeg vil sige Dig.

ERNST. Nu?

ANTHIO. Selv om jeg bliver halt, saa gjør det

ikke Noget. Jeg har tænkt over det. Jeg kan udrette mit Arbejde alligevel.

ERNST. Ja. Kan Du ikke?
Det glæder mig, at Du selv siger det. For lidt Usikkerhed paa Benene vil vi jo neppe kunne forskaane Dig for.

ANTHIO. Hvis det gaaer rent galt — Træben — det — det kan man vel ogsaa vænne sig til. Troer Du ikke?

Seer paa ham og smiler.

Jeg trækker jo alligevel Støvler og Strømper af, naar jeg er ude at soppe.

ERNST smiler ogsaa. Ja — kan Du huske sidst? — ved Sanatoriebjerget?

Klokkeringningen er forbi.

ANTHIO lytter. Nu hørte de op.

ERNST seer et Øjeblik paa ham, lægger derpaa sin Haand over hans. — Din Kjæreste er her, Anthio.

ANTHIO. Er Gemma?

ERNST. Ja. Hun vil gjerne se til Dig.

ANTHIO bliver urolig. Har Du telegraferet efter hende?

ERNST. Ja, jeg har telegraferet baade til hende og til din Moder.

ANTHIO med et Udbrud, der næsten ligner et Skrig. Moder!

ERNST. Din Moder var rejst ud til Miramare. Men hun har jo Automobil, ikke sandt?

ANTHIO nikker.

ERNST. Saa benytter hun nok det.

Han rejser sig.

GEMMA og SYGEPLEJERSKEN er kommen stilfærdigt fra Korridoren.

ANTHIO. Gaaer Du?

ERNST. Et Øjeblik.

Han føler hans Puls.

Din Feber er langt ringere nu. Men hvis Du ikke passer paa, saa stiger den igjen. Du maa ligge ganske stille, ogsaa med Armene. Lover Du mig *det?*

ANTHIO. Ja.
Kommer Gemma nu?

ERNST. Ja.

Han gaaer ud fra Skjærmbrædtet.

GEMMA gaaer spørgende et Par Skridt imod ham. Hun er stærkt forgrædt, men gjør sig uafbrudt Anstrengelser for at smile.

ERNST. Han veed, at De er her. De kan godt gaa derhen.
Men glem nu ikke, hvad jeg har sagt Dem.

GEMMA gaaer angst og tøvende hen imod Anthios Seng.

ERNST til Sygeplejersken. Hvis De trænger til Assistance, kan De faa den derinde. Jeg kommer igjen om et Kvarter.

bort gjennem Korridoren.

ANTHIO tager sig stærkt sammen, da han hører Gemma komme.

GEMMA staaer og mumler hans Navn; men tør ikke tale af Angst for Graaden, der arbejder i hende.

ANTHIO smiler. Gemma — —!
Jeg maa ikke røre Armene, men Du kan godt tage min Haand.

GEMMA kaster sig ned paa Knæ og kysser hans Haand.

ANTHIO. Vil Du ikke hellere sætte Dig der i Stolen? — Ellers kan jeg jo ikke se Dig.

GEMMA. Jo.

Hun sætter sig ved Sengen.

ANTHIO ligger og seer paa hende. — Er her Nogen?

SYGEPLEJERSKEN hen til Sengen. Ja.

ANTHIO. Kan ikke Hovedgjærdet blive en Kjende højere? — saa at jeg bedre kan se hende. Det anstrenger mig lidt nu.

SYGEPLEJERSKEN hjælper ham.

ANTHIO. Tak.

Sygeplejersken gaaer fra Sengen.

ANTHIO smiler igjen. Det er Benene, Du. Jeg kan slet ikke løfte dem. Og alligevel synes jeg, at jeg hele Tiden ligger og strækker dem lige rakt i Vejret.

Heroppe fejler jeg Ingenting. Ansigtet — ikke Spor. Det havde været slemt, hvis den havde ramt Øjnene — eller Hænderne. De er helt pæne, kan Du se.

GEMMA kæmper med Graaden. Har Du mange Smerter?

ANTHIO. Ikke nu. Det Værste er, at jeg ikke kan vende mig om. Jeg har jo aldrig været syg før.

GEMMA. Blev Du ført herind midt under Slaget?

ANTHIO. Ja. Til den store Barak herudenfor.

Men der ligger de og døer, uafbrudt. Min Kammerat ude fra Fortet — han laa og tudede som en syg Hund. Det smitter, saadan Noget. Jeg begyndte ogsaa. Jeg kunde ikke lade være. — Men saa døde han, og saa faldt jeg i Søvn.

GEMMA. Fader vilde gjerne have været med herned og hilse paa Dig. Men han havde ikke Tid. Han skulde repræsentere ved den store Takkegudstjeneste i Domkirken idag.

ANTHIO. *Der* skulde Du vel ogsaa have været med?

GEMMA *seer bort.* Jeg har ikke Noget at takke for, Anthio.

Pause.

Anthio ligger og seer ud i Værelset.

ANTHIO. Er det Solen?

GEMMA. Hvor?

ANTHIO. Der paa Gulvet.

GEMMA. Ja.

ANTHIO *seer paa hende.* Vil Du gjøre mig en Tjeneste, Gemma — vil Du?

GEMMA. Gjerne —?

ANTHIO. Vil Du stille Dig ud i Solskinnet der, blot et lille Øjeblik?

Hun gjør det.

Ja — og vende Dig en Smule bort fra mig.

Hun gjør det.

Ikke mere — Tak!

GEMMA. Hvorfor skal jeg *det?*

ANTHIO. Jeg har altid elsket at se paa Dig — saadan — lidt fra Siden —

Fjern Sang af Kvindestemmer, klare og høje, næsten barnlige, lyder udenfor. En kraftig og højtidelig, men ikke sørgmodig Melodi.

GEMMA. Hvad er *det?*

Hun gaaer uvilkaarligt hen til Vinduet.

SYGEPLEJERSKEN hen til hende. Det er nogle unge Piger her fra Byen. Der er ogsaa Børn imellem. Kan De se — der kommer de. Smaa Drenge, som holder hinanden i Hænderne.

Lige fra det Øjeblik, Søslaget blev meldt, saa begyndte de at synge. Naar eet Hold var træt, saa tog et andet fat.

Og nu bliver de ved, fordi Soldaterne her har bedt dem om det.

Sangen stiger og fjerner sig derpaa langsomt.

GEMMA. Hvad er det, de synger?

ANTHIO ligger og smiler. Miramare —! Miramare —!

GEMMA gaaer hen til ham. Hvad siger Du, Anthio?

ANTHIO. Hør efter: — Miramare —!
Det er en dejlig Melodi.

GEMMA sætter sig atter hos ham.

De lytter længe efter Sangen.

ANTHIO smiler tungt. Vi kom ikke derud.
— Er det derfor, Du græder?

GEMMA. Nej.

ANTHIO. Hvorfor da?

GEMMA. Fordi — — jeg græder — —
Jeg græder, Anthio, fordi jeg ikke rejste med Dig — — den Aften.

ANTHIO. Ja, nu er det for sent.

Han lukker Øjnene.

Kys mig, Gemma.

GEMMA rejser sig, bøjer sig over ham og kysser ham paa Munden.

ANTHIO holder hendes Hænder og trykker dem ind til sig. Min Hustru! min lille Hustru!

Gemmas Bevægelse bliver pludselig saa stærk, at hun, for at bekæmpe den, maa gaa fra ham. Hun gaaer hen til Vinduet og staaer der og seer ud.

Anthios Træk slappes, saasnart hun har forladt ham. Hans Hoved falder træt hen.

Sygeplejersken nærmer sig Fodenden af Sengen og iagttager ham. Da Gemma atter gaaer hen imod Hovedgærdet, vinker hun tyssende ad hende.

SYGEPLEJERSKEN. Hys! — Han er i Færd med at falde i Søvn.

De staaer begge og betragter ham i nogle Øjeblikke.
De sidste Toner af Sangen døer hen.

•

Lidt efter aabnes Døren til Korridoren.

MONA kommer hurtigt ind. Hun er uden Overtøj, kun med et Slør om Hovedet. Hun seer forblæst og forrejst ud, Øjnene er store og hede i det blege Ansigt.

ERNST følger.

SYGEPLEJERSKEN gaaer tyssende et Par Skridt imod dem. Han sover.

MONA gaaer, uden at ænse hende, forbi, hen til Sengen, hvor hun bliver staaende nogle Sekunder, fortabt i sin Sorg, urørlig.

GEMMA gjør en Bevægelse imod hende, men overvældes af det haabløse Udtryk i hendes Ansigt, og gaaer, atter i heftig Graad, bort fra Sengen.

ERNST til Sygeplejersken. Har han sovet længe?

SYGEPLEJERSKEN. Kun et Øjeblik.

ERNST gaaer hen til Sengen.

MONA tager hans Haand, da hun hører ham komme.

De staaer saaledes hos hinanden en Stund.

Tilsidst tager Mona sig sammen. Hun gaaer bort fra Sengen, ud i Værelset og sætter sig paa den lille Chaiselongue. Ernst følger efter.

MONA. Forklar mig saa, hvorledes det gik til — Altsammen, uden at skjule Noget.

ERNST. Der er ikke stort at fortælle.

Han havde Arbejde paa det yderste Fort ved Ste. Marie. De var i Færd med at forny Cementen derude.

MONA. Jeg troede ikke, de sloges der —?

ERNST. Nej. Fæstningen laa ogsaa udenfor den egentlige Kamplinie. Men et Par Løsgængere — som de kalder dem — forvildede sig derind og ramte Anthio og en af hans Kammerater.

MONA. En Granat?

ERNST. Ja.

MONA. Fra et af de fjendtlige Panserskibe?

ERNST. Ja.

Han seer paa hende.

Hvorfra ellers?

MONA. De sagde selv, at den „forvildede“ sig.

ERNST. Jeg mente kun, fordi Fortet ikke deltog i Angrebet.

MONA. Ja, ja, naturligvis. Det er jo ogsaa ligegyldigt.

Men altsaa, naar han ligger *der* — det er blot det, jeg mener — saa skyldes det et Tilfælde? — en blot og bar Tilfældighed!

ERNST med en vis Vægt. Han blev ramt under sit Arbejde.

MONA kort efter. Og saa — blev han bragt herind?

ERNST. Ja.

MONA. Og saa —?

Ja, jeg mener — hvad har de gjort ved ham?

ERNST ømmer sig ved at svare.

MONA dæmpet. Jeg vil vide det.

Tøvende. Er det . . . . . dem *begge?*

ERNST nikker.

MONA lukker Øjnene. Dem begge!

GEMMA som har nærmet sig — i et stærkt Udbrud, som hun forgjæves søger at dæmpe. Aa, hvorfor kom han dog hjem!

ANTHIO stønner.

MONA er i samme Øjeblik ved hans Seng.

ANTHIO. Hvad *er* det?

I Opvaagnen.

Hvad er det, I siger?

MONA sætter sig hos ham. Det er *mig,* Anthio.

Hun tager hans Haand.

ANTHIO. Moder — er Du kommen!

De seer længe paa hinanden.
Monas Ansigt er fuldt af de ømmeste Smil, og hendes Haandtryk er fast og varmt. Men Anthios Øjne er hede og urolige. Feberen er steget.

ANTHIO. Det var *det,* jeg drømte. Jeg kunde kjende din Stemme.
Hvad var det, I talte om?

MONA. Ernst fortalte mig, hvorledes Alting gik til, dengang Du blev saaret.

ANTHIO. Det er der Ingen, der veed.

Jeg stod og vendte Ryggen til. Bum! hov! bum! — Saa var den der. Jeg mærkede det først, da jeg laa her.

— Au!

Han farer sammen i pludselig Smerte.

ERNST hen til Sengen. Hvor gjør det ondt?

ANTHIO. Der er Noget, som snurrer.

Han gjør en heftig Bevægelse, som for at rejse sig.

Jeg vil føle paa mine Ben.

ERNST. Husk paa, hvad Du har lovet mig, Anthio. Det gjælder om at holde Feberen borte.

ANTHIO. Jeg trænger til at føle paa mine Ben. Det kan Ingen forbyde mig.

ERNST. Hvor vil Du føle?

ANTHIO. Dernede — paa Skinnebenet.

ERNST. Nu skal *jeg* føle for Dig.

Han stikker en Haand ind under Tæppet.

Er det *der?*

ANTHIO. Nej.

ERNST. *Der* da?

ANTHIO lidt usikker. Ja.

ERNST. Kan Du mærke, jeg trykker?

ANTHIO skriger pludselig. Au! — ja.

ERNST. Er Du *nu* tilfreds?

ANTHIO falder til Ro. Ja.

MONA stryger ham over Haanden og smiler. Det er godt, vi har Ernst til at føle paa Benene, hvad? — naar vi selv ikke kan.

Kort Taushed.

ANTHIO ligger og seer paa hende. Bliver Du nu her — hele Tiden?

MONA. Ja.

ANTHIO. Har Du taget min Kuffert med?

MONA. Hvilken Kuffert?

ANTHIO. Den, hvor alle Papirerne ligger — Tegningerne — Modeltegningerne —

MONA. Den staaer hjemme paa Miramare. Vil Du have Noget i den?

ANTHIO. Jeg kan jo ikke selv —

MONA. Hvad er det, Du vil have?

ANTHIO febrilsk. — men saa maa *Du* gjøre det for mig.

MONA. Ja. Hvilket?

ANTHIO. Du maa tage Papirerne —

MONA. Ja.

ANTHIO. — og bringe dem til Professor Marke-

MONA. Det lover jeg Dig, Anthio.

ANTHIO. Og saa maa Du sige til ham, at han maa se at finde ud af dem. Han maa ikke gjemme dem bort.

De Papirer, de er jo det Eneste, jeg har — det maa han forstaa —

MONA. Ja, ja, Anthio.

ANTHIO i et pludseligt Udbrud. Det Eneste, der er tilbage — af *mig!*

Ernst og Mona seer paa hinanden.
Der bliver en kort Pause, der føles som et koldt Pust.

GEMMA nærmer sig Ernst, dæmpet. Kan De ikke hjælpe ham, Doktor, saa at han kan komme til at sove?

ANTHIO hører det. Sove! — jeg vil ikke sove. I Andre kan sove. *Jeg* har ikke Tid. Jeg maa tænke mig om. Jeg maa ligge her og tænke hele Tiden. For hvis jeg glemmer Noget, saa er det for sent.

Han gjør paany en Bevægelse for at rejse sig.

Jeg vil op. Jeg vil ud at gaa.

ERNST. Det *kan* Du jo ikke, Anthio.

ANTHIO. Kan jeg ikke?
Sagde Du ikke selv før, at jeg skulde have Træben?

ERNST. Det var ikke *mig,* der sagde det.

ANTHIO heftigt. Men jeg vil ingen Træben have.

ERNST. Nej, nej.

ANTHIO. Jeg vil have mig selv, saadan som jeg *er!* — jeg vil have *mit Liv* — mit Liv, forstaaer Du —!

ERNST. Ja — ja —

ANTHIO. For det er min Ret. For der er Ingen, der kan gjøre mit Arbejde uden jeg selv.
Er det ikke sandt, Moder?

MONA. Jo, det er. Men —

ANTHIO vælter Hovedet frem og tilbage. Det er ikke til at begribe! Jeg troer ikke, noget Menneske *kan.*
Da jeg var Dreng og løb ved Stranden og saae paa Bølgerne — hvor kunde det falde mig ind! — vel? — hvor kunde det? — Ligesom man træder paa en Bille — eller en Hveps! — Hælen paa! — kvask! og saa er det forbi! — en Klat Blod! — ikke Andet! — et Stykke Krop, som de smider ned i en Grav! — Støv! Spildevand! — —

Hvor *kan* det være muligt! hvor *kan* det være muligt!

ERNST der sammen med Mona har Besvær med at holde ham nede.
Anthio — Anthio —!
Du lovede mig før, Du vilde være rolig.

ANTHIO. Rolig! — jeg *kan* ikke være rolig. Det veed Du jo ligesaa godt som jeg.

I stor Heftighed.

Ja — hvis Du kunde sige til mig: om en Uge skal Du være rask — eller om en Maaned — eller — — jeg vil give Dig et helt Aar —

Med en ny Bevægelse.

Kan Du *det?* — kan Du love mig *det?*

ERNST. Imorgen, Anthio, imorgen, naar Du har det bedre — naar Du først har sovet — saa skal jeg svare Dig —

ANTHIO. Imorgen! imorgen — —!

Han falder stønnende tilbage.

— Hvorfor siger Du mig ikke Sandheden? — hvorfor taler I ikke med mig? — hvorfor lader I mig ligge her og være alene om det Altsammen — —!

Han vælter sig frem og tilbage.

MONA lægger sin Haand paa hans Pande. Du er ikke alene, min Dreng.

Hun bøjer sig over ham og siger mildt og stille.

Og nu skal *jeg* sige Dig Sandheden.

GEMMA angst. For Guds Skyld —

ANTHIO. Vil Du, Moder —?

MONA. Ja. *Jeg* skal gjøre det.

GEMMA. *Hvad* vil Du gjøre?

Hun vender sig til Ernst.

Vi veed jo dog Ingenting — vel, Doktor?

ERNST tager hendes Haand. Lad dem kun, de to. *Vi* kan ikke hjælpe ham.

Han fører Gemma bort fra Sengen.

MONA har sat sig paa Sengen og taget Anthio ind til sig. Hviler Du godt nu?

ANTHIO. Ja.

Han seer op paa hende.

Siig det saa, Moder.

MONA fast og ømt. Du kan ikke leve, Anthio —

ANTHIO gjentager, ligesom mekanisk, med sine Øjne i hendes. Nej. Jeg kan ikke leve —

MONA bøjet ind til ham. Men Du skal ikke ønske Dig Livet. For det Liv, Du nu kunde faa, det vilde kun blive Dig til Jammer. Beholdt Du dit Liv, saa vilde Du ende med at hade det. Du vilde hade Dig selv, fordi Du var Krøbling, og Andre, fordi de har gjort Dig til det.

Du skal ønske at dø — saaledes som *jeg*

ønsker det for Dig — af hele mit bristende Hjerte — af Kjærlighed — til Dig og til det Liv, som jeg gav Dig.

Nu veed Du Sandheden, Anthio.

ANTHIO lukker Øjnene og falder til Hvile i hendes Favn. Ja.

MONA stryger ham over Panden. Men Du skal ikke dø i Fortvivlelse. Du skal dø med klar Pande. Og kan Du det ikke alene, saa skal *jeg* hjælpe Dig til det.

Den Følelse, der drev Dig hjem — den var stærkere end Du selv — stærkere end det Liv, jeg har givet Dig — den var stærk som en gammel Velsignelse.

Og i den Følelse skal Du dø, for i *den* er der Trøst — hun lukker Øjnene — for *Dig* —

ANTHIO. Ja, Moder —

MONA seer igjen paa ham. Var Du blevet derude — nu — saa var Du blevet der i Trods. Og din Sjæl havde været hjemløs, saalænge Du levede.

Hun kysser ham paa Panden.

Min egen elskede Dreng — Du har ingen Grund til at fortvivle.

ANTHIO aander næsten ikke. Nej.

MONA seer opad, smilende, med taarefyldte Øjne. Tænk paa dit Hav! — tænk paa alle vore glade Somre! —

Vi har været to lykkelige Mennesker. Vi har givet Livet, hvad Livets var. Og Livet elsker ogsaa *os*. Det sender os sin Fred — selv her — midt i al den Gru, som ryster Verden derude! Det giver os det Rigeste, det ejer — to Hjerter, der mødes i en Følelse af Evighed, som løfter dem højt op over al menneskelig Rædsel og Raahed.

Hvis Gud er til, da seer han os nu.

Hun sidder med Anthios Hoved ved sit Bryst og den ene Haand om hans Kind.

Lang Stilhed.

Da hører Sygeplejersken Blodet dryppe gjennem Sengen ned paa Gulvet. Hun gaaer hurtigt hen til Ernst, som sidder i den lille Chaiselongue.

SYGEPLEJERSKEN. Forbindingen er sprunget op. Han bløder gjennem Madrassen.

ERNST peger paa Skydedøren. Hurtigt.

MONA ubevægelig. Lad det være. Der er ingen Hjælp. Min Søn er død.

ERNST staaer nu ved Sengen og føler Anthios Puls.

SYGEPLEJERSKEN gaaer ind i Sygerummet bag ved og lader Skydedøren staa aaben.

Inde i Lazarettet gaaer KRONPRINSEN, som er i Uniform, fulgt af et Par Officerer, fra Seng til Seng.

Han nærmer sig efterhaanden Døren.

GEMMA gaaer uvilkaarligt nogle Skridt efter Sygeplejersken hen mod Sygerummet.

KRONPRINSEN faaer Øje paa hende, gjenkjender hende og træder i stærk, pludselig Bevægelse ind igjennem den aabne Dør. Er det —?

GEMMA i Graad. Ja.

KRONPRINSEN. Er han død —?

GEMMA. Ja.

KRONPRINSEN gaaer helt ind i Værelset og nærmer sig langsomt Sengen.

ERNST træder til Side, da han seer ham komme.

KRONPRINSEN rækker sin Haand frem. Fru Mona —

MONA møder hans Blik, men rejser sig ikke. Det er ikke mig, De skal beklage. Det er Dem selv og det Land, der har mistet ham.

Udenfor lyder Barnesangen paany, klar og modig, i højtidsfuld Fjernhed.

YB 46090

YB 46090